Den Europæiske Unions
Tidende

C 123

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

64. årgang

9. april 2021

Indhold

III *Forberedende retsakter*

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

557. plenarforsamling i Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg — JDE62 — Interactio, 27.1.2021-28.1.2021

2021/C 123/01 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Beretning om konkurrencepolitikken 2019 *(COM(2020) 302 final)* 1

2021/C 123/02 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling *(COM(2020) 569 final — 2020/260 NLE)* 7

2021/C 123/03 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet *(COM(2020) 746 final)* 12

2021/C 123/04 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en ny pagt om migration og asyl *(COM(2020) 609 final)* 15

2021/C 123/05 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Styrkelse af en klimaneutral økonomi: En EU-strategi for integration af energisystemet *(COM(2020) 299 final)* 22

DA

2021/C 123/06 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En strategi for brint med henblik på et klimaneutralt Europa *(COM(2020) 301 final)* 30

2021/C 123/07 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 for så vidt angår midlertidig lempelse af reglerne om slotudnyttelse i Unionens lufthavne som følge af covid-19-pandemien *(COM (2020) 818 final — 2020/0358 (COD))* 37

2021/C 123/08 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En ny tilgang til havstrategien for Atlanterhavsområdet — Handlingsplan for Atlanterhavsområdet 2.0 — En ajourført handlingsplan, der skal sikre en bæredygtig, modstandsdygtig og konkurrencedygtig blå økonomi i Unionens Atlanterhavsområde *(COM(2020) 329)* 42

2021/C 123/09 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 — Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne *(COM(2020) 562 final)* 59

2021/C 123/10 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 af 6. september 2006 om anvendelse af Århuskonventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer *(COM(2020) 642 final — 2020/0289 (COD))* 66

2021/C 123/11 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et dokumentationsprogram for fangster af almindelig tun (Thunnus thynnus) og om ophævelse af Rådets forordning (EU) nr. 640/2010 *(COM(2020) 670 final — 2020/0302 (COD))* 72

2021/C 123/12 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030 *(COM(2020) 652 final — 2020/0300 (COD))* 76

2021/C 123/13 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om minimumsuddannelsesniveauet for søfartserhverv (kodifikation) — *(COM(2020) 739 final — 2020/0329 (COD))* 80

2021/C 123/14 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles regler til sikring af basal konnektivitet i gods- og passagertransport ad vej efter udløbet af den overgangsperiode, der er fastsat i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab *(COM(2020) 826 final — 2020/0362 (COD))* 81

2021/C 123/15 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles regler til sikring af basale luftfartsforbindelser efter udløbet af den overgangsperiode, der er nævnt i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab *(COM(2020) 827 final — 2020/0363 (COD))* 82

2021/C 123/16 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse luftfartssikkerhedsaspekter for at tage højde for udløbet af den overgangsperiode, der er nævnt i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab *(COM(2020) 828 final — 2020/0364 (COD))* 83

2021/C 123/17 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige og midlertidige foranstaltninger i lyset af covid-19-udbruddet vedrørende fornyelse eller forlængelse af visse certifikater, licenser og godkendelser eller tilladelser samt udsættelse af visse periodiske kontroller og efteruddannelser inden for visse områder af transportlovgivningen for referenceperioder, der følger dem, som omhandles i forordning (EU) 2020/698 *(COM(2021) 25 final — 2021/0012 (COD))* 84

2021/C 123/18 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2017/2403 for så vidt angår fiskeritilladelser til EU-fiskerfartøjer i Det Forenede Kongeriges farvande og fiskeri, der udøves af Det Forenede Kongeriges fiskerfartøjer i EU-farvande *(COM(2020) 830 final — 2020/0366 (COD))* 85

2021/C 123/19 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2008/971/EF for så vidt angår ligestilling af forstligt formeringsmateriale produceret i Det Forenede Kongerige med forstligt formeringsmateriale produceret i Unionen *(COM(2020) 852 final — 2020/0378 (COD))* 86

2021/C 123/20 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2003/17/EF og 2005/834/EF for så vidt angår ligestilling af markinspektioner og kontrol med vedligeholdelsesavl af landbrugsplantearter foretaget i Det Forenede Kongerige *(COM(2020) 853 final — 2020/0379 (COD))* 87

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

557. PLENARFORSAMLING I DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG — JDE62 — INTERACTIO, 27.1.2021-28.1.2021

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Beretning om konkurrencepolitikken 2019

(COM(2020) 302 final)

(2021/C 123/01)

Ordfører: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 12.8.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	11.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	230/0/6

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bifalder Kommissionens beretning om konkurrencepolitikken 2019, hvori Kommissionen udvikler en tilgang, der sigter mod at styrke det indre marked og fremme økonomisk udvikling og de socialpolitiske målsætninger, som er afgørende for den europæiske udviklingsproces.

1.2. Som allerede påpeget i flere tidligere dokumenter betragter EØSU en effektiv og princippbaseret konkurrencepolitik som en af EU's grundpiller og som et centralt instrument for gennemførelsen af det indre marked i henhold til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. En sådan konkurrencepolitik stemmer desuden overens med verdensmålene for bæredygtig udvikling, opbygningen af en social markedsøkonomi og gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder ([1]). Dette gælder stadig.

1.3. EØSU er enig i, at Kommissionen bør iværksætte foranstaltninger til at styrke fair konkurrence på markeder af særlig betydning for EU's borgere og virksomheder, f.eks. den digitale sektor og telekommunikationssektoren, energi og miljø, produktionsvirksomhed, finansielle tjenesteydelser, beskatning, landbrug, fødevarer og transport. Disse foranstaltninger bør skabe tillid hos forbrugerne og klart definere de rette betingelser for, at virksomhederne kan udøve deres aktiviteter. De økonomiske og sociale forandringer sker meget hurtigt. En løbende tilpasning til en moderne, bæredygtig, grøn og digital økonomi er presserende og nødvendig, og konkurrencepolitikken er nøglen til at gennemføre dette.

([1]) Artikel 7, 9, 11 og 12 i TEUF.

1.4. De nye og konstante udfordringer, hidrørende fra anvendelsen af data, algoritmer og markeder, er i hastig udvikling i et stadigt mere digitalt miljø. Som følge heraf bør samarbejdsnetværk mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen gøres mere robuste for at fastholde lige konkurrencevilkår i det indre marked. EU skal derfor være indstillet på den digitale tidsalder, og EØSU er opmærksom på behovet for forandring og opfordrer indtrængende til, at de nødvendige tilpasninger gennemføres. EØSU er fast overbevist om, at det digitale marked og onlineplatforme er en del af en ny økonomi, som har afgørende betydning for Europa, men at der også er behov for at fastsætte klare og retfærdige regler for alle interessenter.

1.5. EØSU gør Kommissionen opmærksom på nødvendigheden af fortsat at skabe økonomiske og politiske rammevilkår, der styrker SMV'ernes vækst på lige vilkår, hvor også store virksomheder kan deltage i den økonomiske proces. Europa skal ses som et stærkt økonomisk område med fair konkurrence og klare regler for alle aktører.

1.6. EØSU opfordrer til at sikre samme sociale og miljømæssige regler, set i forhold til konkurrerende virksomheder i tredjelande, så der er sikkerhed for lige konkurrencevilkår. Europa kan ikke have forskellige tilgange til de samme udfordringer. Og Europa må ikke være »naiv« i sin konkurrencepolitik.

1.7. EØSU støtter de koordinerede foranstaltninger, som Kommissionen har iværksat for fremstillingssektoren, men ønsker, at EU går længere, og foreslår en permanent løsning, der skal styrke lige konkurrencevilkår i tæt samarbejde med medlemsstaterne. De midlertidige foranstaltninger vedrørende forsyningen af specifikke produkter fra markeder uden for EU skal gøres permanente, navnlig hvad angår import af livsvigtigt medicinsk udstyr og andre vigtige produkter. Denne pandemi har afsløret alle svaghederne ved at føre en tilbageholdende politik. En stærk og robust fremstillingssektor bør være en af konkurrencepolitikkens grundpiller.

1.8. Inden for landbrugs- og fødevaresektoren er det vigtigt at beskytte produkter med europæiske oprindelsesbetegnelser mod efterligninger og »kopier«. Sektoren for frø og pesticider er vigtig for landbrugere og forbrugere, men giver også anledning til bekymringer, som ikke blot vedrører forbrugerbeskyttelse, fødevaresikkerhed og overholdelse af miljø- og klimastandarder.

1.9. Transport er fortsat en af de vanskeligste tjenesteydelsessektorer med hensyn til konkurrencen mellem medlemsstaterne i det indre marked. Klare regler og behovet for balance skal være en vedvarende prioritet ikke blot for virksomhederne, men også for slutbrugerne.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. Konkurrencepolitikken er afgørende for målet om et effektivt og fair indre marked, som kan styrke EU's værdier og det europæiske projekt. I lyset heraf er det væsentligt at skabe mere klarhed om hele politikken og dens retningslinjer, så det sikres, at det indre marked opfattes som en konstruktion, der bringer merværdi til globaliseringen. EU's lederskab på vejen mod bæredygtig og fair handel skal ikke kun skabe muligheder, men også håndgribelige resultater, der kan få indvirkning på andre økonomiske regioner.

2.2. Lanceringen af »kvalitetskontrollen« af statsstøttereglerne var en væsentlig milepæl i 2019, men gennemførelsen og overvågningen af denne har langt fra været perfekt og hurtig. Disse processer, herunder de offentlige høringer, skal være mere målrettede og gennemføres hurtigere. EØSU mener, at civilsamfundets organisationer kan inddrages i processen med henblik på at lette kontakten til de rette interessenter.

2.3. Eksistensen af onlineværktøjet »eLeniency« gør det let og mindre omstændeligt at indsende erklæringer og dokumenter til Kommissionen, herunder ansøgninger om straflempelser i kartelsager. Der skal indsamles erfaringer for at forstå relevansen af proceduren og behovet for at sikre en retfærdig offentlig deltagelse, lettilgængelige værktøjer og procedurer samt benchmarking med andre værktøjer.

2.4. EØSU deler Kommissionens bekymring vedrørende nødvendigheden af at imødegå virkningerne af den konkurrenceforvridning, som forårsages af udenlandske subsidier og offentligt ejerskab. Udvalget mener, at der er behov for yderligere instrumenter til forebyggelse af skadelige virkninger. Disse kan udpeges effektivt ved for det første at gøre korrekt brug af Det Europæiske Konkurrencenetværk og for det andet at tackle udvalgte støttesystemer.

2.5. EØSU går ind for at udvikle og støtte tjenester af almen interesse inden for EU som et effektivt middel til at værne om »vores europæiske levevis«. Hvis tjenester af almen interesse skal udbydes ordentligt, er man nødt til at acceptere, at digital infrastruktur udgør et centralt led i digitaliseringen. Der skal derfor etableres en tilstrækkelig bredbåndsinfrastruktur. EØSU foreslår, at der vedtages et statsstøttesystem, der fremmer investeringer i indførelse af alle disse nye teknologier, samtidig med at der tages højde for problemet med territoriale skævheder på nationalt niveau.

2.6. Projekter af fælles europæisk interesse spiller en vigtig rolle inden for forskning og teknologisk udvikling og i forbindelse med anvendelse af innovation. Udviklingen af disse projekter bør fremmes på grund af den merværdi, de tilfører, og EØSU håber, at meddelelsen om vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI) kan fungere som et effektivt instrument for deres korrekte gennemførelse. Det er vigtigt at overvåge tilpasninger i anvendelsen af de kriterier, hvorunder medlemsstaterne kan støtte tværnationale projekter af strategisk betydning for EU.

2.7. EØSU mener, at EU's konkurrencepolitik bør bygge på en mere fremadskuende tilgang, så den kan tilpasses både den digitale udfordring og den konkurrence, som EU møder på den globale scene. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at sætte konkurrencepolitikken højt på listen over prioriteter i arbejdsprogrammet for »Fit for Future-platformen«.

3. **Særlige bemærkninger**

3.1. *Yderligere forbedring af effektiviteten af EU's konkurrencepolitik og håndhævelsen*

3.1.1. EU's konkurrencepolitik bør — i betragtning af konkurrencepolitikkens tætte forbindelse med andre centrale politikområder og behovet for en sammenhængende tilgang — udformes og gennemføres inden for en mere integreret ramme. EU's konkurrenceregler bør gå hånd i hånd med skattelovgivning (med fair beskatning, herunder i den digitale sektor), forbrugerlovgivning samt lovgivning om social beskyttelse og arbejdsforhold. Der er behov for harmonisering på området illoyal konkurrence for at opnå konkrete resultater.

3.1.2. Med henblik på en effektiv bekæmpelse af illoyal konkurrencepraksis foreslår EØSU at behandle problemet med en dominerende markedsposition ved hjælp af en ny metode: ikke alene ved at vurdere dominerende adfærd eller misbrug, men også ved at overvåge en arbejdsgivers samlede økonomiske aktiviteter i forskellige sektorer, ikke kun aktiviteterne sektor for sektor.

3.1.3. EU bør desuden have fokus på anden konkurrencebegrænsende praksis såsom aggressive overtagelser af markedsandele og monopolisering, underhåndsaftaler og konsekvenser i form af fastlåsning (der forhindrer arbejdstagere i at være aktive på flere platforme på samme tid), hvilket kan underminere balancen på markedet.

3.1.4. SMV'erne er grundpiller i EU's økonomi og bør derfor i højere grad tages i betragtning ved udformningen og gennemførelsen af konkurrencepolitikken. Statsstøtteordninger er et nyttigt værktøj, men ikke alle SMV'er er klar over deres eksistens. EØSU efterlyser en forbedret kommunikation over for SMV'erne for bedre at kunne støtte disse virksomheders aktiviteter.

3.1.5. Kommissionen bør fortsat være på vagt, hvad angår påvisning og retsforfølgelse af karteller og misbrug af markedspositioner. To undersøgelser gennemført af Kommissionen har særlig betydning for beskyttelsen af forbrugerne, som i høj grad blev berørt:

a) den igangværende kartelundersøgelse af BMW, Daimler og Volkswagen-koncernen, hvori Kommissionen sendte en klagepunktsmeddelelse med sine foreløbige konklusioner om, at EU's konkurrenceregler blev overtrådt mellem 2006 og 2014 i form af et ulovligt samarbejde, der havde til formål at lægge hindringer i vejen for regler vedrørende udvikling af teknologi til reduktion af emissioner fra diesel- og benzinbiler,

b) Mastercard-afgørelsen, hvor Kommission pålagde kortvirksomheden en bøde for at forhindre handlende i at få adgang til grænseoverskridende kortbetalingstjenester, hvilket var et brud på EU's konkurrenceregler. Reglerne, der gjaldt for aktiviteter på tværs af grænserne og gav højere priser for handlende og forbrugere, er blevet ophævet, hvilket har sat en stopper for den begrænsede konkurrence over grænserne og kunstig markedssegmentering. Som et resultat af dette og andre skridt er bankunionens finanssektor blevet styrket takket være et antal afgørelser fra Kommissionens side.

3.2. *Håndtering af nye udfordringer inden for digitale tjenester, telekommunikation og medier*

3.2.1. EØSU betragter den digitale økonomi og navnlig GAFA's markedsposition (Google, Apple, Facebook og Amazon) som en alvorlig udfordring for EU's konkurrencelovgivning. Eftersom disse virksomheder ikke overholder de samme regler som EU's virksomheder, bør EU's ajourførte konkurrenceregler indeholde forslag til nye effektive instrumenter, der tager højde for denne situation.

3.2.2. Selv om det endnu er på et tidligt tidspunkt, bør EU være bevidst om konsekvenserne af at anvende Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1150 ([2]) af 20. juni 2019, som indførte nye EU-regler om gennemsigtighed for erhvervsbrugere af onlineplatforme. Den udbredte brug af onlineplatforme på markedet indebærer tilgang af nye aktører og en ny kontekst i det indre marked. Konsekvenserne heraf er endnu ikke helt tydelige. For at skabe større sikkerhed for markedsaktører og borgere, navnlig under den aktuelle pandemi, skal der anvendes hensigtsmæssige konkurrenceregler, og hvis reglerne ikke er tilstrækkelige, skal der findes nye løsninger.

([2]) EUT L 186 af 11.7.2019, s. 57.

3.2.3. EØSU glæder sig over, at retsakten om digitale tjenester ikke vil være i strid med den mulige retlige ramme til håndtering af spørgsmålet om arbejdsvilkår på onlineplatforme.

3.2.4. Konkurrenceregler udformet til traditionelle virksomheder passer ikke særlig godt til onlineplatforme. Der er et presserende behov for at tilpasse metoder og mål, så der kan tages højde for et erhvervslandskab i stadig forandring.

3.2.5. EØSU mener, at det digitale marked og onlineplatforme er en del af en ny økonomi, som har afgørende betydning for Europa, men at der også er behov for at fastsætte klare og retfærdige regler. Oligopolistiske markedsstrukturer bygger på mange af de karakteristika, der også kendetegner monopoliseringspraksisser og de samlede virkninger af økosystemer, som mobiliseres af onlineplatforme og dominerende selskaber. Karakteristika såsom vertikal integration, manglende gennemsigtighed for brugerne, fastlåsning og netværkskonsekvenser i kombination med høje koncentrationsniveauer fører til strukturelle konkurrenceproblemer, der rammer både forbrugere og arbejdstagere.

3.2.6. Platforme kan bygge deres markedsdominans på brugergenereret indhold, det være sig forbrugerdata og -adfærd eller ydelser, som leveres af individuelle arbejdsudbydere. Brugere oplever manglende adgang til information og har ingen indflydelse på de betingelser, som aktiviteterne udføres på grundlag af. Ligeledes er anbefalinger og ranglister på platforme præget af mangel på gennemsigtighed. Urimelige og diskriminerende praksisser i forbindelse med ranglisteplaceringer bør betragtes som illoyal konkurrence.

3.2.7. Stordriftsfordele er en grundlæggende kilde til markedsdominans for digitale platforme. De marginale omkostninger for udvidelse af en virksomhed er tæt på nul sammenlignet med traditionelle virksomheder, eftersom de platforme, der tilvejebringer arbejdskraftintensive ydelser gennem urimelig praksis, flytter en stor del af omkostningerne og risikoen over på de enkelte udbydere af arbejdskraft. Fra platformenes side hævdes det undertiden, at stordriftsfordelene begrænses til de enkelte chaufførers/cykelbudes/arbejdstageres fysiske kapacitet, men »rekrutteringen« (eller »udelukkelsen«) af yderligere arbejdskraft for at udvide markedet kræver ingen investeringer.

3.2.8. EU's nuværende retlige ramme på konkurrenceområdet tager ikke i tilstrækkelig grad hensyn til konkurrencemæssige betænkeligheder, der påvirker arbejdsmarkedet, såsom arbejdsgivermonopoler, der underbyder sociale standarder, hvilket også har negative konsekvenser for både arbejdsgivere, der er udsat for et uholdbart konkurrencepres, og for medlemsstater, som giver afkald på skatteindtægter og socialsikringsbidrag ([3]). Konkurrencereglerne bør ikke udgøre en hindring for kollektive overenskomstforhandlinger for alle arbejdstagere, herunder platformsarbejdere, så der bliver mulighed for at forhandle sig frem til innovative værktøjer og aftaler, som det fremgår af forskellige eksempler på nationalt plan.

3.2.9. Vurderinger af markedsstyrke inden for den digitale økonomi skal i højere grad tage højde for aggregerede aktiviteter på forskellige markeder og deres samlede indvirkning på relevante markeder, online såvel som offline. Ligeledes bør adgangen til algoritmer for tilførsel af brugerdata med henblik på personbaseret tilpasning af produkter, tilbud, reklamer og priser også tages i betragtning med behørig respekt for de registrerede personers grundlæggende rettigheder.

3.3. *Konkurrencepolitik til støtte for EU's lavemissionsenergi- og miljømål*

3.3.1. EØSU deler Kommissionens mål om at sikre EU's konkurrenceevne på lang sigt gennem bæredygtighed og omstilling til en sikker, klimaneutral og mere ressourceeffektiv økonomi samt fremme og styrkelse af den cirkulære økonomi.

3.3.2. EØSU opfordrer til, at den grønne pagt styrkes som en vigtig europæisk aftale for at nå målet om nulemission af drivhusgasser inden udgangen af 2050. Civilsamfundets organisationer og arbejdsmarkedets parter kan komme til at spille en afgørende rolle i den henseende. Det vil være hensigtsmæssigt med en »kvalitetskontrol« af miljødirektiverne, så EU kan leve op til sine forpligtelser.

3.3.3. EØSU er enig i, at statsstøtteforanstaltninger skal fremmes i forbindelse med emissionshandelssystemet for tiden efter 2012 (ETS-direktivet). Udvalget støtter revisionen af dette statsstøttesystem og dets tilpasning til det nye EU-emissionshandelssystem for perioden 2021-2030, som der er store forventninger til.

([3]) EUT C 429 af 11.12.2020, s. 173.

3.3.4. EØSU bakker op om bestræbelserne på at overholde princippet om »nulforurening« i EU og vedtage og gennemføre alle de planlagte foranstaltninger vedrørende energieffektivitet. Bæredygtige investeringer i EU skal fremmes. Til det formål bør kriterierne til fastlæggelse af, hvorvidt en økonomisk aktivitet betragtes som miljømæssigt bæredygtig, tages i anvendelse så hurtigt som muligt med henblik på at fastslå graden af investeringernes miljømæssige bæredygtighed ([4]).

3.3.5. Som påpeget i tidligere udtalelser anser EØSU det for nødvendigt at støtte indførelsen af vedvarende energiformer. Samtidig med at forsyningssikkerheden garanteres, bør statsstøtte kanaliseres til støtte for energi fra vedvarende kilder, hvorved det miljømæssige, sociale og økonomiske udbytte af den offentlige finansiering maksimeres.

3.4. *Beskyttelse af konkurrencen i fremstillingssektoren*

3.4.1. Covid-19-krisen har afdækket svaghederne i EU's produktionssystem, navnlig i sundhedssektoren, hvor EU har været afhængig af leverandører fra tredjelande med hensyn til medicinsk udstyr, herunder personligt beskyttelsesudstyr såsom masker og respiratorudstyr og andre afgørende produkter i kampen mod pandemien. EU har brug for en stærk fremstillingssektor, hvor europæiske virksomheder leverer til det indre marked, navnlig i essentielle sektorer. EØSU støtter de koordinerede foranstaltninger, som Kommissionen har iværksat, men ønsker, at EU går længere og foreslår en permanent løsning på problemet i tæt samarbejde med medlemsstaterne. De midlertidige foranstaltninger vedrørende levering af specifikke produkter fra markeder uden for EU skal erstattes af en permanent løsning, navnlig med hensyn til import af livsvigtigt medicinsk udstyr. En stærk og robust fremstillingssektor bør være en af konkurrencepolitikkens grundpiller.

3.4.2. EØSU opfordrer til at sikre samme sociale og miljømæssige regler, set i forhold til konkurrerende virksomheder i tredjelande, så der er sikkerhed for lige konkurrencevilkår.

3.5. *Sikring af lige vilkår på beskatningsområdet*

3.5.1. EØSU bifalder de foranstaltninger på beskatningsområdet, som Kommissionen indførte i 2019. Samtidig er det vigtigt, at der også på dette område sikres konkurrence på lige vilkår mellem de forskellige lande. Navnlig er der behov for et større fokus på skatteafgørelser og urimelige konkurrencefordele opnået gennem aftaler mellem visse lande og »store markedsaktører«. Denne adfærd kan fordreje konkurrencen på det frie marked, den er skadelig for SMV'erne og skaber illoyal konkurrence mellem landene ([5]).

3.5.2. Lovgivningen om digitale tjenester er et centralt element, som Kommissionen bør fokusere på.

3.5.3. Det er nødvendigt at anlægge en ny tilgang til GAFA-virksomhederne for at sikre lige konkurrencevilkår og fremme en fair fordeling af skatteindtægterne fra disse virksomheder.

3.6. *En mere modstandsdygtig finanssektor i forbindelse med en bankunion*

Som følge af finanskrisen i 2008 og virkningerne heraf på realøkonomien og markedets tillid overvåges banksektorens metoder konstant på grund af den legitime frygt for nye alvorlige problemer. Midlertidig statsstøtte reddede finanssektoren fra at kollapse. Med omstruktureringen af sektoren er visse institutioner forsvundet, men der er også blevet gennemført fusioner, der vækker bekymring, ikke blot i forhold til finanssektorens stabilitet i tilfælde af nye krisesituationer, men især hvad angår mulige konkurrenceforvridninger som følge af størrelsen på disse nye koncerner. EØSU opfordrer Kommissionen til at være opmærksom og agtpågivende over for disse koncerners eventuelle misbrug af deres dominerende stilling, som kan skade forbrugernes interesser og virksomhedernes — især SMV'ernes — finansiering.

3.7. *Sikring af fair konkurrence inden for fødevare-, forbruger- og sundhedssektoren*

3.7.1. Inden for landbrugs- og fødevaresektoren er det vigtigt at beskytte produkter med europæiske oprindelsesbetegnelser. Sektoren for frø og pesticider er vigtig for landbrugere og forbrugere, men giver også anledning til bekymringer, som ikke blot vedrører forbrugerbeskyttelse, fødevaresikkerhed og overholdelse af miljø- og klimastandarder.

3.7.2. Der bør findes en balance mellem forbrugerbeskyttelse og foranstaltninger, der skal støtte og fremme innovative virksomheder og SMV'er på måder, der ikke påvirker markedets dynamiske konkurrence negativt. Dette er den bedste metode til at skabe kvalitetsjob og sikre dynamisk bæredygtighed i produktionssystemet.

([4]) EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13.
([5]) EUT C 97 af 24.3.2020, s. 62.

3.8. *Transport- og posttjenester*

EØSU anerkender betydningen af transport- og posttjenester og behovet for at skabe lige konkurrencevilkår, så sektorerne får mulighed for at støtte samfundet som helhed. På transportområdet anbefaler EØSU, at Kommissionen undersøger, om og i hvilken grad afgiftsfritagelsen for flybrændstof kan udgøre uretmæssig støtte til flyselskaber sammenlignet med jernbanetransporten.

4. **Fælles indsats for at fremme en global konkurrencekultur**

4.1. Konkurrencepolitikkens internationale dimension bør være et centralt udgangspunkt for fastlæggelsen og håndhævelsen af reglerne. Konkurrencepolitikken bliver til i en international arena med meget forskellige definitioner og principper for konkurrencelovgivning, hvilket sætter EU's virksomheder i en ugunstig situation.

4.2. Mange SMV'er lider — i sammenligning med deres internationale konkurrenter — under utilstrækkeligheden af EU's regler. Illoyal konkurrence er et problem, der skal tages hånd om for at forsvare EU's standarder. Der er talrige klager fra virksomheder i Europa (over manglende fleksibilitet). På nogle områder inden for fremstillingsindustrien i tredjelande skaber den manglende gennemførelse af EU's miljømæssige og sociale standarder markedsforvridninger til skade for europæiske virksomheder, især SMV'er. Europa bør være optaget af denne problemstilling.

4.3. Det er nødvendigt at fremme EU's konkurrencemodel internationalt. EU bør gå forrest med en global konkurrencekultur, som etablerer et system, der beskytter både virksomheder og arbejdstagere. EU bør gennemføre en grundig drøftelse af begrebet konkurrencelovgivning i Europa sammenlignet med andre økonomiske områder, navnlig USA og Kina, for eksempel hvad angår spørgsmål om bæredygtighed og miljø.

4.4. For at finde en balance mellem markedsfrihed og virksomhedssammenslutninger er det ikke tilstrækkeligt at henvise til konkurrencen fra andre store globale aktører, især hvis de kommer fra lande, der er lukket for konkurrence fra udenlandske virksomheder. Udvalget understreger betydningen af, at EU har en konsekvent tilgang, der sigter mod at sammenkoble respekten for menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, gennemførelsen af målene for bæredygtig udvikling og fremme af miljøstandarder og bæredygtige investeringer i forretningsaktiviteter over hele verden. De præferencehandels- og toldordninger, der indrømmes forskellige tredjelande, bør revideres og gøres mere afhængige af en effektiv gennemførelse af standarder for bæredygtig udvikling med det formål at skabe lige konkurrencevilkår for europæiske virksomheder. I den forbindelse foreslår udvalget, at der som et alternativ til virksomhedsfusioner, der svækker konkurrencen, træffes foranstaltninger, der sigter mod at støtte virksomheders bæredygtige investeringer på markeder i tredjelande. Disse foranstaltninger kunne omfatte skatteincitamenter møntet på FoU og tilskyndelse til aftaler mellem europæiske producenter om at koordinere eksport- og investeringsstrategier i udlandet i overensstemmelse med EU's økonomiske, sociale og miljømæssige standarder.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling

(COM(2020) 569 final — 2020/260 NLE)

(2021/C 123/02)

Ordfører: **Louise GRABO**

Anmodning om udtalelse	Rådet for den Europæiske Union, 26.10.2020
Retsgrundlag	Artikel 187 og 188, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	11.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	240/0/5
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU er enig i relevansen af dette strategiske initiativ og merværdien ved det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling (EuroHPC) som et konkret skridt i forbindelse med EU's cloud-strategi og som en vigtig del af en bredere EU-strategi (herunder bl.a. cybersikkerhed, det digitale indre marked, det europæiske gigabitsamfund, åben videnskab, EU4Health og rescEU).

1.2. EØSU mener, at EU's eksisterende investeringer i de senere år — og selv efter udbruddet af covid-19-pandemien — i forbindelse med anskaffelse og drift af supercomputere i verdensklasse endnu ikke er på et optimalt niveau sammenlignet med konkurrenterne (bl.a. USA og Kina). Der er brug for yderligere ressourcer og investeringer, herunder fra EU's medlemsstaters side, særlig dem, der ikke er så langt fremme og/eller involveret på dette område. Det er afgørende, at disse ressourcer kombineres med sammenhængende EU-forsknings- og -innovationsprogrammer og den næste FFR for 2021-2027, herunder genopretnings- og resiliensfaciliteten, hvis EU skal kunne konkurrere inden for HPC-applikationer på globalt niveau.

1.3. EØSU støtter den industrielle tilgang inden for rammerne af en fornyet industriel strategi og tilhørende SMV-strategi til udvikling af den næste generation af laveffekt-mikrochips i Europa, der vil gøre EU mindre afhængig af import og sikre adgang til HPC-teknologi af den bedste kvalitet samt viden.

1.4. EØSU opfordrer Kommissionen til at forstærke sin indsats for at udarbejde en »flerårig køreplan«, der kan garantere EU-civilsamfundsejerskab og på en praktisk måde bidrage til de respektive niveauer af ledelse af fællesforetagender inden for strategiske sektorer (systemer til tidlig varsling inden for forebyggende sundhedspleje, beredskab, pilotprogrammer vedrørende uddannelse i katastroferisikoreduktion og cybersikkerhed). Det er i den forbindelse vigtigt ud over de eksisterende kompetencecentre for højydende databehandling og digitale innovationsknudepunkter hurtigt at integrere en permanent civilsamfundsdialog, som sikrer merværdi og multiplikatoreffekt, i de eksisterende fællesforetagenders rådgivende grupper. EØSU ville i kraft af sin natur være den ideelle partner til at afholde et årligt åbent EU-forum for dialog vedrørende det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling ledsaget af oplysningskampagner med aktiv inddragelse af videnskabs- og vidensnetværk, arbejdsmarkedets parter, økonomiske partnere, civilsamfundsorganisationer og medierne.

1.5. EØSU anser det for nødvendigt at indsamle tilbagemeldinger fra EU's civilsamfund, så EU's institutioner og medlemsstater bedre kan overvåge, forklare og fremme merværdien på kort og mellemlangt sigt af fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling og de fordele og muligheder for sektorerne, det giver som et juridisk og strategisk instrument. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling bør ikke kun være til fordel for videnskab og forskning, men bør også sikre større »ejerskab« og involvering af interesserede formidlere, såsom offentlige institutioner, EU's arbejdsmarkedsparter og civilsamfundsorganisationer, industrivirksomheder og små og mellemstore virksomheder (SMV'er), repræsentative organisationer og værdikædeaktører inden for udvikling af softwareapplikationer, der giver adgang til infrastruktur, hvilket er af særlig betydning for mindre lande og fremmer naturaliebidrag til fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling.

1.6. EØSU glæder sig over, at to af Kommissionens partnere i det kontraktlige offentlig-private partnerskab kunne blive de første private medlemmer, hvilket er vigtigt for EU's industriers deltagelse i fællesforetagendet helt fra begyndelsen. Det gælder især mikrovirksomheder og SMV'er, som tilbyder konkurrencedygtige løsninger/tilpasningsevne, men som er i fare for at blive udelukket eller straffet i forbindelse med offentlige udbud, hvis de ikke på passende vis omfattes af et særligt juridisk kapitel og/eller eksisterende former for konsortier. EØSU understreger betydningen af at modernisere rammerne for specifikke offentlige udbudsprocedurer og tildelingskriterier for at lette inddragelsen af eksisterende eller nye SMV-klynger i denne særlige EU-forordning om et fællesforetagende ([1]), hvad angår klassiske HPC-supercomputere og -softwareapplikationer, men også indkøb af kvantecomputere/-simulatorer.

1.7. EØSU bifalder muligheden for at inkludere flere partnere, men insisterer også på, at kravet om gensidighed for hver ny partner, navnlig partnere fra tredjelande, skal være opfyldt.

1.8. EU bør udnytte den mulighed, som udviklingen af teknologi med det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling giver for at udvikle de relevante europæiske industrielle sektorer, så de kan dække hele produktionskæden (design, fremstilling, gennemførelse og anvendelse).

1.9. EU bør have det som et midtvejsmål at blive i stand til at planlægge og producere HPC ved hjælp af europæisk teknologi.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. Den 10. marts 2020 vedtog Kommissionen meddelelsen *En ny industristrategi for Europa*, der fastlægger en ambitiøs industristrategi for Europa, som skal stå i spidsen for den dobbelte omstilling mod klimaneutralitet og digitalt lederskab. Kommissionen understreger i sin meddelelse behovet for at styrke udviklingen af centrale støtteteknologier, som er strategisk vigtige for Europas industrielle fremtid, herunder højtydende databehandlings- og kvantedatabehandlingsteknologi. I en efterfølgende meddelelse af 27. maj 2020 med titlen *Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation* ([2]) blev HPC-applikationer fastlagt som en strategisk digital kapacitet, der vil være en prioritet i forbindelse med investeringskilder til Europas genopretning, såsom genopretnings- og resiliensfaciliteten, InvestEU og den strategiske investeringsfacilitet.

2.2. Det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandlings applikationer, der anvender såkaldte supercomputere med ekstremt stor computerkraft, kan løse enormt komplekse og krævende problemer. De er i dag en vigtig faktor for globalt lederskab inden for videnskabelige, industrielle og biologiske risiko- og (cyber)terrorismerisikostrategier og er dermed afgørende for national sikkerhed, forsvar og geopolitiske udfordringer og mere generelt for den digitale og grønne omstilling af vores samfund. Det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandlings applikationer understøtter også dataøkonomien og gør det muligt at udnytte det enorme potentiale, der ligger i big data, gennem centrale teknologier som kunstig intelligens (AI), dataanalyser og cybersikkerhed.

2.3. Endvidere er HPC også ved at blive et værktøj af voksende betydning på globalt niveau til understøttelse af offentlig beslutningstagning gennem simulering af scenarier og understøttelse af fælles globale og regionale beredskabs- og vidensnetværk i forbindelse med naturkatastrofer (f.eks. tsunamier, oversvømmelser, brand, jordskælv etc.) samt menneskeskabte katastrofer (f.eks. industrielle risici). I denne forbindelse kunne det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandlings systemer udnytte og øge deres merværdi i tilfælde, hvor flere risici opstår på samme tid, med markante negative konsekvenser for samfundet.

2.4. Det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling inddrager adskillige industrielle sektorer med henblik på at udvikle og opskalere produkter og tjenester af større værdi, der kan markedsføres internt og globalt, så der åbnes op for nye industrielle anvendelser i kombination med andre avancerede digitale teknologier.

2.5. HPC-applikationer og -infrastrukturer er vigtige for næsten alle forskningsområder, lige fra grundfysik til biomedicin, for at opnå en dybere videnskabelig forståelse og større gennembrud.

([1]) Rådets forordning (EU) 2018/1488 af 28. september 2018 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling (EUT L 252 af 8.10.2018, s. 1).

([2]) *Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation* (COM(2020) 456 final).

2.6. HPC anvendes i forbindelse med covid-19-pandemien ofte i kombination med kunstig intelligens til at fremskynde udviklingen af ny medicin, forudsige virussens spredning, planlægge og fordele begrænsede medicinske ressourcer samt forudse effekten af inddæmningsforanstaltninger og scenarier efter epidemien.

2.7. HPC er også et vigtigt redskab for forskere og politiske beslutningstagere til at håndtere større samfundsmæssige udfordringer, lige fra klimaforandringer, migration, intelligente og grønne løsninger og bæredygtigt landbrug til skræddersyet medicin og krisestyring i EU sammen med nabolande og tredjelande.

2.8. I henhold til arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene ([3]) (…) har Europa været og er stadig førende globalt inden for HPC-applikationer, men dets supercomputerinfrastruktur sakker bagud i det internationale kapløb.

2.9. En bredt anerkendt nøgleindikator for regional konkurrenceevne inden for HPC er antallet af systemer på top-10- og top-500-listerne over verdens supercomputere i hver verdensdel.

2.10. Referencescenariet, som defineret i konsekvensanalysen vedrørende det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling (EuroHPC IA) og EIB's undersøgelse ([4]), er ifølge EuroHPC IA følgende: Problem nr. 1 (EU har ikke verdens bedste supercomputere …). I dag befinder ingen af de 10 førende supercomputere i verden sig i EU. Samlet set underinvesterer EU og medlemsstaterne markant i HPC-forsyning og -infrastruktur sammenlignet med USA, Kina og Japan.

2.11. I de kommende år vil Europas førerposition inden for dataøkonomien, dets videnskabelige ekspertise og industrielle konkurrenceevne i stigende grad afhænge af evnen til at udvikle centrale HPC-teknologier, give adgang til supercomputer- og datainfrastrukturer i verdensklasse og til at styrke den nuværende ekspertise inden for HPC-applikationer. For at få dette til at ske er det nødvendigt med en paneuropæisk strategisk tilgang gennem fællesforetagender.

2.12. Det første fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling blev etableret i oktober 2018 som en retlig og finansiel ramme, der samler ressourcer fra EU, 32 lande og to private medlemmer: European Technology Platform for HPC (ETP4HPC) og Big Data Value (BDVA) Associations.

2.13. Indtil videre har fællesforetagendet anvendt midler fra den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2014-2020 til dets strategiske investeringer. Efter at have været i gang i 20 måneder har det øget investeringerne i HPC betragteligt på europæisk niveau og er begyndt at konkretisere sin mission om at genoprette Europas position som førende inden for højtydende databehandling. Inden udgangen af 2020 vil det idriftsætte en supercomputer- og datainfrastruktur i verdensklasse, som vil være tilgængelig for offentlige og private brugere i hele Europa. Dets investeringer støtter også kompetencecentre for højtydende databehandling i hele Europa, som sikrer, at HPC bliver udbredt til hele Unionen, og tilbyder specifikke tjenester og ressourcer til industriel innovation (herunder SMV'er) og udvikling af HPC-kompetencer, samt forskning og innovation inden for vigtige HPC hardware- og softwareteknologier og -applikationer. Dette vil forbedre EU's evne til at producere innovativ HPC-teknologi.

2.14. Rådets forordning om oprettelse af det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling ([5]) fastsatte i 2018 et mål om at nå det næste store fremskridt på supercomputerområdet, exaskalapræstation. Se betragtning, punkt 12: »Fællesforetagendet bør oprettes og tages i drift senest i starten af 2019 for at nå målet om at udstyre Unionen med en præexaskalainfrastruktur inden 2020 og udvikle de nødvendige teknologier og applikationer til at nå exaskalakapacitet omkring 2023-2025«. Denne øgede regnekraft vil også komme fra udviklingen af kvantecomputere og fra overgangen til post-exaskalateknologier.

2.15. Nærværende forordningsforslag er i det væsentlige en videreførelse af det eksisterende initiativ, der er oprettet i henhold til Rådets forordning (EU) 2018/1488, med henblik på at indføre ændringer for at tilpasse forordningen fra 2018 til programmer under den næste flerårige finansielle ramme, men også med henblik på at afspejle Kommissionens prioriteter og give fællesforetagendet mulighed for at anvende midler fra de nye programmer under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

2.16. I arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2020) 179 final) analyseres udviklingen af centrale socioøkonomiske og teknologiske drivkræfter og brugerkrav, der påvirker de fremtidige fremskridt for HPC- og datainfrastrukturer, teknologier og applikationer i EU og resten af verden, under hensyntagen til EU's politiske prioriteter for 2020-2025.

([3]) *Equipping Europe for world-class High Performance Computing in the next* decade (SWD(2020) 179 final).
([4]) *Equipping Europe for world-class High Performance Computing in the next* decade (SWD(2020) 179 final).
([5]) Rådets forordning (EU) 2018/1488.

2.17. HPC anvendes i mere end 800 applikationer inden for videnskab, industri og den offentlige sektor, som spiller en vigtig rolle i at fremme industriens innovationskapacitet, opnå videnskabelige fremskridt og forbedre menneskers livskvalitet. Europa er i dag førende inden for HPC-applikationer på et bredt udvalg af områder såsom personlige lægemidler, vejrudsigter, udvikling af nye fly, biler, materialer og lægemidler samt energi, teknologi og fremstilling.

2.18. Forvaltningen og tildelingen af stemmerettigheder i det foreslåede fællesforetagende er fortsat de samme som defineret i Rådets forordning (EU) 2018/1488. Det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling vil forsætte med at gennemføre den strategiske køreplan for højtydende databehandling som defineret i de flerårige strategiske forsknings- og innovationsdagsordener, der er udarbejdet af fællesforetagendets Rådgivende Gruppe for Forskning og Innovation (RIAG) og Rådgivende Gruppe for Infrastruktur (INFRAG), suppleret af fællesforetagendets private medlemmers strategiske forskningsdagsorden, med henblik på udvikling af HPC-økosystemet. Unionens finansielle bidrag til fællesforetagendet under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 ville være [XXX] EUR, ledsaget af som minimum et tilsvarende samlet bidrag fra de deltagende stater og de private medlemmer af det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling. Fællesforetagendet vil primært anvende disse midler til at gennemføre sine aktiviteter under de fem aktivitetssøjler, som er beskrevet ovenfor.

2.19. De primære forventede resultater af det foreslåede europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling i det næste årti vil være:

— en organiseret, sikker og hypersammenkoblet fællesforetagende- og datainfrastruktur med mellemklassesupercomputere og mindst to førsteklasses exaskala- og to førsteklasses post-exaskalasystemer (mindst en af hver kategori integreret med europæisk teknologi)

— hybridcomputerinfrastruktur, der integrerer avancerede computersystemer

— kvantesimulatorer og kvantecomputere i HPC-infrastrukturer

— en sikker cloud-baseret HPC- og datainfrastruktur til private europæiske brugere

— HPC-drevne kapaciteter og tjenester baseret på europæiske offentlige dataområder for forskere, industrien og den offentlige sektor

— næste generation af teknologiske byggesten (hardware og software) og deres integration i innovative HPC-arkitekturer til exaskala- og post-exaskalasystemer

— ekspertisecentre inden for HPC-applikationer og industrialisering af HPC-software, med nye algoritmer, koder og værktøjer der er optimeret til fremtidige generationer af supercomputere

— industrielle pilotprøvekoncepter og platforme i stor skala til HPC- og dataapplikationer og -tjenester inden for centrale industrisektorer

— nationale kompetencecentre for højydende databehandling for at sikre bred dækning af HPC i EU, med specifikke tjenester og ressourcer til industriel innovation (herunder SMV'er)

— en markant stigning i HPC-kompetencer og knowhow for EU's arbejdsstyrke

— styrket datalagring, behandlingskapacitet og nye tjenester inden for områder af offentlig interesse i de forskellige medlemsstater.

2.20. Fællesforetagendets primære resultater:

— Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling har markant forhøjet investeringsniveauet og -kvaliteten inden for HPC på EU-plan i en fælles og koordineret indsats med medlemsstaterne.

— Inden udgangen af 2020 vil det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling give EU verdens bedste supercomputere.

— Det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling vil være en europæisk kilde til vigtig teknologi.

— En europæisk forsyning af og et europæisk marked for højtydende databehandling.

— Strategien for europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling og dens indvirkning på værdikæder for højtydende databehandling.

3. **Tendenser på markedet og vigtige erfaringer**

3.1. Arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene præsenterer de seneste markedstal for det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling og giver et overblik over de vigtigste erfaringer fra fællesforetagendets aktiviteter indtil videre.

3.2. Erfaringer med forvaltningen og administrationen af fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling: Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling har allerede opnået solid arbejdserfaring med omfattende drøftelser blandt interessenter om forvaltning, administration og andre driftsmæssige aspekter. Nogle eksempler:

— De 13 møder i bestyrelsen for fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling med regelmæssig deltagelse af delegerede fra Kommissionen og de 32 deltagende lande

— Fællesforetagendes rådgivende grupper (RIAG og INFRAG) har allerede afholdt talrige møder og er blevet støttet gennem aktiv involvering af de to private medlemmer (ETP4HPC og BDVA)

— Udvælgelsen af de otte værtslokationer og lanceringen af udbudsproceduren for fællesforetagendets otte supercomputere samt lanceringen af fællesforetagendets indkaldelser for 2019 og 2020.

3.3. Der er 22 gennemførelsesaspekter, hvor de primære erfaringer indtil videre kan opsummeres på følgende måde:

— Forenkling af medfinansieringsordningen

— Kombinationen af fællesskabsmidler og nationale midler til fællesforetagendets forskellige aktiviteter skal forenkles og optimeres

— Anbefalingerne omfatter et enkelt sæt af udvælgelseskriterier for deltagelse (frem for 32 forskellige nationale udvælgelseskriterier)

— Implementering af central administration af alle økonomiske bidrag (undtagen i behørigt berettigede tilfælde) i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, litra c), i forordningsforslaget om etableringen af Horisont Europa og fleksibilitet i indførelsen af forskellige procentdele af EU-finansiering og national finansiering til deltagere i forsknings- og innovationsaktiviteter

— Større fleksibilitet med hensyn til bidragene fra private medlemmer og andre private aktører til det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandlings aktiviteter, navnlig gennem indførelse af nye former for samarbejde, f. eks. medfinansiering af specifik højtydende databehandlingsinfrastruktur til industriel anvendelse.

4. **Særlige bemærkninger**

4.1. Størstedelen af projektpartnerne kommer fra forskningsorganisationer (75 % af den samlede finansiering af projekter vedrørende fremtidige og fremspirende teknologier), hvis drivkraft ikke er industriel udnyttelse af de opnåede resultater. En forbedret og vedvarende uddannelsesindsats vil også være en vigtig faktor for fuld udnyttelse af ikke bare de næste præexaskala- og exaskalasupercomputere finansieret af det europæiske fællesforetagende for højtydende databehandling, men også fremtidige computergenerationer. Det er en stor udfordring at gå fra simulationscentreret højtydende databehandling til at integrere højtydende databehandling i et komplet kontinuum af it-infrastruktur, fra edge computing til højtydende databehandling. Dette vil kræve udvikling af stærke relationer mellem det højtydende databehandlingsmiljø og andre økosystemer såsom big data, AI og tingenes internet (IoT). Europa kan blive globalt førende på dette område, hvis vi fortsætter det momentum, der blev skabt med Horisont 2020.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet

(COM(2020) 746 final)

(2021/C 123/03)

Ordfører: **Judith VORBACH**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 27.11.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	14.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	234/1/8
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EU er blevet ramt af den dybeste recession i sin historie. Der hersker usikkerhed, og en række alvorlige risici må foregribes. Krisen som følge af pandemien vil sandsynligvis også forværre ubalancer og uligheder. På den baggrund hilser EØSU Kommissionens henstilling velkommen. EØSU er også fortaler for en økonomisk politik, der understøtter genopretningen, øger investeringerne, fører til yderligere integration af det indre marked, sikrer rimelige arbejdsvilkår og uddyber ØMU'en. EØSU bakker stærkt op om Next Generation EU-pakken og opfordrer indtrængende til, at man når til den nødvendige enighed så hurtigt som muligt.

1.2. Genopretningen vil kun blive en succes, hvis vores økonomi og samfund samtidig lægges om. Genskabelse af tilliden er afgørende for at stabilisere efterspørgslen. De finanspolitiske regler bør få et andet fokus, så den økonomiske styring i højere grad sigter mod at skabe velstand, de bør omfatte en gylden regel, og de bør ikke få virkning, før arbejdsløsheden er faldet betydeligt. Der bør i højere grad tages højde for krisens indvirkning på ulighed og den socioøkonomiske usikkerhed. Såvel erhvervslivets vilkår som de sociale vilkår bør forbedres. Arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet bør inddrages mere i klimapolitikken og de nationale genopretnings- og resiliensplaner og i effektive reformer af skattepolitikkerne for at tackle de økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer. Bank- og kapitalmarkedsunionen skal fuldføres, og i den forbindelse skal stabilitet på de finansielle markeder prioriteres.

2. **Baggrund**

Kommissionen henstiller, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger med henblik på:

2.1. Sikring af en politisk kurs, der støtter genopretningen: finanspolitikken bør fortsat være understøttende i hele 2021. Når forholdene tillader det, bør støtten udfases på en måde, der afbøder krisens sociale og arbejdsmarkedsmæssige virkninger og sikrer en bæredygtig gæld. Den offentlige økonomistyring skal forbedres, og de offentlige udgifter målrettes mod genopretning og modstandsdygtighed.

2.2. Gennemførelse af reformer, der øger produktiviteten og beskæftigelsen, øger investeringerne til støtte for en genopretning, der er forenelig med en retfærdig grøn og digital omstilling. Det indre marked skal integreres yderligere. Der skal sikres aktive arbejdsmarkedspolitikker og rimelige arbejdsvilkår, og arbejdsmarkedets parter skal inddrages i den politiske beslutningsproces. De skattemæssige udfordringer, der opstår som følge af digitaliseringen, skal imødegås, aggressiv skatteplanlægning bekæmpes, og prissætning af CO_2 og miljøafgifter støttes.

2.3. Styrkelse af de nationale institutionelle rammer: reformer, der sikrer anvendelse af EU-midler, skal fremskyndes, effektiviteten af den offentlige forvaltning styrkes, den administrative byrde for virksomhederne mindskes, og der skal etableres effektive rammer for bekæmpelse af svig, korruption og hvidvaskning af penge. Insolvensreglerne og bestemmelserne for misligholdte eksponeringer og kapitalallokering skal forbedres.

2.4. Sikring af makrofinansiel stabilitet: kreditkanalerne til økonomien og foranstaltninger til støtte for levedygtige virksomheder skal bevares. Der skal sikres sunde balancer i banksektoren, bl.a. ved fortsat fokus på misligholdte lån.

2.5. Fremskridt med at uddybe ØMU'en for at øge modstandsdygtigheden. Dette vil bidrage til euroens internationale rolle og fremme Europas økonomiske interesser på verdensplan.

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. De dystre udsigter i den økonomiske forårsprognose 2020, hvori det blev forudsat, at »EU's økonomi [vil] opleve en recession af historiske proportioner« i 2020, er blevet til virkelighed. Covid-19-krisen har medført en række chok på efterspørgsels- og udbudssiden, som forventes at indebære et fald i BNP på 7,8 % i 2020. Situationen på arbejdsmarkedet er også blevet forværret, selvom ambitiøse politiske foranstaltninger som arbejdsfordelingsordninger har betydet, at konjunkturnedgangen ikke er slået fuldt ud igennem i arbejdsløshedstallene. Vi ser dog et fald i det samlede antal arbejdstimer og en nedgang i erhvervsfrekvensen, da ikkeregistrerede arbejdstagere har forladt arbejdsmarkedet.

3.2. Genopretningen i 2021 forventes at blive langsommere end tidligere antaget. Der hersker en betydelig usikkerhed. EØSU understreger, at det er vigtigt at foregribe en række alvorlige risici, herunder et økonomisk dobbeltdyk, massearbejdsløshed, konkurser, ustabilitet på de finansielle markeder, deflation og de negative virkninger af usikkerhed for forbrug og investeringer. Pandemikrisen vil sandsynligvis også forværre de eksisterende problemer som f.eks. det lave investeringsniveau, voksende forskelle mellem medlemsstater og regioner, uligheder i samfundet og politiske spændinger. Dertil kommer, at udviklingen i 2021 kan give sig udslag i negative langsigtede virkninger, samtidig med at klimakrisen fortsat vil kræve omgående handling.

3.3. På den baggrund hilser EØSU Kommissionens pakke af henstillinger velkommen. Mange af de overvejelser, EØSU har formuleret i sin tillægsudtalelse om *Den økonomiske politik i euroområdet 2020* ([1]), er afspejlet deri. Genopretningen vil desuden kun blive en succes, hvis vores økonomi og samfund samtidig omlægges med det mål at skabe en mere integreret og mere demokratisk Union, der er bedre udviklet i social henseende. I 2021 bliver den vigtigste opgave for beslutningstagerne inden for den økonomiske politik at skabe nogle betingelser, der fremmer en bæredygtig og inklusiv vækst. Genskabelse af tilliden er derfor altafgørende.

3.4. EØSU giver sin fulde støtte til den resolutte reaktion fra EU's side for at bekæmpe krisen, herunder til genopretnings- og resiliensfaciliteten. Hvis genopretningen skal blive hurtig og effektiv, er der et presserende behov for solidaritet. De europæiske virksomheder og arbejdstagere og det europæiske civilsamfund har brug for ressourcer til at komme igennem krisen. Derfor bør der ikke sættes spørgsmålstegn ved genopretningsplanen, ligesom dens gennemførelse heller ikke må forsinkes. Der bør nås til den nødvendige enighed så hurtigt som muligt.

4. **Særlige bemærkninger**

4.1. EØSU glæder sig over Kommissionens henstillinger om at sikre en politisk kurs, der understøtter genopretningen. For tidlig udfasning af støtteforanstaltningerne vil mindske virkningen af EU-foranstaltningerne til bekæmpelse af krisen. Regeringerne bør kunne iværksætte de nødvendige foranstaltninger uanset deres aktuelle gældsniveau. Den bedste vej til at opnå bæredygtige offentlige finanser er at værne om en bæredygtig og inklusiv vækst. Støtte til produktivitet kan få nedbragt underskuddene hurtigere i de kommende år ([2]). For at undgå en tilbagevenden til de gamle finanspolitiske regler og sikre en omlægning til en mere velstandsorienteret økonomisk styring ([3]) opfordrer EØSU indtrængende til, at revisionsprocessen genoptages så hurtigt som muligt. Under alle omstændigheder bør ajourførte finanspolitiske regler ikke træde i kraft, før arbejdsløsheden er faldet markant.

4.2. EØSU glæder sig over Kommissionens henstilling om at øge det private og offentlige investeringsniveau. For at realisere genopretningen inden for kort tid, styrke konkurrenceevnen, forblive en økonomisk magt på verdensplan og sikre et socialt og bæredygtigt grundlag for de fremtidige generationers velfærd er der behov for en omgående omlægning til bæredygtige og grønne investeringer, investeringer i infrastruktur og sundhedsvæsen og/eller investeringer, der skaber høj produktivitet. Udgifter til omskoling af arbejdstagere bør også betragtes som en investering. EØSU gør opmærksom på sin anbefaling om indførelse af en »gylden regel«.

([1]) EUT C 10 af 11.1.2021, s. 79.

([2]) Belgiens nationalbank anslår, at engangsunderskuddet i 2020 som følge af krisen kan have en potentiel engangsvirkning på - 4,6 % af BNP.

([3]) EUT C 429 af 11.12.2020, s. 227.

4.3. Pandemien øger ulighederne og den sociale udstødelse. De, der er hårdest ramt af krisen, er i mange tilfælde kvinder, migranter, personer med handicap og unge. Sandsynligheden taler for, at de, der var sårbare før krisen, rammes hårdest. Men også mange arbejdstagere med kvalitetsjob mærker risikoen for forværrede arbejdsvilkår, faldende indkomst og arbejdsløshed. EØSU opfordrer til, at bekæmpelse af ulighed gøres til en prioritet i alle de planlagte genopretningsforanstaltninger. Der bør i højere grad tages højde for krisens indvirkning på social udstødelse og på den tiltagende socioøkonomiske usikkerhed, som en stor del af befolkningen mærker. Fordelene ved genopretningen må fordeles ligeligt. Dette har også afgørende betydning for at øge tilliden og stabilisere efterspørgslen.

4.4. Yderligere integration af det indre marked må fortsat have allerhøjeste prioritet. Dette er bl.a. ensbetydende med gennemførelse af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder. Forbedringer af erhvervsbetingelserne og de sociale vilkår må følges ad. EØSU gør opmærksom på Kommissionens arbejdsdokument om opfyldelse af FN's mål for bæredygtig udvikling, hvori det hedder, at verdensmålene vil fastholde EU's fokus på en kurs mod bæredygtig vækst, der er forenelig med jordklodens begrænsninger, på velfærd, inklusion og lighed. Heri ligger en anerkendelse af, at økonomien skal fungere for mennesker og planeten. Initiativer for at skabe et mere socialt Europa omfatter bl.a. et forslag til et direktiv om anstændige mindstelønninger og en handlingsplan for gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. EØSU har også vedtaget udtalelser om et europæisk rammedirektiv om minimumsindkomst ([4]) og europæiske minimumsstandarder for arbejdsløshedsforsikring ([5]).

4.5. Udvalget glæder sig også over Kommissionens henstillinger vedrørende arbejdsmarkedet om bl.a. fremme af retfærdige arbejdsvilkår, inddragelse af arbejdsmarkedets parter i politikudformningen og styrkelse af både dialogen mellem arbejdsmarkedets parter og de kollektive forhandlinger. EØSU efterlyser højere standarder for inddragelse af arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet i klimapolitikken. De strukturelle ændringer for at opnå en kulstoffri økonomi kunne understøttes af en social dialog mellem de berørte regioner og arbejdsmarkedsparter for at beskytte de sociale aspekter. Det bliver også vigtigt at sikre, at civilsamfundet inddrages i udarbejdelsen og gennemførelsen af de nationale planer for genopretnings- og resiliensfaciliteten, som også forventes at blive overvåget via semesterprocessen.

4.6. Der er behov for effektive rammer til at bekæmpe skatteunddragelse, aggressiv skatteplanlægning, hvidvaskning af penge og korruption. EØSU efterlyser effektive reformer af skattepolitikkerne for at tackle de økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer. Dette indebærer bl.a., at skattebyrden flyttes fra arbejde til beskatningsgrundlag, som er mindre skadelige for udbuddet af arbejdskraft, hvorved der tages højde for den dermed forbundne fordelingsmæssige virkning, og man undgår regressive virkninger. EØSU opfordrer endvidere til hurtig handling vedrørende afstemning med kvalificeret flertal efter de anbefalinger, udvalget har formuleret i tidligere udtalelser ([6]). Der bør ses nærmere på en model for effektiv mindstebeskatning af selskabsoverskud og den mulige anvendelse deraf. Endelig opfordrer EØSU til, at der gøres betydelige fremskridt med hensyn til indførelsen af nye egne indtægter sådan som skitseret i genopretningsplanen.

4.7. EØSU er enig med Kommissionen i, at bank- og kapitalmarkedsunionen bør fuldføres, da stabilitet på de finansielle markeder er en prioritet. Der er i dag begrænsninger for udbyttebetalingerne i banksektoren — overvejende efter sektorens eget valg. Muligheden for at forlænge disse begrænsninger og simpelt hen genindføre suspension af betalingerne i genopretningsperioden bør overvejes, når det gælder banker, som nyder godt af flere offentlige støtteforanstaltninger. Det vil mindske risikoen for ustabilitet på de finansielle markeder og kan tillige forbedre bankernes forventede afkast.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([4]) EUT C 190 af 5.6.2019, s. 1.
([5]) EUT C 97 af 24.3.2020, s. 32.
([6]) EUT C 353 af 18.10.2019, s. 90, og EUT C 364 af 28.10.2020, s. 29.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en ny pagt om migration og asyl

(COM(2020) 609 final)

(2021/C 123/04)

Ordfører: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Medordfører: **Cristian PÎRVULESCU**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 11.11.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	17.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	203/0/19

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EU skal opnå den rette balance mellem effektiv og realistisk migrationsstyring, der er medmenneskelig og bæredygtig, samtidig med at sikkerheden og kontrollen med de ydre grænser garanteres. Derudover må EU sende et klart budskab til europæerne om, at migration kan styres bedre i fællesskab.

1.2. EØSU noterer sig den nye pagt om migration og asyl, der er blevet fremlagt, og som indeholder en nærmere beskrivelse af Kommissionens femårige arbejdsplaner for fælles immigrationsstyring og asylforvaltning. I den forstand er det snarere et arbejdsprogram for Kommissionen end en pagt. De forslag, der ledsager pagten om migration og asyl, er vigtige, men utilstrækkelige til, at der kan udvikles en fælles europæisk ramme for migrationsstyring, der både er effektiv og i overensstemmelse med EU's værdier og mål. EØSU beklager, at de fleste af forslagene i den nye pagt vedrører forvaltningen af de ydre grænser og tilbagesendelse, hvorimod der ikke er tilstrækkelig fokus på lovlige kanaler for immigration, sikre veje til asyl samt inklusion og integration af tredjelandsstatsborgere i EU.

1.3. EØSU beklager, at pagten slet ikke omtaler FN's globale aftale om sikker, velordnet og regulær migration (2018) som en multilateral forløber for et forslag om international migrationsstyring. Udvalget støtter styrkelsen af et regelbaseret globalt multilateralt system ([1]), herunder inden for mobilitet og migration, og opfordrer Kommissionen til at koordinere den nye dagsorden med de globale politikker og instrumenter ([2]). Endvidere opfordrer vi EU-institutionerne og medlemsstaterne til at placere migration og mobilitet i den bredere ramme, der udgøres af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

1.4. Pagten om migration og asyl fremhæver med rette uoverensstemmelserne mellem medlemsstaternes asyl- og tilbagesendelsessystemer og understreger behovet for at øge solidariteten. Det er dog ikke klart, om princippet om frivillig og selektiv solidaritet vil være med til at løse de store udfordringer forbundet med koordinering. Der omtales ingen incitamenter for medlemsstaternes deltagelse i mekanismen, hvilket forekommer særligt relevant i lyset af at nogle af dem afviste at deltage i den foregående omfordelingsmekanisme. De incitamenter, der er for dem til deltage, er ikke i forhold til omfordeling, der er det mest presserende, vanskelige og dyre spørgsmål, men i forhold til kapacitetsopbygning og tilbagesendelse.

([1]) EUT C 14 af 15.1 2020, s. 24.

([2]) Kommissionens arbejdsprogram for 2021 omfatter vedtagelse af en fælles meddelelse om styrkelse af EU's bidrag til regelbaseret multilateralisme i andet kvartal 2021.

1.5. EØSU mener, at den screening før indrejse og de grænseprocedurer, der skitseres, er utilstrækkelige. For det første rummer systemet for screening ikke tilstrækkelige proceduregarantier for, at de grundlæggende rettigheder for de personer, der får adgang til systemet, respekteres. Som det er nu, lægger det større pres på landene for at træffe en hurtig beslutning og dermed ikke tage behørigt hensyn til de individuelle rettigheder, der er fastsat i Genèvekonventionen fra 1951, særligt nonrefoulementprincippet. For det andet er modtagelsesvilkårene for både migranter og asylansøgere, som det var tilfældet med hotspottilgangen, alvorlige problemstillinger, som skal endeligt løses ([3]).

1.6. EØSU imødeser EU's strategi om frivillig tilbagevenden og reintegration, et dokument der forhåbentlig vil repræsentere et afgørende skridt i retning mod indførelse af stærke reintegrationsforanstaltninger og dermed bevæge sig væk fra en tilgang, der primært fokuserer på politiarbejde. Tilbagesendelse bør omfatte forskellige sociale, økonomiske og politiske aktører, der kan skabe et mere helhedsorienteret og medmenneskeligt miljø.

1.7. Udvalget bifalder redningsinitiativer til søs, hvor man reelt forsøger at redde liv. For EØSU er eftersøgning og redning til søs en international juridisk forpligtelse, der skal opfyldes af medlemsstaterne, og der skal være effektive og passende offentlige mekanismer til formålet. I den forbindelse mener EØSU, at der er behov for en vedholdende indsats for at forhindre kriminalisering af humanitære aktører, der udfører vigtige eftersøgnings- og redningsoperationer.

1.8. EØSU bifalder initiativerne for at øge det fælles ansvar og forbedre forvaltningen af migrationsstrømmene med tredjelande. Udvalget er dog bekymret over brugen af samarbejdsmekanismer, der kan føre til eksternalisering af EU's migrationsstyring eller gøre migrationsstyring til et negativt incitament for disse lande, samt fristelsen til at lade udviklingshjælp og -samarbejde afhænge af udviklingen af politikker for migrationskontrol og/eller tilbagetagelse.

1.9. EØSU glæder sig over udviklingen af sikre og lovlige adgangsveje til Europa, særligt gennem genbosætningsprogrammer og fællesskabssponsorerede programmer. Det mener dog, at disse kanaler kun opfylder behovene for personer med en særlig profil, og at de ikke leverer fyldestgørende, effektive og sikre svar på behovet for lovlige immigrationskanaler til EU. EØSU beklager, at foranstaltningerne for at forbedre de lovlige adgangsruter kun er beregnet til at tiltrække talenter og ændring af direktiverne om det blå kort og studier og forskning. En omfattende tilgang til mobilitet er afgørende for at kunne tilbyde alternativer, der rækker ud over grænsekontrol og tilbagesendelse.

1.10. EØSU gør opmærksom på arbejds- og leveforholdene for mange tredjelandsstatsborgere, især inden for landbruget. Medlemsstaterne og deres specialiserede organer skal tage fat på sagerne om misbrug og udnyttelse, og civilsamfundsorganisationer og fagforeninger må opmuntres til at kontakte statsborgere fra tredjelande, uanset deres beskæftigelsesstatus og løn.

1.11. EØSU er bekymret for, at kampen mod netværk vil kunne krænke rettighederne for ofrene for menneskehandel og menneskesmugling og er især bekymret over involveringen af tredjelande, hvor disse menneskers grundlæggende rettigheder eller ret til anstændige leveforhold ikke respekteres. Vi har f.eks. set, hvordan kampen mod menneskehandel bruges til at forsøge at kriminalisere humanitær indsats.

1.12. EØSU mener, at kampen mod netværk af menneskesmuglere og menneskehandlere må fortsættes, og anerkender fuldt ud behovet for, at direktivet om sanktioner over for arbejdsgivere, der beskæftiger mennesker med irregulært ophold, skal gøres mere effektivt.

1.13. EØSU ser frem til udviklingen af den handlingsplan for integration og inklusion for 2021-2027 ([4]), der blev præsenteret for nylig. EØSU er skuffet over, at dette spørgsmål, der er afgørende for sameksistens i vores samfund, får så lidt opmærksomhed i pagten om migration og asyl. Meddelelsen indeholder ingen angivelser af omfanget af støtten til integrationsforanstaltningerne, og hvordan den vil blive tilrettelagt. EØSU har stor erfaring med problemer forbundet med integration, og desværre mangler den nye pagt om migration og asyl i sin nuværende form ambitioner og klarhed vedrørende de redskaber og incitamenter, der tilbydes forskellige interessenter.

2. **Baggrund**

2.1. Den 23. september præsenterede Kommissionen sin nye arbejdsdagsorden for immigration og asyl, *En ny pagt om migration og asyl*. Dette dokument følger op på de arbejdsdagsordener, der er blevet udviklet på området siden 1999. I kronologisk rækkefølge er det Tampere (1999), Haag (2004), Stockholm (2009) og den europæiske dagsorden for migration (2015).

([3]) EØSU har besøgt hotspots og været i kontakt med civilsamfundsaktører, der er involveret i alle aspekter af migration og integration.
([4]) Se COM(2020) 758 final.

2.2. Den nye pagt om migration og asyl tager sigte på at skabe en ny ramme for tiltag, der skal sikre fri bevægelighed i Schengenområdet, beskytte grundlæggende rettigheder og opnå en effektiv migrationspolitik. Pagten om migration og asyl har været under udarbejdelse siden december 2019 og omfattet to fulde høringsrunder med alle medlemsstater, Europa-Parlamentet, de nationale parlamenter, civilsamfundet, arbejdsmarkedets parter og erhvervslivet med det formål at indarbejde en række forskellige perspektiver. Pagten vil snart blive præsenteret for Parlamentet og Rådet.

2.3. Den europæiske dagsorden for migration fra 2015 var en øjeblikkelig reaktion på krisesituationen i Middelhavet, mens målet med pagten om migration og asyl er at sikre en ny og varig europæisk ramme for håndtering af de forskellige udfordringer, som medlemsstaterne står over for, både under normale omstændinger og i nød- og krisesituationer, på måder, der til enhver tid afspejler de europæiske værdier.

2.4. Kommissionen bemærker i pagten, at 20,9 mio. tredjelandsstatsborgere i 2019 bor i Europa (4,7 % af den samlede befolkning), og at der samme år blev udstedt ca. 3 mio. førstegangsopholdstilladelser i medlemsstaterne. I 2019 husede EU-landene 2,6 mio. flygtninge i 2019 (0,6 % af EU's samlede befolkning), og der blev indsendt 698 000 nye asylansøgninger i løbet af året. Kommissionen bemærker også, at 142 000 personer i 2019 forsøgte at komme ulovligt ind på Unionens område, og at kun en tredjedel af tilbagesendelserne faktisk blev gennemført.

2.5. For at håndtere denne nye kontekst, der er meget anderledes end perioden 2015-2016, er sigtet med pagten at fordele ansvaret mere jævnt mellem medlemsstaterne og forbedre solidariteten mellem dem og opnå fremskridt inden for mere effektiv styring af migration, asyl og grænser med bedre forvaltning og lukning af aktuelle huller.

2.6. Pagten om migration og asyl fokuserer på tre hovedområder: (1) forbedring af samarbejdet med oprindelses- og -transitlande uden for EU med henblik på at forbedre migrationsstyringen, (2) forbedring af forvaltningen af EU's ydre grænser, opskalering af teknisk samarbejde og identifikationsmekanismer og ændring og opdatering af procedurer til sikring af større klarhed i ansvarsfordelingen og (3) etablering af en ny permanent solidaritetsmekanisme.

2.7. Specifikt er sigtet med pagten at fremme en robust og retfærdig forvaltning af de ydre grænser, herunder identitets-, sundheds- og sikkerhedskontroller, retfærdige og effektive regler for asyl, strømlining af asyl- og tilbagesendelsesprocedurer, en ny solidaritetsmekanisme til eftersøgning og redning og situationer med pres og krise, bedre fremsyn, kriseberedskab og -håndtering, en effektiv tilbagesendelsespolitik og en EU-koordineret tilgang til tilbagesendelser, omfattende ledelse på EU-niveau for bedre styring og implementering af asyl- og migrationspolitikker, gensidigt fordelagtige partnerskaber med vigtige oprindelses- og transitlande uden for EU, udvikling af bæredygtige, lovlige veje for personer med behov for beskyttelse og tiltrækning af talenter til EU samt støtte til effektive integrationspolitikker.

2.8. Præsentationen af pagten om migration og asyl ledsages af andre nye dokumenter, der skal behandles grundigt, da de indeholder de nærmere detaljer om den arbejdsdagsorden, der foreslås i pagten om migration og asyl. Kommissionen 1) foreslår en forordning om asylforvaltning og migrationsstyring, herunder en ny solidaritetsmekanisme; der foreslås ny lovgivning vedrørende oprettelse af en screeningprocedure ved de ydre grænser; 2) ændrer forslaget til en forordning om asylprocedurer, så den omfatter en ny grænseprocedure og gør asylprocedurer mere effektive; 3) ændrer forslaget til Eurodac-forordningen, så den opfylder databehovene i den nye ramme for EU-asyl- og migrationsforvaltning; 4) fastsætter en ny strategi for frivillig tilbagesendelse og reintegration; 5) vedtager en henstilling om samarbejde mellem medlemsstaterne vedrørende redningsaktiviteter, der udføres af private enheder; 6) præsenterer henstillingen om lovlige adgangsveje til beskyttelse i EU, herunder genbosætning; 7) foreslår lovgivning til tackling af krisesituationer og force majeure og ophævelse af direktivet om midlertidig beskyttelse og 8) præsenterer en plan for beredskab og krisestyring i forbindelse med migration.

3. **Bemærkninger til præsentationen af den nye pagt om migration og asyl**

3.1. EØSU noterer sig den nye pagt om migration og asyl, der er blevet fremlagt, og som indeholder en nærmere beskrivelse af Kommissionens femårige arbejdsplaner for fælles immigrationsstyring og asylforvaltning. De forslag, der ledsager pagten om migration og asyl, er vigtige, men utilstrækkelige til, at der kan udvikles en fælles europæisk ramme for migrationsstyring, der både skal være effektiv og i overensstemmelse med EU's værdier og mål. EØSU mener derfor, at en nærmere gennemgang af dem er nødvendig.

a) ***En fælles europæisk ramme for forvaltning af migration og asyl***

3.2. Pagten om migration og asyl fremhæver med rette uoverensstemmelserne mellem medlemsstaternes asyl- og tilbagesendelsessystemer og understreger behovet for at fremme solidaritet i EU ved at overvinde mangler i implementeringen og forbedre og styrke samarbejdet med tredjelande. Det er dog ikke klart, om princippet om frivillig og selektiv solidaritet vil være med til at løse de store udfordringer forbundet med koordinering.

3.3. Med pagten tilstræbes en forbedring af indrejseprocedurerne ved at muliggøre hurtig identifikation af personer, der søger asyl, og ved at fremskynde tilbagesendelsesprocedurerne for dem, der forsøger at komme ind i Europa på irregulær vis. Forslaget om nye screeningprocedurer skal bane vej for hurtig behandling, således at der kan foretages tilbagesendelser til tredjelande, der er sikre, eller til oprindelseslande, og det samtidig sikres, at ansøgninger behandles individuelt.

3.4. EØSU opfatter mekanismerne for screening før indrejse som en nyskabelse, der er værd at overveje, men er i tvivl om, hvor gennemførligt det er i praksis. Femdagsperioden til færdiggørelse af screeningen synes ikke at hjælpe de lande, der modtager det største antal personer, der ankommer irregulært ad søvejen, men i stedet at lægge større pres på disse lande for at træffe en hurtig beslutning, hvilket vil være særdeles vanskeligt med de nødvendige garantier og i overensstemmelse med principperne for sikkerhed og beskyttelse af rettigheder i henhold til det internationale asylsystem, med andre ord vise behørigt hensyn til de individuelle rettigheder, der er fastsat i Genèvekonventionen fra 1951. Det er heller ikke klart, hvordan tilbagesendelsesprocedurerne vi blive forbedret, når de fleste af disse procedurer — som det erkendes i pagten — ikke har fungeret ordentligt ikke kun på grund af manglen på teknisk kapacitet i EU-landene, men også på grund af den manglende reaktion fra værtslandenes side.

3.5. Ifølge forslaget skal asylansøgninger, der indgives ved EU's ydre grænser, behandles som led i EU's asylprocedurer, og de giver ikke automatisk ret til indrejse i EU. Denne procedure vil sandsynligvis skabe store problemer på indrejsestederne, som skal gøres klar til at kunne tage imod et stort antal mennesker, og udgøre et yderligere incitament til at gå videre til hurtigere tilbagesendelser. I grænseproceduren ligger en risiko for forringelse af garantier og for flere tilfælde af tilbageholdelse eller tilbageholdelseslignende situationer. Brugen af begreber som »oplysninger om oprindelsesland« og »sikre lande« i forbindelse med organisering af screeningen før indrejse er særlig problematisk, da de strider mod individuel behandling af ansøgninger ([5]). International beskyttelse følger ikke statsborgerskab, men er resultatet af trusler og livsfare for enkeltpersoner.

3.6. EØSU glæder sig over, at man søger at finde alternative tilgange til at fastslå, hvilket land der er ansvarlig for at behandle en ansøgning om international beskyttelse i lyset af de vanskeligheder, der til dato er blevet påvist. EØSU vil dog gerne vide, hvad disse alternativer er, og hvad forandringen vil bestå i, når forslaget til en ny forordning om internationale beskyttelsesprocedurer med henblik på at medtage en ny grænseprocedure og gøre asylprocedurerne mere effektive blot fastsætter den samme tilgang, som den, der fastsat i Dublinforordningen, der gælder i øjeblikket.

3.7. Under den nye solidaritetsmekanisme vil medlemsstaterne kunne deltage i omfordeling eller sponsoreret tilbagesendelse af personer i en irregulær situation. EØSU tvivler på gennemførligheden af denne mekanisme, der endvidere er baseret på en hypotetisk frivillig solidaritet. Der omtales ingen incitamenter for medlemsstaternes deltagelse i mekanismen, hvilket forekommer særligt relevant i lyset af at nogle af dem afviste at deltage i den foregående omfordelingsmekanisme ([6]), og heller ikke manglen på en udtrykkelig forpligtelse. Det bør fremhæves, at denne »solidaritetsbaserede« mekanisme også kan have den modsatte virkning, således at omfordeling af de berørte personer sker til den sponsorerende medlemsstat, hvis tilbagesendelsen ikke udføres inden for otte måneder. Dette kan resultere i ansvarlighedsmangler i forhold til de tilbagesendte personers rettigheder. Desuden har medlemsstaterne under den foreslåede nye solidaritetsmekanisme intet incitament til at deltage i omfordelingen — det mest presserende, vanskelige og dyre spørgsmål, de kan vælge frem for at medvirke til tilbagesendelse ([7]).

3.8. EØSU glæder sig over, at perioden for at opnå status som fastboende sættes ned fra fem til tre år for personer, der nyder international beskyttelse, hvis de vælger at blive i den medlemsstat, der yder dem denne beskyttelse. Målet er tydeligvis at fremme integrationen i lokalsamfund, selvom det kan betragtes som en begrænsning af bevægeligheden i EU.

3.9. EØSU glæder sig over foranstaltningerne til forbedret koordinering mellem nationale strategier for asyl- og tilbagesendelsespolitikker, men beklager, at der er blevet fremsat flere forslag om koordinering af tilbagesendelsesinstrumenter end om koordinering af modtagelsesprocedurer for asylansøgere og flygtninge.

3.10. EØSU glæder sig også over den planlagte oprettelse af Den Europæiske Unions Asylagentur som et nødvendigt skridt i retning mod at opnå bedre konvergens og gennemførelse af de fælles regler for asyl.

([5]) Se EUT C 71 af 24.2.2016, s. 82.

([6]) Dom i de forenede sager Kommissionen mod Polen, C-715/17, Ungarn C-718/17 og Den Tjekkiske Republik, C-719/17 (ECLI:EU:C:2020:257).

([7]) Der er desværre intet værn mod situationer, hvor nogle regeringer beslutter sig for at blive vigtige spillere inden for tilbagesendelse som del af en populistisk mobilisering mod migranter og flygtninge.

3.11. EØSU mener, at fremskridt inden for beskyttelse af og bistand til de mest sårbare grupper, f.eks. mindreårige migranter, særlig når de rejser uden deres familier, er afgørende ([8]). European Guardianship Network bør spille en større rolle i forbindelse med beskyttelse af disse personer, og deres integration og inklusion i EU-landene bør forbedres ved at tilbyde dem juridisk bistand, bolig, adgang til uddannelse osv.

3.12. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at indtage en mere proaktiv holdning til identifikation og beskyttelse af kvinder og piger, der bliver ofre for menneskehandel med henblik på seksuel udnyttelse eller andre former for kønsbaseret vold.

3.13. EØSU noterer sig de vanskeligheder, EU-landene står over for, når de skal sikre effektive tilbagesendelser, samt Kommissionens vilje til at bevæge sig i retning af et fælles og effektivt europæisk system for tilbagesendelser. Forslaget er baseret på en forbedring af den operationelle støtte til tilbagesendelser og går ud på, at der udpeges nationale tilbagesendelseskoordinatorer. EØSU beklager, at problemerne forbundet med gennemførelsen af tilbagesendelsesprogrammer ikke er identificeret korrekt ([9]), hvilket betyder, at denne tilgang, der anses for at være af strategisk betydning, bliver afhængig af tredjelandes vilje til at samarbejde, hvad enten de er oprindelses- eller transitlande.

3.14. EØSU imødeser EU's strategi om frivillig tilbagevenden og reintegration, et dokument der forhåbentlig vil repræsentere et afgørende skridt i retning mod indførelse af stærke reintegrationsforanstaltninger og dermed bevæge sig væk fra en tilgang, der primært fokuserer på politiarbejde. Dette er risikoen, hvis Frontex udvider sit mandat, således at det kan medvirke til mere effektive tilbagesendelsesprocedurer, og dets operationer ikke foregår i et samarbejde med forskellige sociale, økonomiske og politiske aktører, der kan skabe et mere helhedsorienteret og medmenneskeligt miljø.

3.15. EØSU finder det helt afgørende, at ansvarlighedsmekanismerne for Frontex's aktioner forbedres, at dets aktiviteter overvåges, og at det sikres, at de beskytter og garanterer menneskers grundlæggende rettigheder.

3.16. EØSU fremhæver vigtigheden af at beskytte persondata, der er registreret i Eurodac, og at behovet for og proportionaliteten af de valgte tiltag skal være berettiget i kraft af følsomheden af de registrerede data, særligt når der er tale om personer, der søger om international beskyttelse, og procedurens fortrolighed ([10]).

b) ***Et robust migrationskriseberedskabs- og -responssystem***

3.17. EØSU glæder sig over de fremskridt, der er opnået inden for forebyggelse og styring af migrationskriser og de potentielle tiltag, der skal vedtages for at sikre solidaritet mellem medlemsstaterne og beskyttelse af grundlæggende rettigheder for personer, der sandsynligvis vil blive berørt af sådanne kriser. EØSU beklager dog, at denne tilgang er baseret på idéen om »hotspots«, der har vist sig at være steder, hvor personer, der søger international beskyttelse i EU, får deres rettigheder krænket.

3.18. EØSU forstår behovet for at forbedre mekanismerne til håndtering af krisesituationer, men stiller sig tvivlende over for værdien af f.eks. at genoverveje direktivet om midlertidig beskyttelse, da det ikke er blevet gennemført korrekt i de senere år. Som tidligere nævnt opfordrer EØSU indtrængende Kommissionen og de andre EU-institutioner til ikke på nogen måde at begrænse adgangen til international beskyttelse og til ikke at begrænse dens indhold.

c) ***Et integreret grænsesystem***

3.19. Ansvaret for forvaltningen af de ydre grænser deles mellem EU og medlemsstaterne, og evaluering af implementeringsinstrumenterne er af afgørende betydning. EØSU understreger, at menneskelige og teknologiske ressourcer altid skal anvendes på en måde, der står i et rimeligt forhold til den faktiske situation, og uden undtagelse udvise behørig hensyntagen til enkeltpersoners grundlæggende rettigheder og friheder.

3.20. Opnåelse af fuld interoperabilitet af IT-systemer er et nødvendigt skridt i retning mod at skabe en sammenhængende og effektiv politik for hele EU. Fuld interoperabilitet bør opnås hurtigt og under behørig hensyntagen til beskyttelse af persondata og grundlæggende rettigheder.

3.21. Udvalget bifalder derfor redningsinitiativer til søs, hvor man reelt forsøger at redde liv, men finder det bekymrende, at der deltager private virksomheder, som ikke overvåges nøje, hverken hvad angår deres aktioner eller overholdelse af rammen for menneskerettigheder. For EØSU er eftersøgning og redning til søs en international juridisk forpligtelse, der skal opfyldes af stater, og der skal stilles effektive og passende offentlige mekanismer til rådighed til formålet.

([8]) Se EUT C 429 af 11.12.2020, s. 24.
([9]) Kommissionens meddelelse COM(2017) 200 final.
([10]) EUT C 34 af 2.2.2017, s. 144.

3.22. I den forbindelse mener EØSU, at der er behov for en vedholdende indsats for at forhindre kriminalisering af humanitære aktører, der udfører vigtige eftersøgnings- og redningsoperationer.

3.23. EØSU ønsker i lyset af den passivitet, visse medlemsstater har udvist, at udtrykke sin bekymring over risikoen for, at private skibe forvandles til interneringscentre for asylansøgere.

3.24. EØSU glæder sig over indsatsen for at normalisere den fri bevægelighed i Schengenområdet og ser frem til snart at få flere oplysninger om Schengenevalueringsmekanismerne. EØSU ser også frem til den planlagte strategi for fremtiden for Schengen og håber, og den vil føre til et stærkere og mere komplet Schengen.

d) ***Styrkelse af bekæmpelsen af menneskesmugling***

3.25. EØSU mener, at kampen mod netværk af menneskesmuglere og menneskehandlere må fortsættes, og anerkender fuldt ud behovet for, at direktivet om sanktioner over for arbejdsgivere, der beskæftiger mennesker med irregulært ophold, skal gøres mere effektivt. EØSU anser det derfor for nyttigt, at der etableres mekanismer, der skal fremme indberetningen af personer og virksomheder, der udnytter ofre for menneskehandel, ofre for menneskesmuglere og personer uden arbejdstilladelse ([11]).

3.26. EØSU er bekymret for, at kampen mod netværk vil kunne krænke rettighederne for ofrene for menneskehandel og menneskesmugling og er især bekymret over involveringen af tredjelande, hvor disse menneskers grundlæggende rettigheder eller ret til anstændige leveforhold ikke respekteres. Vi har f.eks. set, hvordan kampen mod menneskehandel bruges til at forsøge at kriminalisere humanitær indsats.

e) ***Samarbejde med vores internationale partnere***

3.27. EØSU bifalder initiativerne for at øge det fælles ansvar og forbedre forvaltningen af migrationsstrømmene med tredjelande. Udvalget er dog bekymret over brugen af samarbejdsmekanismer, der kan føre til eksternalisering af EU's migrationsstyring eller gøre migrationsstyring til et negativt incitament for disse lande, samt fristelsen til at lade udviklingshjælp og -samarbejde afhænge af udviklingen af politikker for migrationskontrol og/eller tilbagetagelse. Det er vigtigt at gentage, at migrationspolitik, samarbejde og politik for udviklingsbistand og handelspolitik skal differentieres i EU's optræden udadtil og altid på baggrund af absolut respekt for menneskerettighederne.

3.28. På samme måde anser EØSU det for nødvendigt at styrke samarbejdet med de lande, der huser et betragteligt antal flygtninge, såfremt dette ikke medfører en begrænsning af disse menneskers muligheder for at få adgang til Europa, og forudsat at EU forholder sig proaktivt til deres leveforhold, herunder beskyttelse af deres rettigheder i de tredjelande, hvor de opholder sig.

3.29. EØSU glæder sig over ethvert fælles initiativ for at opnå fremskridt i retning mod udvikling af sammenhængende samfund i tredjelande, bekæmpe fattigdom og uligheder i de pågældende lande og fremme demokrati, fred og sikkerhed, men mener ikke, at disse spørgsmål bør knyttes til samarbejde om kontrol af migrationsstrømme fra de involverede landes side. Hjælp til styrkelsen af tredjelandes kapacitet til migrationsstyring er positiv, men bør ikke knyttes sammen med deres rolle i forbindelse med styring af udadgående strømme eller tilbagetagelsesaftaler.

3.30. EØSU bemærker, at der i pagten om asyl og migration lægges stor vægt på samarbejde med tredjelande om spørgsmålene om tilbagetagelse. Der bør dog også tages højde for risikoen for overtrædelse af disse tilbagesendte personers rettigheder, og de incitamenter landene vil kræve for at acceptere at samarbejde med EU.

3.31. EØSU glæder sig over udviklingen af sikre og lovlige adgangsveje til Europa, særligt gennem genbosætnings-programmer og fællesskabssponsorerede programmer. Udvalget mener dog, at disse kanaler kun opfylder behovene for personer med en særlig profil (dem, der søger international beskyttelse), og at de ikke leverer fyldestgørende, effektive og sikre svar på behovet for lovlige immigrationskanaler til EU.

([11]) For eksempel indeholder spansk lovgivning begrebet »erhvervsmæssig tilknytning«, hvorefter en udenlandsk arbejdstager med irregulært ophold — under visse omstændigheder — kan indberette sin irregulære arbejdsgiver og opnå retslige dokumenter. På samme vis har Portugal en permanent legaliseringsproces til specifikke situationer, der fungerer fra sag til sag.

f) ***Tiltrækning af talent og færdigheder til EU***

3.32. Talentpartnerskaber er et merværdiskabende initiativ, der tilbyder lovlige adgangsveje, og EØSU bifalder initiativet ([12]), til trods for at det vil få negative konsekvenser for oprindelseslandene, især i forhold til disse landes muligheder for at realisere en bæredygtig udvikling. EØSU beklager, at foranstaltningerne for at forbedre de lovlige adgangsruter kun er beregnet til at tiltrække talenter og til at ændre direktiverne om det blå kort og studier og forskning, idet deres anvendelsesområde er begrænset. En omfattende tilgang til mobilitet er afgørende for at kunne tilbyde alternativer, der rækker ud over grænsekontrol og tilbagesendelse.

3.33. EØSU ønsker at deltage i offentlige høringer om tiltrækningen af talent og færdigheder til EU, men gentager det overordnede behov for at håndtere andre arbejdsmarkeder end disse.

3.34. EØSU gør opmærksom på arbejds- og leveforholdene for mange tredjelandsstatsborgere, især inden for landbruget. Medlemsstaterne og deres specialiserede organer skal tage fat på sagerne om misbrug og udnyttelse, og civilsamfundsorganisationer og fagforeninger må opmuntres og tilskyndes til at kontakte statsborgere fra tredjelande, uanset deres beskæftigelsesstatus og løn.

g) ***Fremme af integration med henblik på at skabe mere inklusive samfund***

3.35. EØSU opfatter inklusion og integration af tredjelandsstatsborgere som afgørende for den sociale samhørighed i EU, og ser frem til at analysere handlingsplanen for integration og inklusion for 2021-2027. EØSU er skuffet over, at dette spørgsmål, der er afgørende for sameksistens i vores samfund, får så lidt opmærksomhed i pagten om migration og asyl.

3.36. Meddelelsen indeholder ingen angivelser af omfanget af støtten til integrationsforanstaltningerne, og hvordan den vil blive tilrettelagt. EØSU forventer, at den nye handlingsplan for integration og inklusion for 2021-2027 vil følge op på disse mangler i pagten om migration og asyl. EØSU har stor erfaring med integrationsspørgsmål, og desværre mangler pagten i sin nuværende udformning ambitioner og klarhed vedrørende de redskaber og incitamenter, der tilbydes forskellige interessenter.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([12]) Se EUT C 341 af 21.11.2013, s. 50 og EUT C 458 af 19.12.2014, s. 7.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Styrkelse af en klimaneutral økonomi: En EU-strategi for integration af energisystemet

(COM(2020) 299 final)

(2021/C 123/05)

Ordfører: **Lutz RIBBE**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 23.9.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Plenarforsamlingens beslutning	14.7.2020
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	16.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	242/3/10

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) støtter Kommissionens hensigt, som den fremlægger i sin meddelelse: Det er afgørende, at der sker en integration af elektricitetssystemet og varme- og transportsystemet for at opfylde målet om klimaneutralitet, målet om forsyningssikkerhed, som også omfatter nedbringelse af importen af energi, og målet om overkommelige priser for de europæiske forbrugere og den europæiske økonomi.

1.2. Uagtet heraf må EØSU konstatere, at Kommissionen i sin meddelelse udelader nogle punkter, der er meget vigtige for at få succes med omstillingen til ren energi.

1.3. Kommissionen besvarer ikke spørgsmålet om, hvordan den vil opnå forsyningssikkerhed på grundlag af energikilder med lav eller ingen CO_2-udledning. Den taler om, at 84 % af strømforbruget skal dækkes af vedvarende energi, men undlader at redegøre for, hvilke kilder den resterende strøm skal komme fra. Dette er ikke acceptabelt for forbrugerne set i sammenhæng med den grundlæggende betydning af forsyningssikkerheden for den europæiske økonomi, da man må gå ud fra, at strømforbruget vil stige som følge af elektrificeringen af varmeforsyningen og transportsektoren trods fremskridt med hensyn til effektivitet.

1.4. EØSU er enig med Kommissionen i, at en mangelfuld eller manglende CO_2-prissætning i varme- og transportsektoren er et alvorligt problem for systemintegrationen. Det er dog ikke nok at beskrive problemet. Der er behov for konkrete løsningsforslag. Kommissionen er alt for tøvende og ukonkret på dette punkt.

1.5. Integration af energisystemet kræver modernisering og tilpasning på bestemte områder og undertiden også en nybygning af energiinfrastruktur. Dette kræver enorme investeringer, som muligvis kan fremmes ved hjælp af en særlig europæisk finansiel ramme, der er tilgængelig for virksomheder i alle medlemsstater. Investeringerne kan give vigtige impulser til at overvinde den recession, der er udløst af covid-19-pandemien, og bør skabe gode og fair arbejdspladser. I den forbindelse er det vigtigt, at investeringsbeslutningerne træffes på en måde, så de understøtter de energi- og klimapolitiske mål. I betragtning af de store kapitalbehov gælder det også i høj grad om at udnytte den eksisterende infrastruktur bedst muligt. Det kræver en prioritering af de teknologiske løsninger, der er tilgængelige for en hurtig og effektiv systemintegration. Energieffektivitet, navnlig i industrielle processer, bør prioriteres højere end alle andre tilgange. Desuden skal prioriteringen afspejle, hvilken teknologi der er bedst egnet til hvilket formål med henblik på at muliggøre systemintegrationen. På dette grundlag kan der således planlægges relevante infrastrukturinvesteringer. På dette punkt er Kommissionens meddelelse tydeligvis for vag.

1.6. I meddelelsen fokuseres der især på brint og offshorevindenergi. Det er vigtige teknologier, men de bør kun anvendes som et supplement — der, hvor man ikke kommer videre med vindenergi på land og solenergi samt korttidslagre som batterier. Vindenergi på land og solenergi er ikke alene de billigste former for energiproduktion i den nærmeste fremtid. De er også de bedste løsninger med henblik på at opfylde et vigtigt strategisk mål for energiunionen: decentralisering med henblik på at skabe sikre og gode arbejdspladser og generelt udnytte de socialpolitiske og regionaløkonomiske fordele, der er ved energiomstillingen, at styrke forbrugerne i deres funktion som producent-forbrugere og at sætte dem i centrum for energisystemet, at bekæmpe energifattigdom, at øge forsyningssikkerheden og i den forbindelse at fremme den regionale udvikling og skabe accept af overgangen. Vindenergien på land og fotovoltaik giver ikke mindst mulighed for en umiddelbar systemintegration, f.eks. ved at bruge solenergi på stedet til opladning af el-biler eller ved at anvende vindenergi til power-to-heat-formål. Kommissionen ignorerer dette store potentiale af vindenergi på land og fotovoltaik i sin meddelelse, hvilket EØSU opfatter som en meget stor mangel.

1.7. Systemintegrationen kan sætte skub i innovationen i den europæiske økonomi som helhed og dermed øge den internationale økonomis konkurrenceevne. Det kan dog kun lade sig gøre, hvis især potentialet fra digitaliseringen udnyttes til en systemintegration: Kunstig intelligens og maskinindlæring kan gøre en afgørende forskel for den levering af energi til elektricitets-, varme- og trafiksektoren, der svarer til behovene. Anvendelsen af denne teknik skal imidlertid nøje afvejes med hensyn til nytteværdi og eventuelle etiske problemer, navnlig hvad angår datasuverænitet, og bør forberedes via et initiativ om uddannelse af relevante fagfolk. Det er uforståeligt, at Kommissionen ikke anerkender dette i meddelelsen.

1.8. Endelig kræver systemintegrationen energimarkeder, der er konfigureret på en helt ny måde, og som skal tilpasses, så de fremmer borgerproduceret energi og styrker forbrugerne. Det er nødvendigt for at nå de fastsatte mål i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv(EU) 2019/944 ([1]) om det indre marked for elektricitet og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 ([2]) om vedvarende energi. Systemintegrationen vil ske meget hurtigere, hvis forbrugerne har mulighed for at udøve deres rettigheder — også som producent-forbrugere, private producenter og medlemmer af VE-fællesskaber. Samtidig bør man være opmærksom på de offentlige myndigheders rolle i forsyningssikkerheden. Meddelelsen kommer ikke ind på disse aspekter.

1.9. EØSU støtter Kommissionens idé om at iværksætte et større arrangement om energisystemintegration og er parat til at spille en aktiv rolle. I den forbindelse ligger det udvalget særligt på sinde at behandle de aspekter, der fremgår af denne udtalelse, og som knapt er nævnt i Kommissionens meddelelse. Det er navnlig vigtigt at fremhæve betydningen af borgernes aktive deltagelse i integrationen af energisystemet. Netop på dette punkt er Kommissionens meddelelse skuffende, da borgerne udelukkende betragtes som forbrugere, der blot mangler tilstrækkelige oplysninger.

2. **Generelle bemærkninger til Kommissionens dokument**

2.1. Kommissionens meddelelse er fremlagt på baggrund af Rådets tilsagn om at opnå klimaneutralitet inden 2050. I betragtning af at energisystemet er ansvarligt for 75 % af drivhusgasemissionerne, er det vigtigste skridt i retning af dette mål at skaffe så emissionsfrit og kulstofneutralt et energisystem som muligt.

2.2. Integrationen og sammenkoblingen af de forskellige energisektorer, dvs. elektricitets-, trafik- og varmesektoren (inklusive kulde og procesvarme), der hidtil kun har været forbundet med hinanden i et meget begrænset omfang, spiller i den forbindelse en vigtig rolle — og er et aspekt, der kun er blevet behandlet meget sporadisk i pakken »Ren energi«, selv om der er formål, der for længst har integreret systemintegrationen, f.eks. kraftvarmeproduktion.

2.3. I sin beskrivelse af status quo fremhæver Kommissionen, at energisystemet indtil nu har været kendetegnet ved forskellige parallelle, vertikale værdikæder.

([1]) EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125.
([2]) EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82.

2.4. Energisystemintegrationen fremlægges nu som modkoncept hertil. Herunder forstår Kommissionen den koordinerede planlægning og drift af energisystemet som »helhed«, hvis energibærere, infrastrukturer og forbrugssektorer skal forbindes bedre med hinanden. I meddelelsen beskrives de forskellige fordele ved en sådan systemintegration: Bidraget til at nå klimamålene, en mere effektiv håndtering af energiressourcer, yderligere fleksibilitet i selve energisystemet, endelig en forbedret stilling for forbrugerne, en forbedret modstandsdygtighed og en større forsyningssikkerhed, hvor det dog er uklart, om der henvises til forsyningssikkerhed på EU-plan eller i medlemsstaterne. Dette aspekt er imidlertid vigtigt, da medlemsstaterne undertiden har meget forskellige strategier i denne henseende og meget forskellige betingelser for alment tilgængelige energikilder.

2.5. Kommissionen fremlægger i meddelelsen en plan, der bygger på seks søjler, med henblik på at nå dette mål:

1) et »cirkulært energisystem« med et klart fokus på energieffektivitet (foranstaltningerne omfatter bl.a. gennemførelse af princippet om »energieffektivitet først«, revision af primærenergifaktorerne, fremme af princippet om »affald-til-energi«)

2) den forstærkede elektrificering af de endelige sektorer (foranstaltningerne omfatter bl.a. udbygning af offshorevindenergien, obligatoriske hensyn til vedvarende energiformer i forbindelse med offentlige indkøb, fremme af elektrificeringen af bygningsopvarmning, udbygning af ladestationer til elkøretøjer, revision af direktivet om vedvarende energi, nye CO_2-standarder for personbiler og varevogne og revision af direktivet om infrastruktur for alternative brændstoffer)

3) brug af biobrændstoffer til visse formål (foranstaltningerne omfatter bl.a. en europæisk certificeringsordning for vedvarende energi, CO_2-lavt og bæredygtigt brændstof, eventuelt yderligere foranstaltninger såsom minimumsandele eller kvoter i visse forbrugssektorer samt opskalering af CO_2-opsamling til brug i produktionen af syntetiske brændstoffer.

4) tilpasning af markederne med hensyn til dekarbonisering og decentralisering (foranstaltningerne omfatter bl.a. sikring af ensartede ikkeenergirelaterede priskomponenter til de forskellige energibærere, harmonisering af energiafgifterne, muligvis udvidelse af emissionshandelen, udfasning af direkte subsidier til fossile brændstoffer, revision af lovrammen for gasmarkedet, informationskampagne om forbrugerrettigheder og forbedring af forbrugeroplysningerne)

5) en integreret energiinfrastruktur (foranstaltningerne omfatter bl.a. nye regler for transeuropæiske net og øgede investeringer i intelligente fjernvarme- og fjernkølingsnet)

6) digitaliseringen af energisystemet og en støtteramme for innovationer (foranstaltningerne omfatter bl.a. netværkskoder til cybersikkerhed og gennemførelsesretsakterne om interoperabilitetskrav).

3. **Generelle bemærkninger fra EØSU**

3.1. Analysen af problemerne med status quo er yderst præcis, og Kommissionens grundlæggende tilgang er helt sikkert prisværdig: Der er et presserende behov for integration af energisystemet — især set i lyset af den nødvendige fremskyndelse af dekarboniseringen i transport- og varme-/kuldesektoren i Europa. En systemintegration er ikke kun vigtig for at opnå klimaneutralitet, men også for en stabil forsyningssikkerhed og for overkommelige priser for private forbrugere og økonomien. EØSU støtter derfor udtrykkeligt Kommissionens plan om at fremskynde integrationen af elektricitets-, varme- og transportsektoren. Det er imidlertid vigtigt at være opmærksom på ikke at anvende den som begrundelse for en yderligere liberalisering af tjenesteydelser af almen interesse, før man evaluerer virkningerne af det tidligere liberaliseringsinitiativ. EØSU opfordrer dog også til, at Kommissionen tilskynder EU's nabolande, især landene i Det Østlige Partnerskab, til at følge denne plan og gør den til deres egen politik. Det skal kontrolleres, om det i den forbindelse er gavnligt med en CO_2-grænseafgift.

3.2. De seks begreber, der henvises til i punkt 2.5, er korrekte og målrettede tilgange. Størstedelen af de enkelte foranstaltninger virker også overbevisende, om end det i enkelte tilfælde er uklart, hvorvidt de rent faktisk bidrager til integrationen af energisystemet.

3.3. Et kritikpunkt er imidlertid, at de politiske mål for strategien, dens konsistens og logiske struktur ikke rækker langt nok. Desuden negligeres den rolle, som borgerne/forbrugerne har eller bør have mere eller mindre fuldstændigt. Det er så meget desto mere irriterende, eftersom Kommissionen i pakken »Ren energi« lovede at sætte borgerne i centrum for energiomstillingen.

3.4. Kommission undlader at definere klare, ambitiøse og specifikke undermål, der skal udledes af det overordnede mål for klimaneutraliteten. Dette gælder især for fremme af den vedvarende energi, der sakker bagud med hensyn til opfyldelse af målene i mange medlemsstater.

3.4.1. Kommissionen må dog siges at være meget (selv-)kritisk med hensyn til chancerne for at gennemføre. Eksempelvis skriver den: »Uden en stærk politisk indsats vil energisystemet i 2030 mere ligne det system, vi har i 2020, end det vil afspejle, hvad det kræver at opnå klimaneutralitet senest i 2050. […] De kommende fem-ti års indsats bliver afgørende for opbygningen af et energisystem, der skubber Europa i retning af klimaneutralitet i 2050.«

3.4.2. Kommissionen mangler dog selv politisk mod, hvilket meddelelsen vidner om. Udtalelsen om, at det set i lyst af den markante stigning i elektricitetens andel af det endelige energiforbrug er nok med en andel af vedvarende energi i EU's energimiks på 55-60 % senest i 2030 og 84 % senest i 2050, efterlader mange ubesvarede spørgsmål. Det vigtigste lyder: Hvordan vil man opnå en stabil forsyningssikkerhed? Biogas, biobrændstof, herunder syntetisk fremstillede produkter som f.eks. brint, og under særlige omstændigheder vandkraft, kan udnyttes til at udligne udsvingene i vind- og solenergi. Derudover er der to teknologiske løsninger, der ville kunne dække de manglende 16 %, og som kan betegnes som CO_2-frie eller CO_2-fattige: Kerneenergi og gas- eller kulkraftværker med kulstofbinding (CCS — kulstofopsamling og -lagring). De resulterer dog i store økonomiske, økologiske og samfundsmæssige udfordringer. Selv om den nøjagtige definition af energiproduktionsmikset er et anliggende for medlemsstaterne, er det uforståeligt, at Kommissionen ikke forklarer, hvordan den har til hensigt at opnå en CO_2-fri forsyningssikkerhed.

3.5. Modløsheden viser sig også et andet sted. Som Kommission helt korrekt antyder, er en vigtig grund til, at integrationen af energisystemet skrider så langsomt frem, den manglende CO_2-prissætning for de fossile brændstoffer, der anvendes i transport- og ikke mindst i varmesektoren. Hertil kommer, at der i mange medlemsstater er høje elafgifter, selv når der er tale om elektricitet fra vedvarende energikilder. I flere medlemsstater er der også problemer med ekstremt forhøjede nettariffer. Denne markedsforvridning medfører f.eks., at brugen af overskudsstrøm til produktionen af varme (power-to-heat) — den enkleste form for systemintegration om man vil — ikke er økonomisk bæredygtig.

3.6. Der er først, når problemet med markedsforvridningen bliver løst, at integrationen af energisystemet virkelig er på rette vej. Meddelelsen om, at man vil »arbejde videre i retning af at udfase direkte subsidier til fossile brændstoffer« og »et muligt forslag om at udvide ETS-systemet til at omfatte nye sektorer« er hul og utilstrækkelig. For dette er kun banaliteter, som samfundet har hørt fra Kommissionens side i årevis, uden at der er noget, der har ændret sig helt grundlæggende. Den teknologiske fremme, som Kommissionen prioriterer at beskrive i de tre første søjler af sin strategi (jf. punkt 3.1 til 3.3 i meddelelsen), mister i høj grad sin gyldighed, når Kommissionen ikke gennemfører ophævelsen af de beskrevne markedsforvridninger med den fornødne styrke.

3.7. Det er prisværdigt, at Kommissionen foreslår en rækkefølge på de teknologiske opgaver. Kommissionen burde i denne sammenhæng dog have formuleret klart, at forbrændingen af brændsel med hensyn til virkningsgrad aldrig kan konkurrere med den direkte energimæssige anvendelse af fotovoltaik- eller vindenergi — medmindre dette sker i kraftvarmeværker, hvor varmen kan anvendes direkte på stedet. Dette aspekt er især ekstremt vigtigt for dekarboniseringen af transporten, som på visse områder ikke kan opnås gennem elektrificering. Kommissionen beskriver dette i brede linjer med eksempler visse steder i meddelelsen. Den bruger dog ikke virkningsgraden som et ledende kriterium ved vurderingen af forskellige teknologiske muligheder, hvilket ville være afgørende for en hensigtsmæssig integration af energisystemet med hensyn til energieffektivitet og -økonomi.

3.8. Kommissionen underkender stadig infrastrukturens grundlæggende betydning. Det er kun muligt at opnå en økonomisk effektiv udformning af systemintegrationen, hvis den eksisterende energiinfrastruktur anses for at udgøre et vigtigt grundlag i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af systemintegrationen, og hvis de infrastrukturelle aspekter af forskellige teknologiske muligheder anerkendes. Hvis man gjorde det, ville man få øje på følgende:

a) Navnlig fotovoltaik (herunder især taganlæg) er en oplagt løsning til opladning af elkøretøjer, fordi fotovoltaikanlæg for det meste leverer strøm på et lavspændingsniveau, som er det niveau, elkøretøjerne oplades på.

b) Til power-to-heat-formål, f.eks. med varmepumper eller via en varmeakkumulator, er vindenergianlæg eller store solfangerparker en løsning, når varmen skal leveres via et fjernvarmenet eller et lokalt varmenet. I så tilfælde er der nemlig brug for større mænger strøm til drift af pumperne eller varmeakkumulatoren.

c) Især gaslagre er velegnede til langtidslagring af overskudsstrøm som brint.

3.9. Ingen af de nævnte power-to-x-teknologier er forbundet med et tvingende behov for en helt ny infrastruktur. Det er vigtigt at anvende de eksisterende teknologier klogt og at modernisere og tilpasse dem der, hvor det er nødvendigt ([3]). I mange medlemsstater er infrastrukturen også ramt af sparepolitikken. Omkostningseffektivitet er et vigtigt aspekt i forbindelse med moderniseringen og udbygningen af infrastrukturen, men der bør også tænkes på at skabe gode arbejdspladser. Kommissionen bør med dette for øje overveje som minimum på kort til mellemlang sigt at gøre støtten til power-to-x-applikationer afhængig af, at der bruges en eksisterende infrastruktur, så man starter med at frigøre det potentiale, som det kræver mindst at frigøre. Med dette for øje bør der sættes spørgsmålstegn ved det unuancerede fokus på offshore i meddelelsen.

3.10. Meddelelsen nævner ganske vist digitaliseringen, men digitaliseringens virkelige potentiale afspejles ikke. Intelligente net, der udsender specifikke signaler til markedsdeltagerne og dermed også gør markederne intelligente, er strengt nødvendige for en effektiv og sikker energiforsyning. Hvis markedsdeltagerne får stillet de rigtige oplysninger til rådighed via digitale applikationer, kan elbiler, ikke mindst som »vehicle-to-grid«, varmepumper eller brintlagre levere vigtige systemtjenester og aflaste nettet. Kunstig intelligens, »maskinindlæring« og automatisering af energiforbrugsprocesser løfter belastningsfordelte datanet — uanset om det er til private husholdninger eller industrien — til et nyt niveau og hjælper med at integrere dem i virtuelle kraftværker.

3.11. Endelig ignorerer meddelelsen mange aspekter, som har været vigtige for Kommissionen i tidligere meddelelser, f. eks. den strategiske ramme for energiunionen, eller som allerede er gældende EU-lovgivning som en del af pakken »Ren energi«: Dette vedrører de aktive forbrugere i henhold til direktiv (EU) 2019/944 for det indre marked for elektricitet, der bør have adgang til alle relevante elektricitetsmarkeder. Denne tanke spiller ingen rolle i meddelelsen — og det gør private producenters aktiviteter eller borgerenergifællesskaber som kodificeret i direktiv (EU) 2018/2001 om vedvarende energi heller ikke. Udtalelsen »Borgerne spiller en central rolle for systemintegrationen. De bør derfor være med til at udforme gennemførelsen af denne strategi« er useriøs, hvis den eneste konkrete foranstaltning er en oplysningskampagne.

3.12. EØSU har allerede flere gange gjort opmærksom på, at der i mange medlemsstater er betydelige hindringer, som i realiteten gør det umuligt for borgerne at være med til at udforme gennemførelsen. Det er så meget desto mere uforståeligt, at dette problem ignoreres i meddelelsen. Andre mål, der er blevet fremhævet på lignende steder og ignoreres i meddelelsen: Reduktionen af afhængigheden af energiimport, styrkelsen af regionale økonomiske kredsløb, skabelsen af fair og gode arbejdspladser osv. Det er de kriterier, der skal tages højde for ved udformningen af energiintegrationen, og som får bestemte teknologiske muligheder til at fremstå gunstigere end andre. Kommissionen bør desuden tilstræbe at få tredjelande til også at tage højde for disse aspekter i deres energipolitik. Grænseafgifter ville også i denne forbindelse kunne udgøre en strategisk løsning.

([3]) Blot et eksempel: Selv om fossil gas vil spille en stadig mere begrænset rolle, vil eksisterende gasnet helt eller delvist kunne anvendes til »grøn gas« eller brint.

3.13. I den forbindelse ville der være utallige muligheder for at gøre borgerne til »medspillere«, som selv er aktive og kan få udbytte, ved sammenkoblingen af sektorer. Blot et eksempel: Under gennemsnitsbetingelser leverer de nyeste vindanlæg nok strøm til at dække strømforbruget for ca. 7 000 elbiler. Ved investeringsomkostninger på under 10 mio. EUR giver det i høj grad mening at promovere »vindkraftanlæg, der drives af borgere, som regionale strømtankstationer«. Man ikke så meget som nærmer sig sådanne tilgange, der i ekstrem grad ville øge accepten, bl.a. fordi de reducerer udgifterne for borgerne massivt og ville gøre en positiv forskel på regionalt plan, i meddelelsen.

3.14. For at folk skal få gavn af systemintegrationen er det nødvendigt at styrke forbrugerrettighederne. Dette bør gælde for såvel producent-forbrug som for den klassiske rolle som forbruger. I meddelelsen opfattes borgerne udelukkende som enten kunder eller forbrugere, som blot skal forsynes med kvalificerede oplysninger. Dette er mere end skuffende for EØSU — også med hensyn til løfterne i forbindelse med den europæiske energiunion.

3.15. På et abstrakte plan erkender Kommissionen ganske vist behovet for at gøre en indsats med hensyn til forbrugernes rettigheder på gas- og fjernvarmeområdet, men den eneste centrale foranstaltning, der bebudes, er styrkelsen af gaskunderne i forbindelse med en ny lovramme for gassektoren i 2021. På området for lokal varmeforsyning og fjernvarme mangler der konkrete foranstaltninger, selv om forbrugernes rettigheder er defineret ringere på lige netop dette område end på strøm- og gasområdet. Hvad angår bevarelsen af den eksisterende systemintegration, bør der imidlertid foretages yderligere liberaliseringstiltag i varmesektoren.

3.16. I denne sammenhæng minder EØSU om sin holdning om for enhver pris at forhindre et toklasseopdelt energisamfund ([4]). Det er ikke rimeligt, at det kun er finansielt og teknisk veludrustede husholdninger, der drager fordel af energiomstillingen, og at alle andre husholdninger skal dække omkostningerne. Der er tværtimod brug for konkrete foranstaltninger mod energifattigdom på såvel nationalt som europæisk niveau. Det drejer sig bl.a. om bedre adgang til støtte til termiske renoveringer eller udskiftning af varmeanlæg i energifattige husholdninger, obligatoriske grundforsyningsmodeller samt generelle sikkerhedsforanstaltninger for forbrugerne på energiområdet, f.eks. også mod for høje strømnetafgifter og misbrug af monopoler.

4. **Særlige bemærkninger**

Om det cirkulære energisystem

4.1. EØSU har allerede fremlagt konceptet med et cirkulært energisystem i sin initiativudtalelse TEN/660 og glæder sig, hvis Kommissionen tager dette begreb til sig.

4.2. Dette begreb bør dog ikke kun, som det er tilfældet i meddelelsen, gælde for energibesparelser og energieffektivitet, men udbredes til at gælde for energipåvirkninger generelt. Dette er især vigtigt for den hurtige integration af energisystemet på stedet, dvs. på stedet for det endelige anvendelsesformål.

4.3. EØSU glæder sig over Kommissions bebudelse af, at den vil kontrollere de primære energifaktorer. Det er allerede i dag tydeligt, at den nuværende praksis stiller power-to-heat-applikationer og biobrændstoffer dårligere i mange medlemsstater. Man bør også overveje at tilpasse de primære energifaktorer entydigt efter de faktiske CO_2-emissioner.

4.4. Gennemførelsen af »energieffektivitet først«-princippet, der nævnes i punkt 3.1 i meddelelsen, kunne antyde, at der skal satses på højere energipriser. I den forbindelse bør man dog være opmærksom på de sårbare energiforbrugere og forhindre en forøgelse af energifattigdommen. Udvalget har gentagne gange anmodet om strategier hertil og også stillet konkrete forslag (jf. f.eks. SC/53). Dette aspekt er især, men ikke udelukkende, vigtigt for et stort antal borgere i Østeuropa og regionerne under omstilling. For at nå de høje effektivitetsmål er der derfor behov for regionalt differentierede tilgange.

Om en hurtigere elektrificering af energiefterspørgslen

4.5. Kommissionens tilgang er den rigtige. En elektrificering af varme- og mobilitetssektoren er den bedste tilgang til systemintegrationen. For at bringe dette i overensstemmelse med målet om klimaneutralitet er der behov for en hurtig udbygning af den vedvarende energi, der er tilpasset og baseret på behovet.

([4]) Se EUT C 429 af 11.12.2020, s. 85.

4.6. Det havde været ønskværdigt, at Kommissionen gjorde det tydeligere, hvad dette helt konkret betyder for den nævnte revision af direktiv (EU) 2018/2001 om vedvarende energi. EØSU mener, at de fremlagte mål for udbygningen er alt for begrænsede.

4.7. Punkt 3.2 i meddelelsen viser et klart fokus på offshorevindenergi. Fotovoltaik og onshorevindenergi nævnes slet ikke. Dette er uforståeligt. For her kan der, som det fremgår af punkt 3.7 i denne udtalelse, hurtigt og effektivt frigøres et potentiale for systemintegrationen, mens offshorevindenergi til produktionen af brint kræver enorme investeringer i energiinfrastrukturen. Derfor rådes Kommissionen til at bruge princippet »first things first« ved prioriteringen af dens foranstaltninger.

Om brints rolle

4.8. Det stemmer, at brint er en uundværlig del af et klimaneutralt energimiks. Brint vil navnlig være uundværligt på tre områder, når direkte elektrificering har nået sine grænser:

— som langtidslager til strøm til overvindelse af perioder med mørke og vindstille, hvor der ikke er nok sollys og vind

— som brændstof til luftfart, skibstrafik og i nogle få særlige tilfælde også til tung vejtransport samt i nogle få specifikke dele af den offentlige transport;

— til bestemte industriprocesser.

4.9. Produktionen af brint er dog dyr og forbundet med store energitab. Meddelelsen bør derfor præcisere, at brint kun kan være en mulighed, hvis direkte opvarmning eller elektrificering teknisk set ikke er muligt (eller er væsentligt dyrere).

Om markedsdesign og markedernes åbenhed

4.10. Det fastlåste fokus på ét centralt engrosmarked for strøm i mange medlemsstater forhindrer i mange tilfælde integrationen af energisystemet. F.eks. kan det teknisk (med hensyn til aflastningen af strømnettet) og samfundsvidenskabeligt (med hensyn til omkostningseffektivitet) være meget mere hensigtsmæssigt at bruge lokalt genereret overskudsstrøm til mobilitets- eller power-to-heat-applikationer, som ligeledes forårsager et lokalt elektricitetsbehov. En sådan umiddelbar integration af forskellige energisektorer på samme sted, helst sammen med etablerede offentlige og kommunale forsyningsvirksomheder med deres bæredygtige netværk, hindres ofte af de centrale engrosmarkeder.

4.11. At Kommissionen ikke erkender, at det fastlåste fokus på få centrale engrosmarkeder for strøm står i vejen for systemintegrationen, er så meget desto mere overraskende, eftersom der i gældende lovgivningsmæssige tekster er andre handelsformer, der nævnes og anerkendes. Direktiv (EU) 2019/944 om det indre elektricitetsmarked giver f.eks. udtrykkeligt de aktive forbrugere ret til handel mellem ligestillede og til at dele energi (energy sharing) i borgerenergifællesskaber. Begge dele er former, der giver borgerne, men også SMV'er og kommuner, mulighed for direkte på stedet at bidrage meget effektivt til systemintegrationen. Kommissionens meddelelse er derfor skuffende i denne henseende. Det nævnes ingen steder, hvordan markedet skal udformes, for at forbrugerne kan spille denne rolle.

Om integreret energiinfrastruktur

4.12. Tilsagnet om en helhedsorienteret infrastrukturplanlægning er positivt, da der kan forventes betydelige investeringsbehov, som kan imødegås gennem en paneuropæisk finansieringsramme. Det er i den forbindelse vigtigt at inddrage den eksisterende infrastruktur og optimeringen og udvidelsen heraf med hensyn til mulighederne for produktion af energi og forbrugsstrukturerne, herunder fleksibiliseringen af forbruget, og at lægge mærke til, hvilke vekselvirkninger der er mellem markeds- eller handelsstrukturer. Dette har Kommission ikke efterkommet.

4.13. Den underkender for så vidt, at infrastrukturen fastlægger, hvilke teknologier der foretrækkes — nemlig dem, der under i øvrigt tilsvarende omstændigheder (alt andet lige) anvender den eksisterende infrastruktur bedst.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En strategi for brint med henblik på et klimaneutralt Europa

(COM(2020) 301 final)

(2021/C 123/06)

Ordfører: **Pierre-Jean COULON**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 23.9.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Plenarforsamlingens beslutning	14.7.2020
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	16.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	229/4/3
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU mener, at EU bedst kan overvinde covid-19-krisen ved at opbygge en ny samfundsmodel, der gør vores økonomier grønnere, mere retfærdige og mere modstandsdygtige over for fremtidige chok. Den Europæiske Genopretningsfond skal gøre det muligt for virksomheder, innovative iværksættere, arbejdstagere og investorer at cementere deres førerposition på markederne for ren energi, som er i fuld vækst.

1.2. EØSU støtter derfor Kommissionens strategi for fremme af et gunstigt miljø for øget brintforsyning og -efterspørgsel med henblik på en klimaneutral økonomi. Udvalget fremhæver, at ren brint bør have prioritet, bl.a. inden for rammerne af den europæiske alliance for ren brint, som værende det eneste alternativ, der er foreneligt med målene om klimaneutralitet.

1.3. Udvalget understreger, at opbygningen af en økonomi for ren brint i Europa blot er ét aspekt af strategien for en bedre sammenkobling af de forskellige energisektorer i EU. Udvalget mener derfor, at EU bør opjustere sine ambitioner for at bane vej for et system for ren energi, såsom vedvarende energi og energieffektivitet, og derved give de europæiske virksomheder et stabilt indre marked, hvor der kan udvikles innovation under sikre forhold, og en integreret industristrategi for eksport af rene energiløsninger til resten af verden.

1.4. EØSU bemærker, at ren brint som følge af de høje produktions- og transportomkostninger kun bør anvendes i de tilfælde, hvor andre alternativer til dekarbonisering ikke er mulige, f.eks. i sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissionerne ([1]), eller til visse meget specifikke anvendelser i transport- og byggesektoren.

1.5. EØSU påpeger, at EU-midler af hensyn til udbredelsen af ren brint ikke bør anvendes til at støtte fossil energi, og opfordrer Kommissionen til at følge princippet om »ikke at gøre skade« (»Do no harm« principle) i forbindelse med al offentlig finansiering inden for rammerne af FFR, InvestEU, Den Europæiske Genopretningsfond og statsstøtte.

([1]) Disse sektorer kaldes også »Hard-to-abate sectors« (stål-, petrokemi-, aluminiums-, cement- og gødningsindustrien), fordi løsningerne for dekarbonisering medfører højere omkostninger end de nuværende mere kulstoftunge teknologier.

1.6. Udvalget understreger, at opbygningen af en brintøkonomi forudsætter de europæiske borgeres accept og inddragelse, det være sig som iværksættere, arbejdstagere eller forbrugere. EØSU beklager, at der ikke i tilstrækkelig grad er gjort overvejelser om strategiens gennemførelse i de forskellige sektorer, og anbefaler, at borgerne i større udstrækning inddrages i denne proces gennem en direkte og repræsentativ høring og deltagelse. Udvalget opfordrer desuden Kommissionen til at vurdere, hvilken virkning udviklingen af ren brint vil få på husholdningernes energiudgifter.

1.7. EØSU minder om, at energiomstillingen vil blive en blandet succes, hvis nogle arbejdstagere bliver tabt i den, eller hvis de dårligst stillede ikke vil kunne drage fordel af den. I lyset af den særligt høje arbejdsløshed ([2]), navnlig blandt unge, er det nødvendigt at udnytte vækstsektorernes potentiale for jobskabelse fuldt ud, ligesom det er altafgørende at undgå, at denne omstilling i nogle regioner fører til økonomisk tilbagegang og dermed strukturel arbejdsløshed. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at foretage en undersøgelse for at kortlægge de færdigheder hos arbejdstagerne i sektorer, der er i tilbagegang, som kunne være nyttige i nye brintrelaterede job.

1.8. EØSU fremhæver, at den europæiske alliance for ren brint spiller en central rolle med hensyn til at fremskynde den europæiske industris omstilling ([3]), og anmoder om at blive inddraget heri som repræsentant for det organiserede civilsamfund. Udvalget opfordrer desuden Kommissionen til at give en præcis beskrivelse af fristerne for industriens omstilling, der skal være tilpasset de enkelte sektorers specifikke behov. EØSU mener, at stål-, cement- og kemikalieindustrien bør støttes, så de kan ændre deres produktionsmetoder, da udvalget frygter, at disse industrier, som bidrager væsentligt til nedbringelsen af CO_2-emissioner, ellers ikke vil klare sig igennem omstillingen.

1.9. EØSU bifalder de fremtidige partnerskaber med nabolandene, men efterlyser større klarhed fra Kommissionens side med hensyn til installationen af 40 GW vedvarende brintelektrolysører i EU's naboområde ([4]), der på nuværende tidspunkt omfatter politisk ustabile lande med meget forskellige politikker for energiomstilling og udvikling af vedvarende energi. EØSU påpeger desuden, at Kommissionen i sin rammestrategi for en modstandsdygtig energiunion ([5]) har sat sig som mål at mindske EU's afhængighed af energiimport ([6]).

1.10. EØSU minder i øvrigt om, at de europæiske virksomheders konkurrenceevne beror på deres evne til at være innovative. Forskning og innovation er også nøglen til at styrke modstandsdygtigheden i vores samfund, som er blevet hårdt ramt af covid-19-pandemien. I den henseende mener EØSU, at det er nødvendigt at afsætte tilstrækkelige budgetmidler til ren energi inden for rammerne af Horisont Europa-programmet og Det Europæiske Innovationsråd.

2. **Resumé af Kommissionens meddelelse**

2.1. Kommissionen bekræfter sin ambition om at fremskynde omstillingen til en uafhængig, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi i en tid, hvor den europæiske økonomi er hårdt ramt af covid-19-pandemien ([7]).

2.2. Kommissionen understreger, at ren brint spiller en central rolle med hensyn til at skabe et mere intelligent, mere integreret og optimeret uafhængigt energisystem, hvor alle sektorer kan bidrage fuldt ud til dekarboniseringen. Ren brint og dens værdikæde kan spille en vigtig rolle med hensyn til at kompensere for svingninger i strømmen af vedvarende energikilder og forsyne de sektorer, som ikke egner sig til elektrificering. For at virkeliggøre dette potentiale bør Europa opbygge en brintøkonomi.

2.3. Til dette formål fremlægger Kommissionen en strategi i tre faser frem til 2050:

— 2020-2024: 6 GW vedvarende brintelektrolysører for at dekarbonisere den nuværende brintproduktion

— 2025-2030: 40 GW i EU og 40 GW i Europas naboområde med eksport til EU for at dekarbonisere nye anvendelser som f.eks. stålproduktion og visse transportformer

([2]) Ifølge data fra Eurostat offentliggjort i august 2020 har covid-19 ført til et fald på 2,6 % i beskæftigelsen i EU i andet kvartal.
([3]) Dvs. en kulstoffri produktion af varer og tjenesteydelser.
([4]) Herunder Vestbalkan, Ukraine og de sydlige nabolande.
([5]) Se COM(2015) 80 final.
([6]) Se COM(2020) 299 final, »Styrkelse af en klimaneutral økonomi: EU-strategi for integration af energisystemet«.
([7]) Ifølge Eurostat faldt Unionens BNP med 11,9 % i andet kvartal af 2020.

— 2030-2050: massiv opskalering af installeret brintkapacitet med henblik på at dekarbonisere alle de sektorer, hvor det er vanskeligt at nedbringe emissionerne ([8]).

2.4. Kommissionen fokuserer på fem centrale dimensioner i sin strategi for at gøre vedvarende brint konkurrencedygtig i EU:

— investeringer i EU

— fremme af efterspørgslen og opskalering af produktionen

— udvikling af en god infrastruktur og udformning af markedsregler

— fremme af forskning og innovation (F&I)

— den internationale dimension.

2.5. Kommissionen vurderer, at opbygningen af et sådant økosystem vil kræve investeringer på ca. 320-458 mia. EUR i det indeværende årti for at nå 2030-målene i brintstrategien, 24-42 mia. EUR til elektrolysører, 220-340 mia. EUR til opskalering af sol- og vindenergiproduktionskapaciteten (80-120 GW), ca. 11 mia. EUR til modernisering af eksisterende anlæg til CO_2-opsamling og -lagring og 65 mia. EUR til brinttankstationer, -transport, -distribution og -oplagring. Frem til 2050 vil det være nødvendigt med 180-470 mia. EUR alene til produktionskapaciteten. Desuden kræver tilpasningen af slutanvendelsessektorerne også investeringer, bl.a. 160-200 mio. EUR til omlægning af et typisk stålværk i EU og 850 mio. til 1 mia. EUR til etablering af 400 små brinttankstationer.

2.6. I den sammenhæng kan EU anvende følgende strategiske værktøjer til fremme af private investeringer i ren brint:

2.6.1. Udvikling af anvendelser af ren brint inden for industri og mobilitet vil fremme efterspørgslen. I strategien foreslås derfor en tilgang med to faser. Brint skal først anvendes til at dekarbonisere stålproduktionen, hvorefter den vil kunne udvikles til intern brug, f.eks. i bybusser og visse tog, hvor elektrificering ikke er et konkurrencedygtigt alternativ på grund af omkostningerne, og til tunge vejkøretøjer sideløbende med elektrificering. Den kommende strategi for bæredygtig udvikling og intelligent mobilitet, som vil blive offentliggjort inden årets udgang, forventes at tage fat på brints rolle i transportsektoren. På den baggrund vil der blive gjort overvejelser om tiltag til fremme af efterspørgslen, som kunne tage form af kvoter for vedvarende brint eller minimumsandele i specifikke slutanvendelsessektorer (til f.eks. kemiske og transportrelaterede anvendelser).

2.6.2. Kommissionen fremhæver, at opskalering af produktionen kræver, at investorerne og industrien har mere klarhed og vished. Til dette formål vil Kommissionen foreslå en fælles standard for begrebet »kulstoffattig« med henblik på at fremme brintproduktionsanlæg på grundlag af deres ydeevne med hensyn til direkte drivhusgasemissioner. Kommissionen kunne ligeledes foreslå en omfattende terminologi og EU-omfattende kriterier for certificering af vedvarende brint med udgangspunkt i navnlig eksisterende initiativer som CertifHy. Desuden bør man med den kommende revision af EU's emissionshandelssystem (EU ETS) indføre supplerende mekanismer til fremme af produktionen af vedvarende brint og kulstoffattig brint. Man bør overveje CCfD (*Carbon Contract for Difference*), dvs. indkaldelse af forslag til langsigtede projekter med en offentlig modpart for at dække differencen mellem CO_2-strikekursen (dvs. 55-90 EUR pr. ton CO_2) og den faktiske pris. Endelig kunne det overvejes at benytte direkte og gennemsigtige markedsbaserede støtteordninger for vedvarende brint, der tildeles gennem udbud.

2.6.3. Kommissionen foreslår en gradvis udbygning af infrastrukturen parallelt med udbredelsen af udstyr, som drives af ren brint. Efterspørgslen efter brint vil i første omgang blive dækket af en stedbaseret eller lokalbaseret forsyning. Herefter vil der blive udviklet regionale klynger — såkaldte »Hydrogen Valleys« — hvilket vil føre til et øget behov for skræddersyet infrastruktur, ikke blot til industri- og transportanvendelser, men også til opvarmning af boliger og erhvervsejendomme. Det eksisterende gasnet kan for en dels vedkommende genbruges til at transportere vedvarende brint over store afstande, og det vil med tiden blive nødvendigt med brintlagringsfaciliteter i stor skala.

2.6.4. For at fremme europæisk ekspertise lancerer Kommissionen en europæisk alliance for ren brint, der er et samarbejde mellem offentlige myndigheder, industrien og civilsamfundet. Den vil få til opgave at 1) udvikle et investeringsprogram og en projektpipeline, 2) lette netværkssamarbejdet om regionale, nationale og europæiske investeringsprojekter i hele brintværdikæden, herunder vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (IPCEI), og 3) øge finansieringen for at bidrage til at slå bro over investeringskløften. Denne alliance forventes at udgøre et bredt forum til koordinering af investeringer fra alle interessenter.

([8]) Fordi omkostningerne ved at nedbringe emissionerne er høje, og fordi fremskridtene med at nedbringe emissionerne har været langsomme og vanskelige.

2.6.5. Kommissionen agter at støtte strategiske investeringer i ren brint inden for rammerne af Kommissionens genopretnings- og resiliensplan, navnlig gennem politikområdet strategiske europæiske investeringer under *InvestEU* (fra 2021).

2.6.6. Kommissionen vil desuden støtte forskning og innovation (F&I) gennem et institutionaliseret partnerskab for ren brint samt vigtige partnerskaber inden for transport og industri, såsom *2Zero* og *Clean Steel*. Kommissionen vil yde målrettet støtte til levedygtige projekter i medlemsstaterne ved hjælp af målrettede instrumenter (f.eks. *InnovFin EDP, InvestEU*). Et tværregionalt instrument til investering i innovation med et pilotprojekt om brint i kulstofintensive regioner vil blive finansieret i den næste periode for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU).

2.6.7. For aktivt at fremme de nye muligheder for samarbejde om ren brint foreslås det i strategien at nytænke energipartnerskaberne med nabolande og -regioner (øst for EU, navnlig Ukraine, og de sydlige nabolande) gennem internationale fora såsom energifællesskabet eller ministerkonferencen om ren energi. Dette vil blive ledsaget af investeringsstøtte med naboskabsinvesteringsplatformen og investeringsrammen for Vestbalkan. Kommissionen vil udvikle et benchmark for eurodenominerede transaktioner i brint for at konsolidere euroens rolle i handelen med bæredygtig energi og integrere ren brint i EU's diplomatiske internationale, regionale og bilaterale indsats for energi, klima, forskning, handel og internationalt samarbejde.

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. Den europæiske grønne pagt, der sigter mod at opnå klimaneutralitet i Europa senest i 2050, kræver konkrete tiltag for at kunne blive gennemført. Ydermere står EU i øjeblikket i en sundhedsmæssig og økonomisk nødsituation som følge af covid-19-pandemien. EU og medlemsstaterne bør derfor samordne deres håndtering af disse kriser og bruge den økonomiske genopretning som springbræt til en ren og modstandsdygtig fremtid. En sådan fremtid forudsætter en styrkelse af EU's økonomiske uafhængighed, bl.a. ved at udvikle vedvarende energikilder og den tilhørende lagringskapacitet.

3.2. EØSU støtter derfor Kommissionens strategi om at skabe et gunstigt miljø for øget udbud af og efterspørgsel efter brint med henblik på en klimaneutral økonomi. EØSU understreger imidlertid, at den rene brints succes er betinget af, at effektiviteten af vores energisystem øges væsentligt, og at den vedvarende energi udbredes massivt, hvorved det bliver muligt at udvide elektrificeringen af anvendelser.

3.3. For selv om EØSU bifalder strategiens ambitiøse mål om at udbrede vedvarende brintelektrolysører, påpeger udvalget, at der skal gives prioritet til en styrkelse af den vedvarende kapacitet i Europa med henblik på at imødekomme en stigende efterspørgsel efter elektricitet som følge af elektrificeringen af vores anvendelser, hvortil kommer behovet for elektricitet til produktion af ren brint. Udviklingen af vedvarende energi omfatter på nuværende tidspunkt ikke brintproduktion, og kun omkring en tredjedel af elektricitetsforbruget i EU dækkes af vedvarende energi ([9]).

3.4. EØSU glæder sig over Kommissionens præcisering af definitionen af ren brint som værende brint, der produceres ved elektrolyse med vedvarende elektricitet fra vind-, sol- og vandenergi, eller biokemisk omdannelse af vedvarende biomasse, og er tilfreds med, at EU prioriterer ren brint som den eneste løsning, der er forenelig med målene om klimaneutralitet.

3.5. EØSU bemærker imidlertid, at strategien er åben over for andre former for kulstoffattig brint på kort og mellemlang sigt, der produceres ved hjælp af fossile brændstoffer med CO_2-opsamling og -lagring ([10]), en teknologi der stadig er under udvikling. Udvalget fremhæver, at brint med CO_2-opsamling og -lagring ikke under nogen omstændigheder kan betragtes som en grøn energikilde, hvis anvendelsen afhænger af direkte eller indirekte udvinding af fossil energi. EØSU understreger, at det er nødvendigt at have værktøj til CO_2-analyse i hele brintværdikæden sammenkoblet med CO_2-opsamling og -lagring for at blive betragtet som værende CO_2-fattig frem for CO_2-neutral ([11]) og undgå en situation, hvor emissionsnedbringelserne ikke er tilstrækkelige til at nå de langsigtede emissionsmål.

([9]) Data fra Eurostat, [nrg_ind_peh].
([10]) Eller elektrolyse med betydeligt reducerede vugge-til-grav-emissioner af drivhusgasser.
([11]) Derved opnås besparelser i vugge-til-grav-emissioner på 60-85 % i forhold til anvendelsen af naturgas til opvarmning.

3.6. EØSU gør desuden opmærksom på Den Europæiske Revisionsrets analyser, ifølge hvilke EU-finansiering til fremme af CO_2-opsamling og -lagring, såsom NER 300, ikke har »bidraget til vellykkede projekter inden for CO_2-opsamling og -lagring« ([12]). Der hersker derfor stor usikkerhed omkring den teknologiske gennemførlighed af CO_2-opsamling og -lagring og befolkningens støtte hertil.

3.7. EØSU noterer sig Kommissionens vurdering af, at det vil kræve en CO_2-pris i intervallet 55-90 EUR pr. ton udledt CO_2, for at fossilbaseret brint med CO_2-opsamling kan konkurrere med fossilbaseret brint, og opfordrer Kommissionen til at redegøre for den finansieringsmodel for investeringer, som fører til en sådan kompensationsudgift, især indvirkningen af omkostningerne ved den kapital, der mobiliseres af private investeringer, og som bevirker, at projekterne bliver dyrere. EØSU opfordrer Kommissionen til at uddybe de anslåede priser for ren brint, som vil kunne overflødiggøre subsidier, og til at undersøge, hvilke mekanismer der er nødvendige for at nå frem til disse priser, navnlig i forbindelse med den forestående revision af EU's emissionshandelssystem (EU ETS).

3.8. EØSU påpeger i øvrigt, at vedvarende brint ganske vist vil kunne konkurrere med brint produceret ved hjælp af fossile brændstoffer og fossilbaseret brint med CO_2-opsamling, men at vedvarende brint især vil kunne konkurrere med fossil energi. Dette vil kræve, at prisen kommer under 1 USD/kg ([13]). En mindskelse af investeringsomkostningerne (*CapEx*) for grøn brint er derfor en central udfordring. EØSU anmoder udtrykkeligt Kommissionen om at fremlægge prisscenarier for brint i forhold til de finansielle omkostninger ved kapital, der mobiliseres til grønne brintprojekter.

3.9. EØSU minder desuden om, at tidligere forsøg på at sætte gang i en brintøkonomi er mislykket, navnlig fordi efterspørgslen efter brint er udeblevet. Derfor glæder EØSU sig over, at Kommissionen klart definerer, hvilke slutanvendelsessektorer der bør anvende brint, nemlig industrien og visse transportformer samt inden for stationær lagring af elektricitet som supplement til batterilagring.

3.10. Ren brint bør derfor kun anvendes i de tilfælde, hvor andre alternativer til dekarbonisering ikke er mulige, og EØSU opfordrer Kommissionen til at koncentrere investeringerne om anvendelser, hvor brint kan indtage en vigtig plads, såsom industri, mobilitet (luftfart, skibsfart) og lagring af vedvarende energi. Overalt, hvor der anvendes batterier — navnlig i personbiler, taxaer, busser, varebiler og mindre lastbiler som nævnt i strategien — kan brint være en mindre rentabel løsning. Brint kan i øvrigt udgøre et alternativ til dekarboniseringen af vejgodstransporten over store afstande ([14]).

3.11. Covid-19-pandemien har på en og samme tid forværret ulighederne i vores samfund og øget fattigdommen i Europa. Det er derfor vigtigt, at en strategi for brint med henblik på et klimaneutralt Europa ikke lader nogen i stikken. EØSU anmoder derfor Kommissionen om at overvåge og vurdere anmodninger om at omstrukturere beskæftigelsen i tilknytning til brintstrategien.

4. **Særlige bemærkninger**

Den sociale dimension

4.1. På grund af covid-19-pandemien og den deraf følgende krise forventes arbejdsløsheden i EU at stige til 9 % og især at ramme de unge og lavtuddannede arbejdstagere. EØSU understreger derfor betydningen af at sikre arbejdstagerne kvalitetsuddannelse og behovet for at gøre energisektoren mere attraktiv for de unge i Europa. Til dette formål kunne EU oprette europæiske ekspertisecentre for lærlinge i job, der er relevante for energiomstillingen (f.eks. energisyn og installation af varmepumper). Ved at yde subsidier og udvide ErasmusPro-programmet kunne EU gøre Europas unge til nøgleaktører i energiomstillingen, navnlig inden for ren brint.

4.2. At fremme jobskabelse gennem udbredelse af vedvarende brint forudsætter støtte til EU's små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der tegner sig for omtrent to tredjedele af arbejdspladserne i den europæiske ikkefinansielle private sektor ([15]). EØSU opfordrer Kommissionen til at udvikle specifikke finansielle instrumenter til støtte for SMV'er ([16]).

([12]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank — En ren planet for alle — En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi EUT C 282 af 20.8.2019, s. 51.

([13]) Brint, som produceres ved reforming af naturgas, koster ca. 1 USD/kg. Kilde: Platts Hydrogen Assessments.

([14]) Se årsrapport fra T&E for 2019.

([15]) https://www.touteleurope.eu/actualite/les-entreprises-dans-l-union-europeenne.html.

([16]) Dvs. territoriale investeringsfonde, en offentlig garanti, der omfatter 60 % af de grønne investeringer til SMV'ers udvikling, forsikringsordninger til dækning af SMV'ernes udviklingsrisici inden for grøn brint.

4.3. EØSU bemærker desuden, at det er nødvendigt at bevare kontrollen med EU's aktiver og industrier og gøre front mod industriel dumping fra andre regioner i verden for at forbedre EU's konkurrenceevne og styrke dens modstandsdygtighed.

4.4. Endelig opfordrer EØSU EU til fuldt ud at udnytte fordelene ved de nye, mere bæredygtige virksomhedsmodeller, som bygger på dialog mellem alle interessenter, herunder gennem en tæt inddragelse af medarbejderne i virksomhedernes strategier ([17]).

Investeringsbehov i EU

4.5. EØSU påpeger, at EU-midler ikke bør anvendes til at støtte fossil energi, og opfordrer Kommissionen til at følge princippet om »ikke at gøre skade« (*Do no harm* principle) i forbindelse med al offentlig finansiering inden for rammerne af FFR, *InvestEU*, Den Europæiske Genopretningsfond og statsstøtte. Brint, der produceres enten direkte eller indirekte gennem en proces med CO_2-opsamling og -lagring, kan under ingen omstændigheder være berettiget til støtte inden for rammerne af den grønne taksonomi for EU-finansiering.

4.6. EØSU ser med stor tilfredshed på, at den nye genopretnings- og resiliensmekanisme støtter medlemsstaternes investeringer og reformer, som er altafgørende for en bæredygtig genopretning, navnlig i sektoren for vedvarende brint. EØSU anmoder Kommissionen om at sikre, at medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner er i tråd med den europæiske grønne pagt og de nationale energi- og klimaplaner. Kommissionen bør derfor sikre, at bestræbelser, der bidrager til den grønne omstilling, er en ufravigelig betingelse i evalueringen af medlemsstaternes projekter.

4.7. Alliancen for ren brint vil komme til at spille en vigtig rolle i forbindelse med udbredelsen af brint i Europa, ikke mindst gennem udviklingen af et investeringsprogram og en projektpipeline af regionale, nationale og europæiske projekter. EØSU understreger derfor, at det er vigtigt, at alle interessenter repræsenteres ligeligt i alliancen, herunder civilsamfundet i alle dets dimensioner, arbejdstagerne og ngo'er. I den nuværende form består alliancen for størstedelens vedkommende af private aktører ([18]). EØSU bør i egenskab af repræsentant for det organiserede civilsamfund inddrages i debatter og høringer.

Fremme af efterspørgslen og opskalering af produktionen

4.8. EØSU er overbevist om, at auktioner inden for rammerne af CCfD (Carbon Contracts for Difference) spiller en vigtig rolle med hensyn til at sikre en hurtig omstilling af industriprocesserne til brint. Disse kontrakter kan sende et positivt signal til investorerne og industrien ([19]). EØSU ønsker dog at fremhæve følgende to punkter.

4.8.1. Ved at understrege relevansen af CCfD erkender Kommissionen, at EU's nuværende emissionshandelssystem (EU ETS) ikke er i stand til at sende tilstrækkeligt stærke prissignaler til at udløse de investeringer, som er bydende nødvendige for at opnå klimaneutralitet. Dette skyldes, at der fortsat ydes betydelige subsidier til fossile råvarer inden for EU. Ifølge Kommissionens rapport om energisubsidier er subsidierne til naturgas, som anvendes til at producere brint med CO_2-opsamling og -lagring, faktisk steget ([20]). Der er således en massiv markedsforvridning, som hindrer investeringer i klimabeskyttende teknologier som grøn brint eller gør dem unødigt bekostelige. Desuden afspejler EU ETS selv efter reformen stadig ikke den faktiske CO_2-pris. Uden subsidier til fossile råvarer og med en yderligere forbedring af ETS ville CCfD blive overflødige. Disse to opgaver bør derfor være Kommissionens førsteprioritet.

4.8.2. Eftersom CCfD stadig er nødvendige, bør udbud udformes således, at elektrolyse af brint kun kan finansieres, hvis der anvendes overskudselektricitet fra vedvarende energikilder ([21]). EØSU understreger derfor, at en europæisk finansieringsordning og specifikke udbud for vedvarende brint er af afgørende betydning for at undgå at bremse udbredelsen af brint med CO_2-opsamling og -lagring.

([17]) Resolution af 11. juni 2020: EØSU's forslag til genopbygning og genopretning efter covid-19-krisen EUT C 311 af 18.9.2020, s. 1.
([18]) Se listen over medlemmer af alliancen for ren brint.
([19]) Disse auktioner har bidraget særskilt til udviklingen af havbaseret vindkraft i Det Forenede Kongerige, da de har gjort det muligt at indhente lave bud.
([20]) Jf. bilag 2 til COM(2020) 950 final.
([21]) F.eks. hvis en operatør af et elektrolysøranlæg viser, at elektriciteten til elektrolysen modtages direkte fra et nyopført kraftværk baseret på vedvarende energi, eller at der er indgået en elektricitetsforsyningsaftale, som kun aktiveres, når spotprisen er negativ på engrosmarkederne, der på nuværende tidspunkt er mere konkurrencedygtige end vedvarende brint.

Den internationale dimension

4.9. EØSU sætter spørgsmålstegn ved de fremtidige energipartnerskaber om installation af 40 GW vedvarende brintelektrolysører i EU's naboområde ([22]). I en tid, hvor medlemsstaternes ledere opfordrer til større europæisk uafhængighed, anmoder udvalget Kommissionen om at udforme en sammenhængende tilgang.

4.10. EØSU fremhæver endvidere, at det er svært at tiltrække europæiske investorer i politisk ustabile lande. EØSU anbefaler ikke desto mindre, at landene på Vestbalkan, som har indledt processen om EU-medlemskab, medtages i alle overvejelser og tiltag vedrørende brintstrategiens gennemførelse.

4.11. Derudover opfordrer EØSU Kommissionen til at komme med flere oplysninger om disse landes kapacitet til at udvikle sådanne fremtidige partnerskaber, da strategien på nuværende tidspunkt omfatter vidt forskellige lande som Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Palæstina ([23]), Syrien og Tunesien med meget forskellige politikker for energiomstilling og udvikling af vedvarende energi. I disse lande bør de mekanismer for økonomisk støtte til SMV'er, der anbefales af EØSU, også gives prioritet i betragtning af den høje andel af SMV'er i disse lande og bankernes udbredte formidlingsvirksomhed.

4.12. EØSU er nemlig i tvivl om disse landes kapacitet til at installere tilstrækkeligt mange vedvarende brintelektrolysører til at dække den europæiske efterspørgsel ud over deres indenlandske efterspørgsel. I Nordafrika og i Ukraine vil det faktisk kræve 76 GW vedvarende energi at installere 40 GW inden 2030, hvilket betyder en tredobling af kapaciteten i disse lande over 10 år ([24]).

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([22]) Herunder Vestbalkan, Ukraine og de sydlige nabolande.
([23]) Denne betegnelse skal ikke forstås som en anerkendelse af en palæstinensisk stat og afspejler ikke de enkelte medlemsstaters holdninger til dette spørgsmål.
([24]) https://www.irena.org/-/media/Files/IRENA/Agency/Publication/2020/May/SDG7Tracking_Energy_Progress_2020.pdf

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 for så vidt angår midlertidig lempelse af reglerne om slotudnyttelse i Unionens lufthavne som følge af covid-19-pandemien

(COM(2020) 818 final — 2020/0358 (COD))

(2021/C 123/07)

Hovedordfører: **Thomas KROPP**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 18.1.2021
	Rådet, 21.1.2021
Retsgrundlag	Artikel 100, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	225/1/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Den 16. december 2020 stillede Kommissionen forslag om en ny ændringsforordning ([1]) vedrørende midlertidig lempelse af »brug den eller mist den-reglen« i perioden efter den 27. marts 2021. Kommissionen foreslog i det væsentlige, at »brug den eller mist den-reglen« bør anvendes igen, men at tærsklen for udnyttelse af slots i en begrænset periode fastsættes til 40 % i stedet for 80 %. Kommissionen foreslog desuden, at den får delegerede beføjelser til at forlænge perioden for lempelse af slotreglerne i overensstemmelse med en række kriterier, der er baseret på krisens varighed og intensitet.

1.2. EØSU roser Kommissionen for initiativet til at forlænge den midlertidige lempelse af EU's regler for lufthavnsslots og støtter forslaget om at give Kommissionen beføjelse til at tilpasse tærsklen indtil vintersæsonen 2024/25.

1.3. For at etablere en reelt fleksibel reaktionsmekanisme bør forslaget imidlertid også omfatte luftfartsselskabernes ret til at returnere en hel slotserie kombineret med en variabel tærskel for udnyttelse.

1.4. Forlængelsen er berettiget, fordi den globale økonomiske krise i begyndelsen af 2021 er værre end forventet for 12 måneder siden i første kvartal af 2020. I modsætning til forventningerne er covid-19-pandemien endnu ikke blevet inddæmmet. I praksis har den anden bølge af eksponentielle stigninger i antallet af smittede i andet halvår af 2020 indtil videre haft endnu værre sundhedsmæssige, sociale, økonomiske og finansielle konsekvenser end den første bølge i hele Europa. Transport, handel og turisme er blandt de hårdest ramte økonomiske sektorer. Desuden breder en meget smitsom mutation af virusset sig i øjeblikket i hele Europa. UK indførte for nylig en tredje nedlukning for at inddæmme den »tredje bølge« af virusset.

1.5. EØSU opfordrer kraftigt Kommissionen og medlovgiverne til at tage Kommissionens forslag op til fornyet overvejelse i lyset af anbefalingerne fra World Airline Slot Board (WASB), som består af luftfartsselskaber, lufthavne og slotkoordinatorer, og som offentliggjorde sine anbefalinger om lempelse af slotreglerne for sommerfartplansæsonen ([2]) 2021 den 20. november 2020 (IATA, A4E, ACI-Europe og EUACA støtter anbefalingen fra WASB). Anbefalingerne består af en kombination af i) en fuldstændig fravigelse af »brug den eller mist den-reglen« for hele slotserier, som returneres til puljen

([1]) COM(2020) 818 final.

([2]) WASB-Recommendation, Airport slot alleviation measures for Northern Summer 2021, https://www.iata.org/contentassets/4820c05b19f148e2855db91f2a579369/wasb-northern-summer-21-recommendation-for-slot-use-relief.pdf.

inden sæsonens begyndelse og ii) en udnyttelsestærskel på 50 % for slotserier, som luftfartsselskaberne beholder. Anbefalingerne vedrører også visse betingelser og bestemmelser om berettiget manglende udnyttelse af slots, der specifikt er forbundet med covid-19-situationen.

1.6. EØSU mener, at det er bydende nødvendigt at opretholde en balance mellem behovet for at undgå foranstaltninger, der har en negativ indvirkning på luftfartssektorens evne til at komme sig efter krisen, luftfartsselskabernes langsigtede mål om at bevare dyre slots i lufthavne og behovet for at sikre en passende konkurrence om disse knappe slots.

1.7. Endelig beklager EØSU, at det lader til, at Kommissionen tackler lempelserne af EU's regler for tildeling af slots uden at huske på, at sådanne foranstaltninger vil blive afspejlet i andre dele af verden. Det ville derfor være hensigtsmæssigt at foretage ændringer, der kan gennemføres på operationelt plan, og som er vedtaget på globalt plan — såsom anbefalingerne fra WASB.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 ([3]), som blev delvist ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 793/2004 ([4]), fastlægger procedurer og regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i EU's lufthavne. Ifølge artikel 10 i denne forordning skal luftfartsselskaber benytte mindst 80 % af deres tildelte slots inden for en given fartplansæson for at beholde dem i den tilsvarende fartplansæson det efterfølgende år (»brug den eller mist den-reglen«).

2.2. Den 30. marts 2020 vedtog Den Europæiske Union en ændring af forordningen om lufthavnsslots ([5]) med henblik på at fravige »brug den eller mist den-reglen« for hele sommerfartplansæsonen 2020, som sluttede den 24. oktober 2020. Denne ændring gav også Kommissionen beføjelse til at forlænge den periode, som fravigelsen gælder for, indtil den 4. april 2021. Den 14. oktober 2020 vedtog Kommissionen en delegeret retsakt ([6]) om forlængelse af perioden for fravigelse af »brug den eller mist den-reglen« indtil udgangen af vinterfartplansæsonen 2020/21, dvs. den 27. marts 2021.

2.3. EØSU støttede i sit holdningsdokument, der blev vedtaget den 25. marts 2020, den foreslåede suspension af EU-reglerne om tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i lufthavne. Dette dokument slog til lyd for at give luftfartsselskaberne planlægningsstabilitet og mulighed for at reagere hurtigt og fleksibelt på markedsudviklingen uden at miste de slots, der er nødvendige for at genetablere velfungerende net.

2.4. Under henvisning til behovet for at fastlægge en fremgangsmåde, der kan sikre tilbagevenden til den normale anvendelse af »brug den eller mist den-reglen« foreslår Kommissionen, at de krav vedrørende udnyttelsen af slots, der er fastsat i forordningen om lufthavnsslots, bør finde anvendelse igen fra begyndelsen af sommerfartplansæsonen 2021, men at tærsklen fastsættes til 40 % i stedet for 80 %. Desuden vil Kommissionen få delegerede beføjelser til og med vintersæsonen 2024/2025 til at forlænge lempelsen af slotreglerne yderligere ved at justere satsen for slotudnyttelse på grundlag af en række indikatorer såsom data om faktisk og forventet lufttrafik, belægningsgrader og flådeudnyttelse. Forslaget opstiller desuden visse betingelser og fastslår bl.a., at nyligt tildelte og udvekslede slots ikke er omfattet. Der fastsættes endvidere en tidsfrist for returnering af slots.

2.5. Den 20. november 2020 meddelte WASB, der består af luftfartsselskaber, lufthavne og slotkoordinatorer, at sammenslutningen var nået til enighed om anbefalinger vedrørende lempelse af slotreglerne for sommerfartplansæsonen 2021 ([7]). IATA, A4E ([8]), ACI-Europe og EUACA støtter anbefalingen fra WASB. I modsætning til Kommissionens forslag

([3]) Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 af 18. januar 1993 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne (EFT L 14 af 22.1.1993, s. 1).

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 793/2004 af 21. april 2004 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne (EUT L 138 af 30.4.2004, s. 50).

([5]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/459 af 30. marts 2020 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 om fælles regler for tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter i Fællesskabets lufthavne (EFT L 99 af 31.3.2020, s. 1).

([6]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/1477 af 14. oktober 2020 om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 95/93 for så vidt angår den midlertidige forlængelse af de ekstraordinære foranstaltninger til at imødegå følgerne af covid-19-pandemien (EFT L 338 af 15.10.2020, s. 4).

([7]) WASB-Recommendation, Airport slot alleviation measures for Northern Summer 2021, https://www.iata.org/contentassets/4820c05b19f148e2855db91f2a579369/wasb-northern-summer-21-recommendation-for-slot-use-relief.pdf.

([8]) A4E-medlemmet Ryanair deler ikke denne holdning og vil formidle sine synspunkter separat.

består anbefalingerne fra WASB af en kombination af i) en fuldstændig fravigelse af »brug den eller mist den-reglen« for hele slotserier, som returneres til puljen i god tid inden sæsonens begyndelse og ii) en udnyttelsestærskel på 50 % for slotserier, som luftfartsselskaberne beholder. Anbefalingerne vedrører også visse betingelser og bestemmelser om berettiget manglende udnyttelse af slots, der specifikt er forbundet med covid-19-situationen.

2.6. EØSU støtter den fortsatte lempelse af EU's »brug den eller mist den-regel« for sommersæsonen 2021. Udvalget mener imidlertid, at Kommissionens forslag, ud over at sænke tærsklen, bør omfatte muligheden for at returnere hele slotserier. På mellemlang til lang sigt vil forbindelsesmulighederne være bedre tjent med, at luftfartsselskaberne får støtte til deres økonomiske genopretning og vil være i stand til at genetablere deres net, når trafikken vender tilbage. Desuden er fravigelser fra reglen om udnyttelse af slots i tredjelande ofte betinget af gensidighed, hvilket tyder på, at der er behov for en globalt kompatibel tilgang.

2.7. EØSU støtter hovedlinjerne i de anbefalinger fra WASB, der blev offentliggjort den 20. november 2020, og som indeholder en mulighed for, at luftfartsselskaberne kan returnere hele slotserier under krisen. Det lader til, at Kommissionen tackler lempelserne af EU's regler for tildeling af slots uden at huske på, at sådanne foranstaltninger vil blive afspejlet i alle andre regioner i verden. Det ville derfor være hensigtsmæssigt at foretage ændringer, der kan gennemføres på operationelt plan, og som er vedtaget på globalt plan. Udvalget opfordrer Kommissionen og medlovgiverne til at genoverveje Kommissionens forslag i lyset af anbefalingerne fra WASB.

3. **Særlige bemærkninger**

3.1. Pr. 31. december 2020 var i alt 6,1 mio. flyvninger, svarende til 1,7 mia. passagerrejser, gået tabt for europæisk lufttrafik set i forhold til det foregående år ([9]) som følge af covid-19-pandemien.

3.2. For at reducere virussets spredning indførte regeringerne strenge restriktioner for den internationale lufttrafik og for deres respektive borgeres mobilitet. Luftfartsselskaberne var i stort omfang nødt til at reducere kapaciteten og holde flyene på jorden. I adskillige af EU's medlemsstater var luftfartsselskaber tvunget til midlertidigt at indstille alle deres flyvninger.

3.3. Denne situation fortsætter uændret i 2021, hvilket lægger et alvorligt pres på den finansielle levedygtighed for alle aktører i luftfartssektoren, navnlig arbejdsmarkedets parter, som alle med rette er bekymret for deres fremtidige beskæftigelse. Selv om der er fundet en vaccine, som bruges i EU siden den 27. december 2020, vil man først i slutningen af 2021 eller endda i 2022 have vaccineret en så stor del af befolkningen, at man kan fjerne de generelle restriktioner og foranstaltninger, der har til formål at reducere antallet af smittede ([10]). Der er ingen tegn på, at efterspørgslen i sommersæsonen 2021 vil vende tilbage til et niveau, der er bare i nærheden af niveauet i de seneste år. Den nuværende usikkerhed vil fortsætte og kan endda øges gennem fremkomsten af nye, endnu mere smitsomme eller dødbringende varianter af covid-19. Ifølge industriens fremskrivninger kan genopretningsperioden vare til mindst 2024 eller 2025 ([11]).

3.4. Slots er afgørende for at kunne flyve til og fra overbelastede lufthavne og er vigtige for, at luftfartsselskaberne kan få adgang til den knappe lufthavnskapacitet og dermed opretholde deres net og de forbindelser, de stiller til rådighed for deres kunder. Luftfartsselskaber har brugt flere år på at udvikle deres net og erhverve de nødvendige slots til flyvninger internt i Europa, interkontinentalt og feeder-trafik. Da der ikke findes nogen bestemmelse om neutralisering af »brug den eller mist den-reglen«, vil luftfartsselskaberne for at kunne beholde deres slots være nødsaget til at fortsætte deres flyvninger med ekstremt få passagerer, hvilket vil forværre deres økonomiske tab og medføre en unødvendig miljøbelastning.

3.5. Alle foranstaltninger, der blev gennemført i 2020, var baseret på den antagelse, at de ville bidrage til at sikre en effektiv kontrol med den videre spredning af virusset inden for en kort, i det mindste forudsigelig, periode. Disse forventninger er indtil videre ikke blevet opfyldt. Det kan endnu ikke forudsiges, hvornår processen for genopretning efter denne hidtil usete krise vil være gennemført.

([9]) Som ovenfor.

([10]) Spørgsmål og svar: Covid-19-vaccination i EU, den 21. december 2020, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/qanda_20_2467.

([11]) Aviation Round Table Report on the Recovery of European Aviation, november 2019, https://www.aci-europe.org/downloads/resources/Aviation%20Round%20Table%20DECLARATION%20FINAL%2016.11.2020.pdf.

3.6. Efterspørgslen efter luftfartstjenester er ikke steget til et bæredygtigt niveau siden EU's gennemførelse af den oprindelige covid-19-fravigelse i marts 2020. Selv om der var en lille stigning i trafikken i sommermånederne til -51 % sammenlignet med det foregående år, aftog trafikken efter sommeren 2020, da den anden bølge af pandemien ramte, og medlemsstaterne indførte nye nedlukningsforanstaltninger. Den 14. september 2020 nedjusterede Eurocontrol sin prognose betydeligt. Selv det reviderede trafikscenarie viser sig imidlertid at være for optimistisk. I november lå trafikmængden på -62 % og i december på -60 % i forhold til det foregående år, mens Eurocontrols prognose lød på henholdsvis -58 % og -54 %. Eurocontrols prognose lyder på henholdsvis -60 % og -50 % for januar og februar 2021 ([12]).

3.7. I betragtning af den fortsatte og gentagne spredning af virusset og de meget restriktive foranstaltninger, som regeringerne har truffet for at begrænse denne spredning, er efterspørgslen efter luftfartstjenester fortsat meget lav, hvilket sætter luftfartssektoren under et betydeligt, endda livstruende, økonomisk pres. EØSU mener derfor, at det er berettiget og nødvendigt at fjerne byrden ved »brug den eller mist den-reglen«.

3.8. EØSU roser interessenterne — luftfartsselskaber, lufthavne og slotkoordinatorer — for samarbejdet om en kompromisløsning i WASB-regi. EØSU er klar over, at den generelle forordning om slots er et omstridt spørgsmål for dem. EØSU mener, at WASB's anbefaling på hensigtsmæssig vis tager højde for de generelle og specifikke mål, som Kommissionen forfølger, og som fremgår af det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager forslaget ([13]).

3.9. EØSU støtter Kommissionens overordnede målsætning om at udbedre visse mangler og overvinde de udfordringer, der er forbundet med fravigelse for en hel sæson, fremme af forbindelsesmuligheder, tilskyndelse til konkurrence og en lettere udfasning af lempelsen af slotreglerne. EØSU støtter også Kommissionens specifikke mål, navnlig om at minimere de miljøskadelige virkninger, der forårsages af flyvninger med meget få passagerer.

3.10. Kommissionen stiller forslag om, at der til artikel 10a tilføjes et nyt stk. 2a, hvorved det fastsættes, at hvis et luftfartsselskab har benyttet 40 % af slotsene i en slotserie, der er tildelt for perioden fra den 28. marts 2021 til den 30. oktober 2021, vil det pågældende luftfartsselskab være berettiget til den samme slotserie i den næste tilsvarende fartplansæson. Det betyder, at luftfartsselskaberne vil skulle gennemføre selv urentable flyvninger med ekstremt lave belægningsgrader op til en tærskel på mindst 40 % i stedet for at kunne returnere sådanne slots uden risiko for at miste dem. Det er ikke foreneligt med Kommissionens erklærede mål om at minimere de skadelige virkninger på miljøet at tilskynde luftfartsselskaber til at flyve med næsten tomme fly. Problemet kunne løses, hvis luftfartsselskaberne fik mulighed for at returnere hele slotserier, hvor de ved, at efterspørgslen vil være lav (f.eks. dage med beskeden trafik eller uden for spidsbelastningsperioder).

3.11. Kommissionens forslag lever heller ikke op til sit erklærede mål om at sikre en effektiv luftfartsdrift og effektiv udnyttelse af lufthavnskapaciteten. Ved ikke at tillade returnering af hele slotserier tilskyndes luftfartsselskaberne ikke til at returnere slots på et tidligt tidspunkt, hvilket ellers giver mulighed for en optimal omfordeling af slots og planlægning for lufthavne, luftfartsselskaber og forbrugere. Muligheden for at returnere hele slotserier giver lufthavnene bedre muligheder for at tilpasse deres egen drift. Først og fremmest stilles der slots til rådighed for omfordeling og ad hoc-brug, f.eks. til fragtflyvninger, afhængigt af udviklingen i efterspørgslen. Den foreslåede tilføjelse af et stk. 7 i forordningens artikel 10a, der fastsætter en frist på tre uger for returnering af slots, kan ikke have en tilsvarende virkning ([14]). I stedet er der en risiko for, at en lavere tærskel i sig selv kan resultere i meget fragmenterede flyveplaner til skade for de få resterende kunder.

3.12. EØSU støtter Kommissionens overordnede mål om at fremme forbindelsesmulighederne, tilskynde til konkurrence og lette udfasningen af slotreglernes lempelse, men mener, at det er nødvendigt at fastholde et langsigtet perspektiv. Forbindelsesmuligheder og konkurrence (navnlig med luftfartsselskaber uden for EU) fremmes bedst på mellemlang til lang sigt ved at sikre, at ellers levedygtige virksomheder overlever den nuværende krise uden at miste de aktiver, som de får brug for, når trafikken vender tilbage. For at sikre konkurrencen og undgå, at virksomhederne lader står til og ikke træffer de

([12]) Eurocontrol, Think Paper #8: What COVID-19 did to European Aviation in 2020, and Outlook 2021, 1. januar 2021, https://www.eurocontrol.int/publication/what-covid19-did-european-aviation-2020-outlook-2021.

([13]) SWD(2020) 341 final.

([14]) Desuden er denne særlige bestemmelse virkningsløs, da manglende overholdelse ikke har nogen konsekvenser. Slottildelingen i den efterfølgende sæson afhænger af, om luftfartsselskaberne når tærsklen, uanset om de returnerer slots inden for fristen på tre uger eller ej.

nødvendige tiltag, må reguleringen dog ikke være for overbeskyttende. I betragtning af den usikre udvikling i efterspørgslen i sommersæsonen og Kommissionens egen antagelse om et trafikniveau på 50 % sammenlignet med 2019 ([15]) mener EØSU, at det er for tidligt at genindføre kravene til udnyttelse af slots i henhold til forordningen om ankomst- og afgangstidspunkter, selv med 40 %. Samtidig vil en videreførelse af den fuldstændige fravigelse ikke imødegå udfordringerne og opfylde de mål, som Kommissionen med rette har opstillet. EØSU mener, at anbefalingen fra WASB om at kombinere de afhjælpende virkninger af en fuldstændig fravigelse med de kontrollerende virkninger af en tærskel udgør et solidt grundlag for en tilbagevenden til normal anvendelse af kravene til slotudnyttelse.

3.13. Den delegerede retsakt, der foreslås i artikel 10a, stk. 4, bør give Kommissionen beføjelse til ikke blot at ændre de procentsatser, der er omhandlet i artikel 10, stk. 2a, men også til at udvide med muligheden for at returnere hele slotserier ved begyndelsen af den pågældende sæson. Selv om Kommissionens forslag giver mulighed for en fuldstændig fravigelse af kravet om udnyttelse af slots (dvs. 0 %), giver det ikke mulighed for at kombinere de to elementer. Kun dette vil udgøre en fuldt ud fleksibel reaktionsmekanisme.

3.14. Slotkoordinering er en global udfordring. En EU-forordning om slots skal derfor være forenelig med tredjelandes regler, som ofte kræver gensidighed. Med en fuldstændig fravigelse er dette ikke et problem, da dette udgør den mest fleksible metode til at lempe betingelserne for udnyttelse af slots. Det er ligeledes sandsynligt, at WASB's anbefaling vil opnå global anerkendelse ([16]).

3.15. EØSU mener, at det af hensyn til modstandsdygtighed og intelligent regulering bør overvejes at indføre bestemmelser, der gør det muligt at lempe reglerne for udnyttelse af slots i henhold til forordning (EØF) nr. 95/93, ikke kun i tilfælde, der vedrører covid-19, men også i forbindelse med fremtidige begivenheder, der har en betydelig indvirkning på luftfartsindustrien. Det er ikke første gang, at det har været nødvendigt at ændre reglen om udnyttelse af slots i forordning (EØF) nr. 95/93:

— i 2002 i kølvandet på terrorangrebet den 11. september (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 894/2002 ([17])),

— i 2003 efter udbruddet af SARS (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1554/2003 ([18])),

— i 2009 under den globale finanskrise (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 545/2003 ([19])).

Sådanne ordninger bør give mulighed for at reagere hurtigt uden behov for yderligere regulering og for en fleksibel reaktion, der spænder fra fuldstændige fravigelser og justerede tærskler til en kombination af tidlige returneringer af slots og tærskler, som foreslået af WASB for sommersæsonen 2021.

3.16. EØSU bekræfter, at det er parat til at bidrage til de yderligere drøftelser om, hvordan man bedst genopretter en levedygtig og konkurrencedygtig europæisk luftfartssektor. Tilgangen hertil bør være sammenhængende og omfatte drøftelser med alle interesserede parter, navnlig arbejdsmarkedets parter, som er alvorligt berørt af covid-19-krisen. En sådan sammenhængende tilgang bør omfatte en gennemgang af enhver forordning eller foranstaltning, som lægger en unødig byrde på luftfartssektoren.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([15]) Jf. fodnote 7 — betragtning 11.
([16]) På tidspunktet for denne udtalelse har New Zealand, Malaysia og Canada (Vancouver) allerede godkendt WASB-forslaget for sommeren 2021. Brasilien har forlænget den eksisterende fravigelse af slotreglerne for vinteren 2020/2021. FAA i USA har indledt en høring, der (kun) omhandler disse to muligheder: forlængelse af den nuværende (fulde) fravigelse og WASB-forslaget.
([17]) EFT L 142 af 31.5.2002, s. 3.
([18]) EUT L 221 af 4.9.2003, s. 1.
([19]) EUT L 167 af 29.6.2009, s. 24.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En ny tilgang til havstrategien for Atlanterhavsområdet — Handlingsplan for Atlanterhavsområdet 2.0 — En ajourført handlingsplan, der skal sikre en bæredygtig, modstandsdygtig og konkurrencedygtig blå økonomi i Unionens Atlanterhavsområde

(COM(2020) 329)

(2021/C 123/08)

Ordfører: **Carlos Manuel TRINDADE**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 23.9.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	11.1.2021
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	257/0/7

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU bakker op om Kommissionens vurdering af, at Atlanterhavsområdet under EU-medlemsstaternes jurisdiktion er en nøglefaktor for den økonomiske og sociale udvikling i disse lande og i EU som helhed. Ifølge de seneste tilgængelige data i Kommissionens meddelelse genererede den blå økonomi i Atlanterhavet i 2017 73,4 mia. EUR i bruttoværditilvækst (BVT) og beskæftigede 1,29 mio. borgere ([1]).

1.2. EØSU understreger desuden, at når det gælder miljømæssig bæredygtighed anerkender man på EU- og FN-plan havenes afgørende rolle for dekarbonisering, iltproduktion, fødevarer til mennesker og bekæmpelse af klimaændringer og forsuring.

1.3. I forbindelse med covid-19-krisen anerkendes den blå økonomis øgede betydning for en accelerering af den europæiske genopretning samt skabelse og beskyttelse af arbejdspladser.

1.4. EØSU bifalder udarbejdelsen af denne Handlingsplan for Atlanterhavsområdet 2.0, idet den medvirker til økonomisk genopretning, bevarelse og skabelse af arbejdspladser, samtidig med at den er med til at bevare kystøkosystemer og marine økosystemer og bidrager til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer.

1.5. Med denne Handlingsplan 2.0's tilknytning til principperne i den europæiske grønne pagt understreges den blå økonomis centrale rolle i forfølgelsen af bæredygtighedsmålene.

1.6. EØSU bifalder også Kommissionens strategi for Atlanterhavsområdet: havnenes rolle i den bæredygtige udvikling af kystturisme, akvakultur, skibsbygning, vedvarende havenergi og innovation, udvikling af blå færdigheder som følge af, at der satses på at udbrede kvalitetsviden om havene, den vedvarende havenergis rolle som drivkraft for energiomstillingen og forpligtelsen til et sundt hav og modstandsdygtige kystområder.

1.7. EØSU foreslår imidlertid en mere omfattende vision med projekter, der muliggør naturligt samspil mellem områderne under de forskellige søjler.

([1]) På grund af tidsmæssig forskydning i de statistiske data er det vanskeligt at fastlægge europæiske politikker, der er tilpasset medlemsstaternes aktuelle situation, og dette besværliggør overvågningen af politikkerne. EØSU mener, at der bør gøres en stor indsats på dette område.

1.8. EØSU anbefaler desuden, at der lægges vægt på maritim fysisk planlægning og forvaltning, da det uden et velreguleret havområde vil være vanskeligt at sikre en bæredygtig udvikling af den blå økonomi, både ud fra et miljømæssigt perspektiv og ud fra et projektinvesteringsperspektiv. EØSU mener, at hensigtsmæssig maritim fysisk planlægning fremmer bæredygtig vækst i de maritime økonomier og anvendelsen af marine ressourcer gennem bedre konfliktstyring og større synergi mellem forskellige maritime aktiviteter i overensstemmelse med Europa-Parlamentets beslutning af 15. januar 2020 om at give den europæiske grønne pagt en blå dimension.

1.9. EØSU mener, at handlingsplanen bør udstikke de overordnede retningslinjer for udviklingen af partnerskaber i en transatlantisk sammenhæng, eftersom Atlanterhavsområdet har flere kyster, og havene ikke har nogen grænser, også selv om det skal præciseres, at udviklingen af den blå økonomi har til formål at fremme projekter i havområderne under EU's kyststaters suverænitet.

1.10. EØSU beklager manglen på mål og foranstaltninger på områderne fiskeri og turisme og anbefaler Kommissionen at lægge større vægt på disse aktiviteter.

1.11. EØSU beklager ligeledes, at Kommissionen ikke har fastlagt specifikke foranstaltninger og mål for øhavsområder, da der er tale om regioner i den yderste periferi, hvor havøkonomien er endnu vigtigere end i resten af Atlanterhavsområdet, og anbefaler derfor, at Kommissionen medtager dem i planen.

1.12. Når det gælder partnerskaber mellem medlemsstater og med tredjelande, mener EØSU, at mål og regler bør defineres klart. Udvalget er af den opfattelse, at der ud over reglerne mellem medlemsstaterne bør lægges særlig vægt på rammerne for partnerskaber med europæiske tredjelande såsom Det Forenede Kongerige, Norge og Island. Udvalget mener, at der navnlig i Det Forenede Kongeriges tilfælde bør lægges særlig vægt på foranstaltninger, der skal forhindre tab af information og svækkelse af samarbejdet.

1.13. EØSU mener, at der i et strategidokument som havstrategien for Atlanterhavsområdet, for så vidt angår finansiering, ud over en simpel opregning af finansieringskilderne også bør fastlægges overordnede retningslinjer for godkendelse af projekter.

1.14. EØSU foreslår, at innovation, videnskabelig forskning, miljømæssig bæredygtighed, bidrag til social udvikling og projektets beliggenhed i et velreguleret havområde bør være en del af grundlaget for finansieringsafgørelser i henhold til en oversigt over veldefinerede indikatorer.

1.15. EØSU anbefaler på det kraftigste, at der oprettes en særlig budgetpost for projekter udviklet under Handlingsplan 2.0, som den, der findes for andre erhvervssektorer, der modtager EU-støtte. Ellers risikerer sådanne projekter at komme i anden række, når der ansøges om midler til dem under finansieringsordninger, som ikke specifikt er målrettet denne type projekter.

1.16. EØSU mener, at det vil bidrage til at øge kvaliteten og omfanget af de sociale, økonomiske og miljømæssige resultater, der skal opnås ved gennemførelsen af handlingsplanen for Atlanterhavsområdet 2.0, hvis man tager hensyn til anbefalingerne i denne udtalelse om evaluering og finansiering af projekter samt opfølgning og overvågning af disse.

1.17. Efter EØSU's opfattelse øger de anbefalinger, der er fremsat i tidligere EØSU-udtalelser — navnlig hvad angår oprettelsen af den atlantiske makroregion og genopretningen af Atlanterhavsforummet — chancerne for en vellykket gennemførelse af planen.

2. **Baggrund og rammer**

2.1. Havstrategien for Atlanterhavsområdet ([2]) blev vedtaget i 2011 med det formål at støtte en bæredygtig udvikling af den blå økonomi i de EU-medlemsstater, der grænser op til Atlanterhavet. Med henblik på gennemførelse af strategien fremlagde Kommissionen i 2013 en handlingsplan for Atlanterhavsområdet ([3]).

([2]) KOM(2011) 782 endelig, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/ALL/?uri=CELEX:52011DC0782.
([3]) COM(2013) 279 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/ALL/?uri=CELEX:52013DC0279.

2.2. EØSU analyserede hvert af disse instrumenter og afgav to udtalelser med relevante konklusioner og anbefalinger ([4]), hvoraf nogle er af strategisk betydning for Europas økonomiske, sociale og miljømæssige udvikling, f.eks. den mulige oprettelse af en atlantisk makroregion i stil med dem, der findes i Østersøområdet og Donauområdet, og som stadig er aktuelle og relevante.

2.3. Siden er der blevet fastlagt en række sektorstrategier, som har påvirket mulighederne for at nå målene i havstrategien for Atlanterhavsområdet og dermed styrket handlingsplanens gennemførelse, bl.a. den europæiske grønne pagt ([5]), som blev vedtaget af Kommissionen i december 2019, EU's nye 2030-strategi for biodiversitet ([6]) og »fra jord til bord«-strategien ([7]).

2.4. I lyset af denne udvikling og for at reagere på den hidtil usete socioøkonomiske krise, der er udløst af covid-19-pandemien, finder Kommissionen det nødvendigt at ajourføre prioriteterne for regionalt samarbejde og give ny fremdrift til en bæredygtig maritim økonomi, der kan skabe arbejdspladser.

2.5. Med henblik herpå har Kommissionen også vedtaget foranstaltninger, der skal bidrage til at afhjælpe økonomiske og sociale skader, som coronaviruspandemien har medført, og sætte skub i den europæiske genopretning samt beskytte og skabe arbejdspladser. Kommissionen har desuden fremlagt et nyt genopretningsinstrument ved navn Next Generation EU ([8]).

2.6. EØSU understreger, at EU's indsats fokuserer på begrebet bæredygtighed med henblik på at gøre Europa til det første klimaneutrale kontinent senest i 2050.

2.7. De nye sektorstrategier fremhæver den blå økonomis centrale rolle som en afgørende drivkraft for bæredygtig udvikling af EU og planeten og for afbødning af de skadelige virkninger af klimaændringerne.

2.8. Meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget fremlægger en ny tilgang til havstrategien for Atlanterhavsområdet — Handlingsplan for Atlanterhavsområdet 2.0, som er en »ajourført handlingsplan, der skal sikre en bæredygtig, modstandsdygtig og konkurrencedygtig blå økonomi i Unionens Atlanterhavsområde« ([9]) ([10]).

2.9. Kommissionen anfører, at denne reviderede handlingsplan er baseret på en midtvejsevaluering af den foregående ([11]) og på høringer af interessenter og medlemsstater i Atlanterhavsregionen. Midtvejsevalueringen viste, at den foregående plan havde skabt mere end 1 200 havprojekter og genereret ca. 6 mia. EUR i investeringer, hovedsagelig fra EU-budgettet.

2.10. EØSU bemærker med interesse, at en af konklusionerne i evalueringen omhandlede behovet for at forbedre planens tematiske orientering og styringsstrukturen og indføre en overvågningsramme ([12]), som var anbefalinger i ovennævnte EØSU-udtalelser.

3. **En ny tilgang til havstrategien for Atlanterhavsområdet — Handlingsplan for Atlanterhavsområdet 2.0**

3.1. Kommissionen opstiller som hovedmål for handlingsplanen for Atlanterhavsområdet 2.0 vækst og realisering af potentialet i den blå økonomi i Atlanterhavsområdet under hensyntagen til det øgede potentiale for jobskabelse i kystområderne, samtidig med at de marine økosystemer bevares, og der bidrages til afbødning af de skadelige virkninger af klimaændringerne i overensstemmelse med de globale forpligtelser vedrørende bæredygtig udvikling og de politiske prioriteter for 2019-2024, herunder den europæiske grønne pagt.

3.2. Handlingsplan 2.0 er opdelt i fire tematiske søjler med det formål at nå syv mål gennem konkrete tiltag, der mobiliserer alle interessenter i Atlanterhavsområdet.

3.3. **Søjle I** er baseret på fremme af havnene i Atlanterhavsområdet som forbindelsesled og knudepunkter for den blå økonomi.

([4]) EØSU's udtalelse om en EU-strategi for Atlanterhavsområdet (EUT C 229 af 31.7.2012, s. 24) og EØSU's udtalelse om en handlingsplan for en havstrategi for atlanterhavsområdet (EUT C 341 af 21.11.2013, s. 77).
([5]) COM(2019) 640 final.
([6]) COM(2020) 380 final.
([7]) COM(2020) 381 final.
([8]) COM(2020) 456 final.
([9]) COM(2020) 329 final.
([10]) SWD(2020) 140 final.
([11]) SWD(2018) 49 final, https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites/maritimeaffairs/files/swd-2018-49_en.pdf.
([12]) Ibidem.

3.3.1. Under denne søjle kan havne og havneoperatører spille en vigtig rolle i den bæredygtige udvikling af aktiviteter, der er kernen i den blå økonomi, dvs. kystturisme, akvakultur, skibsbygning samt vækstsektorer såsom vedvarende havenergi som katalysatorer for innovation inden for disse og andre blå aktiviteter.

3.3.2. Det skal præciseres, at havne i samspil med hinanden vil være i stand til at mobilisere midler til intelligent infrastruktur og bidrage til dekarboniseringen af maritime emissionskilder.

3.3.3. Det fremgår af handlingsplanen, at de konkrete foranstaltninger, der er fastsat, giver mulighed for at nå to specifikke mål: »havne som forbindelsesled for handelen i Atlanterhavsområdet« og »havne som katalysatorer for erhvervslivet«.

3.4. **Søjle II** fokuserer på at skabe et passende sæt blå færdigheder for fremtiden og viden om havene som et middel til at tiltrække unge talenter til den blå økonomi og øge konkurrenceevnen.

3.4.1. Kernen i denne søjle er behovet for at skabe mere veluddannede og velinformerede generationer.

3.4.2. Med henblik herpå fastsætter Handlingsplan 2.0 som specifikke mål for denne søjle »kvalitetsuddannelse og livslang læring« samt »viden om havene«.

3.5. **Søjle III** fokuserer på vedvarende havenergi som centralt element i omstillingen til en klimaneutral økonomi.

3.5.1. I meddelelsen fastslås det, at EU's Atlanterhavsområde er førende inden for og prøvesten for udviklingen af nye vedvarende havenergikilder, og at det, »hvis vi skal nå det næste skridt i udviklingen, nemlig at modne vellykkede prototyper til kommerciel anvendelse, er afgørende, at vi bevarer vores teknologiske førerstilling, holder på talent og tilbyder ren energi til rimelige priser, samtidig med at vi tager højde for den potentielle indvirkning på havmiljøet og de måder, hvorpå vi kan afbøde denne indvirkning«.

3.5.2. Af Handlingsplan 2.0 fremgår det, at et specifikt mål skal nås gennem veldefinerede konkrete foranstaltninger, nemlig »fremme af kulstofneutralitet ved hjælp af vedvarende havenergi«.

3.6. **Søjle IV** omhandler sunde have og modstandsdygtige kyster.

3.6.1. EU's Atlanterhavskyst er sårbar som følge af de mange menneskelige aktiviteter i området.

3.6.2. Desuden forekommer der negative virkninger af voldsomme storme, oversvømmelser, erosion og fortsat stigende vandstand i havene i et accelereret tempo, og der er tendens til, at dette forværres som følge af klimaændringerne, der i stigende grad medfører ekstreme vejrforhold.

3.6.3. Støj- og havforurening, navnlig fra plast, når op på et meget højt niveau og undergraver naturkapitalen og de økonomiske aktiviteter.

3.6.4. I handlingsplanen anføres det, at det er nødvendigt at træffe foranstaltninger til styring og tilpasning af klimarisici samt foranstaltninger til støtte for den cirkulære økonomi, nulforurening, energieffektivitet og bevarelse af biodiversitet som vejledende principper for udvikling og beskæftigelse.

3.6.5. For at følge denne tilgang er følgende specifikke mål for denne søjle fastsat i Handlingsplan 2.0: oprettelse af »mere modstandsdygtige kystområder« og »bekæmpelse af havforurening«.

3.7. For så vidt angår **forvaltningen af handlingsplanen**, indføres der koordinerings-, gennemførelses- og rapporteringsforanstaltninger samt foranstaltninger til mobilisering af midler og finansiering.

3.7.1. Med hensyn til **koordinering** er der to niveauer, nemlig den politiske koordination, der ligger hos de ministre med ansvar for maritime anliggender, som Atlanterhavsområdets deltagerlande har udpeget, og den operationelle koordinering, der varetages af et Atlanterhavsstrategiudvalg, som kan inddrage repræsentanter for kystområder eller andre områder.

3.7.2. Med hensyn til **gennemførelse og rapportering** er der fastsat regler for at præcisere procedurerne.

3.7.2.1. Der er fastlagt en række forudsætninger for gennemførelse af handlingsplanen og for overvågnings- og rapporteringsmekanismen for både offentlige og private interessenter, og det understreges, at EU og de involverede medlemsstater har et fælles ansvar.

3.7.2.2. Overvågnings- og evalueringsmekanismen har til formål at overvåge og vurdere, i hvilket omfang handlingsplanens mål er nået, hvilket danner grundlag for eventuelle fremtidige ændringer af handlingsplanen.

3.7.3. Med hensyn til **mobilisering af midler og finansiering** er der en række overvejelser, som bør fremhæves.

3.7.3.1. Det understreges, at EU-budgettet ikke omfatter noget beløb til handlingsplanen for Atlanterhavsområdet, som primært afhænger af de midler og finansielle instrumenter, der kan mobiliseres på nationalt plan og EU-plan.

3.7.3.2. Dokumentet indeholder en liste over de fonde, programmer og mekanismer, der kan anvendes af EU's medlemsstater og kystregioner.

4. **Generelle bemærkninger**

4.1. EØSU anser det for hensigtsmæssigt, at Kommissionen fremlægger en ajourført handlingsplan for Atlanterhavsområdet, der integrerer de forskellige nyligt vedtagne europæiske sektorstrategier.

4.2. EØSU glæder sig over, at Kommissionen i denne reviderede plan har indarbejdet de bemærkninger og anbefalinger, som udvalget fremsatte i sine udtalelser om havstrategien for Atlanterhavsområdet og om den foregående handlingsplan, navnlig vedrørende tematisk orientering, forvaltningsstruktur og overvågningsramme.

4.3. EØSU bifalder den mere strukturerede tilgang, der er valgt for Handlingsplan 2.0, og som under hensyntagen til midtvejsevalueringen og høringer nedefra og op følger en tematisk orientering med henblik på at udpege de foranstaltninger, der skal gennemføres.

4.4. EØSU fremhæver de tematiske områders tilknytning til de europæiske bæredygtighedsmål for så vidt angår udvikling af aktiviteter i den blå økonomi, skabelse af kvalificerede job og viden om havene, fremme af dekarbonisering og omstilling til ren energi samt genopretning og beskyttelse af naturkapital og kystøkosystemer.

4.5. Med hensyn til skabelsen af blå færdigheder anbefaler EØSU, at der træffes foranstaltninger til øget anerkendelse af erhvervserfaring ved fastlæggelsen af uddannelsesprogrammer til søfartserhverv.

4.6. EØSU beklager imidlertid manglen på mål og foranstaltninger for fiskeri og turisme, da disse er de to vigtigste aktiviteter i den blå økonomi, hvad angår bidrag til bruttoværditilvækst og jobskabelse og med hensyn til indvirkning på det marine økosystem i de områder, der direkte indgår i Atlanterhavsområdet. Udvalget anbefaler, at Kommissionen i sin plan lægger større vægt på disse aktiviteter for at rette op på denne mangel.

4.7. EØSU beklager ligeledes, at Kommissionen ikke har fastlagt specifikke foranstaltninger og mål for øhavsområder, da der er tale om regioner i den yderste periferi, hvor havøkonomien er endnu vigtigere end i resten af Atlanterhavsområdet, og anbefaler derfor, at Kommissionen medtager dem i planen.

4.8. EØSU understreger den øgede kvalitet og gennemsigtighed, der følger af indførelsen af en overvågningsramme, som vil gøre det muligt fremover at tilpasse planen efter dens faktiske gennemførelse og omfanget af målenes opfyldelse.

4.9. EØSU beklager, at Kommissionen ikke har taget hensyn til anbefalingerne i udvalgets tidligere udtalelser om udviklingen af en atlantisk makroregion i stil med dem, der findes i Donau- og Østersøområdet, og om opretholdelsen af Atlanterhavsforummet.

5. **Særlige bemærkninger**

5.1. EØSU anser det for at være nødvendigt at undersøge, om der er overensstemmelse mellem Handlingsplan 2.0 og den europæiske strategi for maritime anliggender, **den integrerede havpolitik for EU** (IMP) ([13]).

5.2. Den integrerede havpolitik er en politisk ramme til fremme af bæredygtig udvikling af alle maritime aktiviteter og kystområder gennem bedre koordinering af politikker for oceaner, have, øer, kystområder, regioner i den yderste periferi og maritime sektorer og indførelse af tværgående instrumenter.

5.3. IMP's vigtigste mål og tilsvarende politikområder er som følger: en optimal bæredygtig anvendelse af havene, opbygning af et videns- og innovationsbaseret grundlag for havpolitikken, forbedring af livskvaliteten i kystområder, fremme af Unionens lederskab inden for internationale maritime anliggender gennem øget samarbejde om international havforvaltning og på europæisk plan gennem den europæiske naboskabspolitik samt forbedring af det maritime Europas synlighed.

5.4. IMP dækker følgende sammenfaldende politikområder: blå vækst ([14]), havdata og viden om havene ([15]), maritim fysisk planlægning og integreret havovervågning.

5.5. EØSU anbefaler, at oplysninger, data og viden, der frembringes i denne forbindelse, skal være frit tilgængelig og gratis for organisationer, videnskabsfællesskaber og uddannelsessamfund i lighed med havrelaterede projekter, samtidig med at henholdsvis fortroligheds- og reservationskriterierne opfyldes, hvor det er relevant. I den forbindelse anbefaler EØSU en bedre koordinering mellem de forskellige overvågningsorganer i Atlanterhavsområdet med henblik på at etablere effektive, tilgængelige og interoperable databaser.

5.6. EØSU mener, at et strategisk dokument som havstrategien for Atlanterhavsområdet skal være klart og præcist med hensyn til målene og den måde, hvorpå det foreslås at nå dem. Med henblik herpå anbefaler EØSU, at dokumentet videreudvikles med spørgsmål, der synes afgørende for et sådant strategisk dokument.

5.7. EØSU mener, at der i Handlingsplan 2.0 lægges stor vægt på den blå økonomi og på viden, hvilket er positivt. Det anbefales dog at tage behørigt hensyn til betydningen af maritim fysisk planlægning og forvaltning og internationale partnerskaber.

5.8. Med hensyn til **maritim fysisk planlægning og forvaltning** har en forøgelse af den menneskelige indvirkning på havene sammen med den hurtige vækst i efterspørgslen og konkurrencen om havområder til forskellige formål såsom fiskeri, offshore-anlæg til vedvarende energi og bevarelse af økosystemer fremhævet det presserende behov for integreret havforvaltning og etablering af rammer for maritim fysisk planlægning ([16]).

5.8.1. EØSU mener, at hensigtsmæssig maritim fysisk planlægning i overensstemmelse med Europa-Parlamentets beslutning af 15. januar 2020 om at give den europæiske grønne pagt en blå dimension fremmer bæredygtig vækst i de maritime økonomier og anvendelsen af marine ressourcer gennem bedre konfliktstyring og større synergi mellem forskellige maritime aktiviteter.

5.8.2. Fælles europæiske rammer for maritim fysisk planlægning har en række fordele: De gør det lettere at begrænse konflikter mellem sektorer og skaber synergier mellem forskellige aktiviteter, de tilskynder til investeringer ved at skabe forudsigelighed, gennemsigtighed og klare regler, de styrker det grænseoverskridende samarbejde mellem medlemsstaterne for at udvikle energitransmissionsnet og -platforme, søruter, rørledninger, undersøiske kabler og andre aktiviteter samt sammenhængende net af beskyttede områder, og de beskytter miljøet ved på et tidligt tidspunkt at identificere virkninger og muligheder for alsidig brug af områderne.

5.8.3. Ved at fremme fastlæggelsen af programmer for maritim fysisk planlægning, styrkelsen af en sådan planlægning, idet fristen for deres udarbejdelse i 2021 overholdes og de koordineres mellem de forskellige medlemsstater, bidrager man til at opfylde alle mål vedrørende miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed i havstrategien for Atlanterhavsområdet og i den integrerede havpolitik.

([13]) KOM(2007) 575.

([14]) COM(2012) 494; COM(2014) 254; KOM(2008) 768; COM(2013) 229; COM(2014) 8; COM(2014) 86; strategisk køreplan med titlen »Building Ocean Energy for Europe«.

([15]) Køreplan for strategien for viden om havene 2020 (SWD(2014) 149).

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 135).

5.8.4. Med henblik herpå mener EØSU, at Handlingsplan for Havstrategien for Atlanterhavsområdet 2.0 bør omhandle dette emne, da det ellers vil være vanskeligt at sikre en bæredygtig udvikling af den blå økonomi, både ud fra et miljømæssigt og socialt synspunkt og ud fra et projektinvesteringsperspektiv.

5.8.5. EØSU anbefaler, at der i Handlingsplan 2.0 lægges større vægt på betydningen af maritim fysisk planlægning for udviklingen af den blå økonomi, navnlig for så vidt angår søjle I, II og IV.

5.8.6. EØSU anbefaler også, at den planlagte overvågning og evaluering foretages inden for rammerne af den maritime fysiske planlægning og i overensstemmelse med de relevante indikatorer, og at det fastlægges som forudsætning for adgang til finansiering, at projekterne er beliggende i et velreguleret havområde.

5.9. Hvad angår **partnerskaber mellem medlemsstater og med tredjelande**, mener EØSU, at mål og regler bør defineres klart.

5.9.1. Atlanterhavsområdet har flere kyster, og havet har ingen grænser. EØSU mener derfor, at sociale, miljømæssige, økonomiske, innovationsmæssige og videnskabelige forskningspartnerskaber bør indgå i de fire søjler i Handlingsplan 2.0.

5.9.2. EØSU mener, at der ud over reglerne mellem medlemsstaterne bør lægges særlig vægt på rammerne for partnerskaber med europæiske tredjelande såsom Det Forenede Kongerige, Norge og Island. Udvalget mener, at der navnlig i Det Forenede Kongeriges tilfælde bør lægges særlig vægt på foranstaltninger, der skal forhindre tab af information og svækkelse af samarbejdet.

5.9.3. Selv om det bør præciseres, at udviklingen af den blå økonomi har til formål at fremme projekter i havområder under EU's kyststaters suverænitet, anbefaler EØSU, at Handlingsplan for Havstrategien for Atlanterhavsområdet 2.0 indeholder en definition af de overordnede retningslinjer for transatlantiske partnerskaber, både med henblik på etablering af partnerskaber med amerikanske atlanterhavskyststater og med afrikanske lande ([17]).

5.10. Også med hensyn til **mobilisering af midler og finansiering** anbefaler EØSU, at Handlingsplan 2.0 klart og utvetydigt præciserer finansieringskilderne, reglerne for tildeling af midler og retningslinjerne for, hvordan projekternes resultater kan overvåges og evalueres.

5.10.1. EØSU glæder sig over, at en vellykket gennemførelse af de foranstaltninger, der fremgår af handlingsplanen, som anført i Kommissionens meddelelse kræver, at offentlige investeringer fra nationale budgetter og EU-midler kombineres med private midler.

5.10.2. Med henblik herpå indeholder meddelelsen en liste over de fonde og programmer, der er til rådighed for medlemsstaterne og deres regioner. EØSU anbefaler, at denne liste gøres udtømmende ved at indarbejde andre finansieringsmekanismer såsom tilskudsordningen for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) ([18]), som er særlig nyttig i forbindelse med fremtidige partnerskaber med tredjelande i Europa.

5.10.3. EØSU mener, at der i et strategidokument som havstrategien for Atlanterhavsområdet ud over en simpel opremsning af finansieringskilderne også bør fastlægges overordnede retningslinjer for afgørelser om godkendelse af projekter.

5.10.4. Udvalget anbefaler, at der indføres en overvågnings- og evalueringstabel med veldefinerede indikatorer, som udtrykkeligt tager hensyn til innovation, videnskabelig forskning, økologisk bæredygtighed, bidrag til den sociale udvikling og integration i et velreguleret havområde, og som skal tjene som referencepunkt for finansieringsafgørelser.

([17]) Højniveaupanelet for en bæredygtig havøkonomi, der er sammensat af 14 lande, heraf to europæiske (Portugal og Norge), udgør en god praksis på dette område.

([18]) EØS-tilskud — tilskud fra EØS og Norge skyldes Islands, Liechtensteins og Norges deltagelse i det indre marked på de områder, der er omfattet af EØS-aftalen.

5.10.5. **EØSU anbefaler således kraftigt, at der oprettes en særlig budgetpost som den, der findes for andre europæiske havområder og andre erhvervssektorer, der modtager offentlig støtte fra EU**. Gennemførelsen af Atlanterhavshandlingsplanen er ikke hovedformålet med nogen af de nævnte fonde og programmer, hvilket svækker muligheden for at realisere handlingsplanen.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG I

ATLANTERHAVSOMRÅDET [1]

[1] ECO/306 — CESE 1298/2012.

ATLANTERHAVSOMRÅDET — Regionerne i den yderste periferi

BILAG II

REGIONALT (NUTS 2) BNP PR. INDBYGGER

PPS (purchasing power standards), EU28

OMRÅDE	2009	2017
PORTUGAL		
Norte	63,6	65
Algarve	84,6	83
Centro	66,5	67
Lissabon	112,4	100
Alentejo	72,2	72
Den selvstyrende region Azorerne	75,2	68
Den selvstyrende region Madeira	104,9	73
SPANIEN		
De Kanariske Øer	87,3	75
Andalucien	79,1	68
Galicien	92,7	82
Asturien	95,8	82
Cantabrien	100,0	83
Baskerlandet	134,4	121
FRANKRIG		
Aquitaine	96,3	91
Poitou–Charentes	86,4	83
Pays-de-la-Loire	96,4	94
Bretagne	90,5	88
Basse-Normandie	84,1	81
Haute-Normandie	93,0	88
DET FORENEDE KONGERIGE		
Cornwall og Scillyøerne	71,9	68
Devon	86,5	77

OMRÅDE	2009	2017
Hampshire og Wight Island	110,3	104
Dorset og Somerset	93,5	81
East Wales	99,3	94
West Wales og The Valleys	68,4	66
Gloucestershire, Wiltshire og Bristol/Bath-området	114,1	106
Merseyside	79,2	79
Lancashire	83,4	84
Cheshire	113,1	128
Cumbria	87,6	89
South Western Scotland	99,9	
Highlands and Islands	84,4	93
Nordirland	83,0	81
IRLAND		
Border, Midland and Western	88,6	
Southern and Eastern	142,0	

Kilde: Eurostat BNP pr. indbygger 2009, 2017.

BILAG III

HANDLINGSPLAN 2.0 — TEMATISKE SØJLER ([1])

([1]) COM(2020) 329 final.

BILAG IV

HANDLINGSPLAN 2.0 — MÅL OG FORANSTALTNINGER

SØJLE I: HAVNE SOM FORBINDELSESLED OG KNUDEPUNKTER FOR DEN BLÅ ØKONOMI

Søjlen omfatter **to specifikke mål** og en række foranstaltninger:

Mål 1: Havne som forbindelsesled for handelen i Atlanterhavsområdet

Foranstaltninger

— Udvikle TEN-T-motorvejene til søs i Atlanterhavsområdet

— Skabe et netværk af grønne havne senest i 2025

— Fremme søtransportforbindelserne for nærskibsfarten i Atlanterhavsområdet for bedre at integrere Irland

— Lancere en Atlanterhavsstrategi for flydende naturgas

— Udvikle incitamenter til miljøvenlig opgradering af havneinfrastruktur

— I fællesskab udarbejde handlingsplaner for affaldshåndtering i havnene i Atlanterhavsområdet

Mål 2: Havne som katalysatorer for erhvervslivet

Foranstaltninger

— Udvikle en blå acceleratorordning for havnene i Atlanterhavsområdet for at hjælpe dem med at opskalere innovative virksomheder

— Udveksle bedste praksis og idéer og løse problemer i fællesskab

— Udvide dataindsamlingen ud over de traditionelle (logistiske) data

— Øge kommunikationen og tilgængeligheden af data om havnenes økonomiske potentiale

SØJLE II: FREMTIDENS BLÅ FÆRDIGHEDER OG VIDEN OM HAVENE

Søjlen omfatter **to specifikke mål** og en række foranstaltninger:

Mål 3: Kvalitetsuddannelse og livslang læring

Foranstaltninger

— Fastlægge, hvilke blå færdigheder der mangler i EU's Atlanterhavsområde

— Harmonisere dataindsamlingen inden for blå karrierer

— Etablere en business intelligence-ordning og fremme oprettelsen af forbindelsescentre for at forbedre samarbejdet mellem virksomheder og uddannelsesudbydere

— Fastlægge — ved hjælp af peerlæring — bedste praksis for matchmaking mellem arbejdsgivere og jobsøgende, der kan tjene til inspiration

— Drage fordel af eksisterende informationsplatforme for jobmuligheder og udnytte disses potentiale i den blå sektor

Mål 4: Viden om havene

Foranstaltninger

— Lancere et pilotpensum for viden om Atlanterhavet

— Senest i 2025 oprette 25 skoler, hvor der skal formidles viden om Atlanterhavet

— Indarbejde en komponent om viden om havene (udbredelse) i de relevante projekter

— Gøre brug af det transatlantiske ungdomsforum, All-Atlantic Ocean Youth Forum

— Inddrage borgerne i havrelaterede foranstaltninger i EU's Atlanterhavsområde

— Inddrage borgerne i aktiviteter, der tilrettelægges i anledning af havets dag i Europa, den internationale havdag og inden for rammerne af den fremtidige EU-havplatform (EU4Ocean platform)

SØJLE III: VEDVARENDE HAVENERGI

Søjlen omfatter **et specifikt mål** og en række foranstaltninger:

Mål 5: Fremme af kulstofneutralitet ved hjælp af vedvarende havenergi

Foranstaltninger

— Fastsætte specifikke mål for anvendelsen af vedvarende havenergi i Atlanterhavsregionerne, idet der tages højde for den miljømæssige indvirkning heraf

— Fastlægge de bedste steder for havbaserede anlæg for produktion af vedvarende energi (herunder havvindmølleparker) og havne i nærheden heraf på tværs af Atlanten, idet der tages højde for den potentielle indvirkning på havmiljøet

— Tilskynde til installering af innovative anlæg til produktion af vedvarende energi

— Samle de forskellige initiativer om vedvarende havenergi i EU's Atlanterhavsområde på grundlag af filosofien bag den strategiske energiteknologiplan for EU (SET-planen), hvilket vil fremme målene i denne plan yderligere

— Fremme offentlighedens kendskab til vedvarende havenergi i Atlanterhavsområdet ved hjælp af passende kommunikationsværktøjer

— Styrke samarbejdet i den europæiske havenergisektor

— Udvikle en specifik ramme for havenergi for EU's Atlanterhavsøer

SØJLE IV: SUNDE HAVE OG MODSTANDSDYGTIGE KYSTER

Søjlen omfatter **to specifikke mål** og en række foranstaltninger:

Mål 6: Mere modstandsdygtige kyster

Foranstaltninger

— Demonstration af et omfattende system til varsling og observation af den øgede forekomst af storme og oversvømmelser som følge af klimaændringerne

— Udvikle synergier mellem de eksisterende EU-infrastrukturer for såvel kystobservation og -beskyttelse som for varsling og overvågning — fremme udviklingen af in situ-havobservatorier

— Udvikle test- og pilotområder for at afprøve metoder til kystbeskyttelse og fremme naturbaserede løsninger

— Fremme bæredygtig praksis i kyst- og havturismen

— Opstille en liste over nationale og regionale klimatilpasningsstrategier og -foranstaltninger for kystområderne, der er knyttet til risikovurderinger og risikostyringsplaner — udveksle bedste praksis

— Udarbejde oplysningskampagner rettet mod kystsamfundene langs Atlanterhavet

— Informere unge mennesker og befolkningen i kystområderne om kystlinjernes udvikling og måder, hvorpå man kan tilpasse sig til det stigende havniveau

— Udveksle bedste praksis om, hvordan maritim fysisk planlægning kan bruges til at tilpasse kystområderne og gøre dem modstandsdygtige, herunder de relevante miljøvurderinger (EIA ([1]), SEA ([2]), AA ([3]))

— Udarbejde kort over vådområder langs kysterne med henblik på bevarelse og overvågning af deres rolle som kulstofdræn

Mål 7: Bekæmpelse af havforurening

Foranstaltninger

— Udarbejde et pilotprojekt om rene kystsamfund uden affald

— Gøre brug af de eksisterende værktøjer til at identificere de største kilder til, spredningsveje for og forekomster af havaffald

— Fremme forretningsaktiviteter baseret på den cirkulære økonomi, udvikle incitamenter og miljøcertificeringsordninger

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EUT L 26 af 28.1.2012, s. 1) som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU (EUT L 124 af 25.4.2014, s. 1).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30).

([3]) Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7) som ændret ved Rådets direktiv 97/62/EF (EFT L 305 af 8.11.1997, s. 42), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 af 31.10.2003, s. 1), Rådets direktiv 2006/105/EF (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 368) og Rådets direktiv 2013/17/EU (EUT L 158 af 10.6.2013, s. 193).

— Lancere fælles tiltag til at gøre offentligheden opmærksom på problemet, f.eks. stranddage, hvor lokalsamfundene mødes om at rense stranden for affald

— Fremme fiskeri efter affald for at tilskynde alle fiskere til at bringe affald, som de fanger med deres net i forbindelse med det normale fiskeri, med på land

— Udarbejde tiltag inden for rammerne af Osparkonventionen for at gennemføre de fælles foranstaltninger i den regionale handlingsplan for havaffald

— Fremme en koordineret og effektiv gennemførelse af de foranstaltninger mod havaffald og undervandsstøj, som medlemsstaterne skal gennemføre i henhold til havstrategirammedirektivet

— Støtte arbejdet inden for rammerne af EU-civilbeskyttelsesmekanismen samt Bonnaftalen og Lissabonaftalen med henblik på effektiv forebyggelse, beredskab og indsats mod forsætlig og utilsigtet forurening

— Fremme det tværsektorielle samarbejde for at opnå en koordineret indsats til havs og på kysten

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 — Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne

(COM(2020) 562 final)

(2021/C 123/09)

Ordfører: **Arnold PUECH D'ALISSAC (FR-I)**

Medordfører: **Jan DIRX (NL-III)**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 11.11.2020
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	11.1.2021
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	216/6/3

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU bifalder varmt Kommissionens meddelelse *Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 — Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne*. Kommissionens beslutning om at øge målet for reduktion af drivhusgasemissionerne for 2030 til 55 % falder stort set i tråd med udvalgets tidligere udtalelse om den europæiske klimalov.

1.2. Sigtet om kulstofneutralitet på basis af de mellemliggende mål er kun muligt på betingelse af, at systemets integritet, herunder den præcise beregning af udledninger og optagelse af kulstof, er garanteret.

1.3. EØSU finder det meget vigtigt, at borgerne og arbejdsmarkedets parter ved, hvordan emissionsmålene kan nås, og hvad det betyder for deres arbejde og liv. Dette er af væsentlig betydning for støtten til alle de foranstaltninger, der skal træffes. Derfor bør der træffes foranstaltninger for at garantere, at risiciene og mulighederne fordeles ligeligt med henblik på at sikre vished og stabilitet.

1.4. Udvalget er enig med Kommissionen i, at udgifterne til genopretningen efter covid-19 må kombineres med en ambitiøs klimaindsats for at undgå at pengene spildes og aktiver strander, hvilket senere kan medføre behov for yderligere ressourcer. Det må sikres, at disse investeringer rent faktisk bruges i en bæredygtig klimapolitiks ånd, hvor borgerne er i centrum.

1.5. Kommissionen har til hensigt at fremlægge de nødvendige detaljerede lovgivningsforslag senest i juni 2021. EØSU opfordrer medlovgiverne til ikke at overskride denne tidsramme og til at afslutte lovgivningsprocessen senest i december 2021, idet tidsrammen for at nå 2030-målet ellers vil blive for stram.

1.6. EØSU anbefaler, at Kommissionen prioriterer ajourføringen af EU-lovgivningen om omstillingen til vedvarende brændstoffer.

1.7. EØSU mener, at de nye klimamål for landbruget i Next Generation EU-genopretningsfonden må afspejles i den delegerede retsakt i henhold til klassificeringsforordningen, så der sikres en gradvis omstilling. Som forslaget foreligger nu, indeholder den delegerede retsakt kun bestemmelser om omstillingsværktøjer til nicheproduktion. Kun en helhedspræget omstilling til klimavenligt landbrug vil sikre en bæredygtig fødevaresektor i fremtiden. Fødevarekæden skal øge de bæredygtige investeringer og støtten for at give omstillingen et løft.

1.8. EØSU opfordrer til gennemførelse af et særligt EU-bioøkonomiprogram, der fremmer investeringer og etablerer fællesskabs- og landbrugsbaserede forsyningskæder.

1.9. EØSU fremhæver konklusionen i konsekvensanalysen, hvorefter opnåelsen af en reduktion af drivhusgasemissionerne på 55 % inden 2030 ikke blot vil bringe EU på rette spor mod at opnå klimaneutralitet, men også gøre EU's virksomheder og industri til globale pionerer. Derved skal EU sikre, at dets handelspolitik og handelsaftaler er i overensstemmelse med klimaambitionerne. Udvalget anbefaler endvidere, at Kommissionen er særlig opmærksom på de mulige konsekvenser for tredjelandsstatsborgere med lav indkomst.

1.10. EØSU støtter kraftigt Kommissionens udtalelse om, at borgerne er »vigtige partnere i kampen mod klimaændringer«, da udvalget mener, at aktiv deltagelse af »alle dele af samfundet« er en nødvendig forudsætning for, at klimapolitikken kan blive en succes i EU. Det er grunden til, at udvalget også gentager sit forslag om at oprette en europæisk interessentplatform for klimapagten.

1.11. EØSU opfordrer endvidere medlemsstaterne til at arbejde på indførelse af fælles kriterier og fælles indikatorer på EU-niveau som et første skridt mod bedre måling af energifattigdom i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 14. oktober 2020 vedrørende energifattigdom (C(2020) 9600 final).

1.12. EØSU lykønsker Kommissionen, som med rette opfordrer til, at den nødvendige omstilling af vores økonomi ledsages af investeringer i omskoling og videreuddannelse samt vedvarende uddannelse af mange faggrupper. Derudover skal der træffes foranstaltninger for at sikre, at nye beskæftigelsesmuligheder fører til flere arbejdspladser med anstændige lønninger og gode arbejdsforhold.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. EØSU bifalder varmt Kommissionens meddelelse *Styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030 — Investering i en klimaneutral fremtid til gavn for borgerne*. Kommissionens beslutning om at øge målet for reduktion af drivhusgasemissionerne for 2030 til 55 % falder stort set i tråd med udvalgets tidligere udtalelse om den europæiske klimalov ([1]).

2.2. Kommissionen foreslår nu for første gang et reduktionsmål på 55 % for 2030, men i modsætning til EØSU's udtalelse om et sådant reduktionsmål, er der her tale om et nettomål, hvilket det ikke var i EØSU's udtalelse. Det betyder, at Kommissionen i sin målsætning er mindre ambitiøs end udvalgets anbefaling.

2.3. Da Kommissionen anvender et neutralitetsmål for 2050 i den europæiske klimalov, mener EØSU, at kulstofdræn i sidste ende bør tages fuldt ud i betragtning. Med dette som sigte er det logisk at arbejde mod kulstofneutralitet ud fra de mellemliggende mål. Sigtet om kulstofneutralitet på basis af de mellemliggende mål er kun muligt på betingelse af, at systemets integritet, herunder den præcise beregning af udledninger og optagelse af kulstof, er garanteret.

2.4. Udvalget støtter Kommissionens konklusion om, at det er nødvendigt at hæve EU's ambition om reduktion af drivhusgasemissionerne til 55 % senest i 2030. En reduktion af drivhusgasemissionerne kan forbedre levevilkårene og sundheden, skabe beskæftigelse og sænke energiregninger, forudsat at de nødvendige private og offentlige investeringer kan og vil blive foretaget på den rette bæredygtige måde. Ved at øge klimaambitionen viser EU også global ansvarlighed. Men udvalget mener, at det er vigtigt og nødvendigt på kort sigt at afklare, hvordan det nye mål kan nås i denne relativt korte periode frem til 2030.

2.5. Udvalget erkender også, at de sociale og økonomiske konsekvenser forbundet med opnåelsen af det nuværende og det nye 2030-mål for den enkelte europæiske borger og virksomhed ikke er fuldstændig klare. EØSU finder det meget vigtigt, at borgerne og arbejdsmarkedets parter ved, hvordan man kan nå disse mål, og hvad det betyder for deres arbejde og liv. Dette er vigtigt for at opnå støtte til alle de foranstaltninger, der skal træffes, for de vil komme til at mærkes forskelligt af de europæiske borgere i forskellige medlemsstater og forskellige regioner. Derfor bør der træffes foranstaltninger for at garantere, at risiciene og mulighederne forbundet med denne proces fordeles ligeligt med henblik på at sikre vished og stabilitet.

([1]) EUT C 364 af 28.10.2020, s. 143.

2.6. Vi anbefaler endvidere, at Kommissionen er særlig opmærksom på de mulige konsekvenser for tredjelandsstatsborgere med lav indkomst. EU bør stræbe efter at afbøde eventuelle negative konsekvenser. EU bør støtte udviklingslandenes udvikling mod klimaneutralitet, idet man skal huske på, at de i henhold til Parisaftalen har ret til at øge drivhusgasemissionerne i et rimeligt omfang.

2.7. Udvalget er enig med Kommissionen i, at den pandemi, vi nu er konfronteret med, ikke er et argument for at sætte bekæmpelsen af klimaændringerne i bero. Tværtimod er, som Kommissionen også skriver, »Europas økonomiske redningsaktioner i forbindelse med covid-19 […] uden fortilfælde og giver en unik mulighed for at fremskynde omstillingen til en klimaneutral økonomi«. For at kunne udvikle politik så effektivt som muligt i denne situation anbefaler udvalget, at Kommissionen foretager en grundig undersøgelse af, hvordan markedsstabilitetsreserven (EU ETS) og indsatsfordelingsmetoden fungerer med hensyn til det aktuelle fald i drivhusgasemissioner med henblik på i et vist omfang at reducere uudnyttede juridiske muligheder for emissioner.

2.8. Hvis der nu gøres en ihærdig indsats for at nå det øgede reduktionsmål for 2030, bliver det lettere for kommende generationer rent faktisk at nå det fastsatte 2050-mål om klimaneutralitet. For jo mindre EU gør over de næste ti år, jo stejlere og mere udfordrende vil reduktionskursen blive efter 2030. Udvalget ser derfor frem til forslagene til opnåelse af 55 %-målet inden 2030, som Kommissionen vil fremlægge senest i juni 2021. Vi anbefaler en metode med en blanding af forskellige instrumenter, som ud over lovgivning også omfatter finansielle instrumenter som benchmarkforordningen og klassificeringsforordningen. Det er vigtigt at vurdere virkningen af disse nye metoder nøje.

2.9. Udvalget er enig med Kommissionen i, at »[v]i skal kombinere udgifterne til genopretningen med en ambitiøs klimaindsats for at undgå både at spilde pengene og risikoen for strandede aktiver, hvilket vil skabe et behov for flere ressourcer på lang sigt«. Det må sikres, at disse investeringer rent faktisk bruges i en bæredygtig klimapolitiks ånd, hvor borgerne er i centrum. Udvalget behandlede allerede dette mere indgående i sin resolution om forslag til genopbygning og genopretning efter covid-19-krisen ([2]).

2.10. Som en af fordelene ved energiomstillingen nævner Kommissionen den mindre afhængighed af import af fossile brændstoffer (s. 6). Udvalget ønsker imidlertid at behandle dette internationale handelsaspekt i dets fulde udstrækning. Internationale handelsaftaler og værdikæder skal opfylde kravene til økologisk og bæredygtig udvikling og skal omfatte bindende due diligence-forpligtelser for virksomhederne, eller, som Det Europæiske Råd anførte på sit nylige decembermøde, »EU vil sikre, at dets handelspolitik og handelsaftaler er i overensstemmelse med dets klimaambitioner«. Vi anser en grundig undersøgelse af dette for stærkt ønskelig.

2.11. Når der udarbejdes konsekvensanalyser, er det vigtigt at anerkende, at covid-19-krisen har hidtil usete økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser, som igen har konsekvenser for indvirkningerne af de foranstaltninger, der træffes for at afbøde klimaændringerne.

2.12. EØSU understreger, at det er yderst vigtigt, at der i sammenhæng med et øget mål for reduktion af drivhusgasemissionerne er en velfinansieret fond for retfærdig omstilling på EU-niveau og støtteforanstaltninger for borgere, arbejdstagere og virksomheder, der hjælper dem med at tilpasse sig de forestående forandringer. EØSU tvivler på, at de 7,5 mia. EUR fra FFR og 10 mia. EUR fra Next Generation EU-genopretningsfonden er nok.

3. **Lovgivning**

3.1. Kommissionen har til hensigt at fremlægge de nødvendige detaljerede lovgivningsforslag senest i juni 2021. EØSU opfordrer medlovgiverne til ikke at overskride denne tidsramme og til at afslutte lovgivningsprocessen senest i december 2021, idet tidsrammen for at nå 2030-målet ellers vil blive for stram. Der kan foretages relativt enkle ændringer af forordningerne, f.eks. en stigning i den lineære faktor i loftet for EU ETS og en procentvis reduktion af medlemsstaternes emissionsrettigheder i henhold til forordningen om indsatsfordeling.

3.2. Med principperne for en retfærdig omstilling in mente anbefaler EØSU, at Kommissionen prioriterer ajourføringen af EU-lovgivningen om omstilling til vedvarende brændstoffer. Udgifter til direkte eller indirekte subsidier til fossile brændstoffer, f.eks. gennem skattefritagelser og -nedsættelser, bør anvendes til at fremskynde udviklingen af bæredygtige energikilder, eller som det siges i Parisaftalen (artikel 2): »lede finansielle strømme i retning af lave drivhusgasemissioner og klimarobust udvikling«. Udvalget gør dog gældende, at disse foranstaltninger ikke må ske på bekostning af fødevareproduktionen, som det også anføres i Parisaftalen (artikel 2, stk. 1, litra b)).

([2]) EUT C 311 af 18.9.2020, s. 1.

3.3. Udvalget støtter Kommissionens intention om at medtage alle emissioner fra forbrænding af fossile brændstoffer i EU ETS, forudsat at systemets pålidelighed ikke bringes i fare (overvågning, rapportering, verifikation). Det er imidlertid nødvendigt at overveje, med hvilket antal emissionskvoterne skal reduceres (nedsættelse af loftet), for først da vil EU ETS blive effektiv.

3.4. EØSU bifalder udgangspunktet om ikke at gøre skade (s. 5). Denne tilgang foreslås også af Kommissionen i forslaget til det ottende generelle EU-miljøhandlingsprogram (COM(2020) 652 final), hvori det hedder, at »alle [EU-initiativer] skal leve op til det grønne løfte om ikke at gøre skade«. Meningen med dette »løfte« relaterer sig til »styrkelse af den integrerede tilgang til udvikling og gennemførelse af politikker, navnlig ved at integrere bæredygtighed i alle relevante initiativer og projekter på nationalt plan og EU-plan«. EØSU støtter vigtigheden af mainstreaming og integration med henblik på at styrke klimaambitionerne for 2030, men vil gerne vide, hvilke initiativer Kommissionen ønsker at iværksætte for at realisere dette. Udvalget undrer os endvidere over, at fremgangsmåden kaldes et »princip« (mens det i andre kommissionsdokumenter kaldes et løfte), og hvordan dette eventuelle »princip« hænger sammen med artikel 11 i TEUF og til de principper, der er kodificeret i artikel 191 i TEUF.

3.5. Udvalget støtter Kommissionen i dennes hensigt om at anvende en CO_2-grænsetilpasningsmekanisme som et af værktøjerne til at undgå kulstoflækage — sammen med skabelse af markeder for kulstoffattige produkter, tilgængeligheden af omkostningsmæssigt konkurrencedygtige CO_2-neutrale energikilder samt finansieringsprogrammer — i en situation, hvor der mangler tilsvarende højere ambitionsniveauer hos vores partnere, efterhånden som EU øger sin klimaambition. Det er vigtigt at være opmærksom på mekanismens effektivitet og soliditet samt virkningerne for udviklingslandene af anvendelsen af denne mekanisme. Hvis disse foranstaltninger fører til opbremsning af den økonomiske udvikling i visse lande, er kompenserende foranstaltninger som f.eks. teknologioverførsel ønskelige.

3.6. Udvalget anbefaler, at Kommissionen fremkommer med en opdatering vedrørende overholdelsesraten for EU's nugældende klima- og energilovgivning og om, hvilke overtrædelsessager der er indledt i den forbindelse. Udvalget anbefaler også, at Kommissionen på sit websted fremlægger klare oplysninger om medlemsstaternes overholdelse af direktivet om vedvarende energi og direktivet om energieffektivitet. Kunne Kommissionen — med bistand fra Det Europæiske Miljøagentur (EEA) — gennemføre en årlig tilbundsgående opdatering af effektiviteten af den nuværende klima- og energilovgivning (samlet set) og med omtale af manglende overholdelse?

3.7. En konsekvensanalyse bør undersøge mulighederne for forbedrede drivhusgasdræn i landbrugsjord, skove og biomaterialer. Europa-Parlamentets holdning til ordninger for kulstofkreditering bør uddybes for at øge fjernelsen af kulstof. Muligheden for at skabe nye forretningsmodeller gennem markedsbaseret CO_2-venlig drift og privatfinansierede kulstofkrediteringsordninger giver mulighed for en bæredygtig forøgelse af produktiviteten i overensstemmelse med målene for klimaet, biodiversiteten og jordens frugtbarhed samt for en mindskelse af risikoen for ørkendannelse. Udvalget mener endvidere, at ejendomsretten til dræn og kulstofkredit bør tilfalde dem, som har foretaget de nødvendige investeringer, og som kan være såvel private som offentlige parter.

4. **Landbrug**

4.1. Klimatilpasningen bør styrkes, og EU bør udvikle og gennemføre tilpasningsstrategier. Der skal i tilpasningsforanstaltningerne tages højde for skovbrugs-, landbrugs- og fødevaresystemernes sårbarhed over for de negative virkninger af klimaændringerne.

4.2. EU's grønne pagt, jord til bord-strategien og klimaloven er alle fokuseret på klimaneutralitet senest i 2050, hvilket har støtte fra Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet. Men en forudsætning herfor er, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer i FFR, budgettet for den fælles landbrugspolitik samt Next Generation EU-genopretningsfonden. Ellers kan landbrugerne ikke forventes at gøre det, der er nødvendigt for at nå de fastsatte mål. Der må skabes værdi for kulstoffattige produkter gennem kulstofmarkeder, hvis der ikke kan stilles midler til rådighed. Landbrugerne udfylder deres rolle i løsningen og vil om nødvendigt bede om flere midler.

4.3. Den aktuelle covid-19-krise viser, at fødevaresikkerhed ikke kan tages for givet i EU, og i forbindelse med 2030-klimaambitionen skal der være særligt fokus på fødevareproduktion. I udvalgets resolution om tiden efter covid-19, der er nævnt ovenfor, står der, at der er behov for at »…styrke vores fødevaresystemers modstandsdygtighed og bæredygtighed ved at genopbygge mere diversificerede landbrugsmodeller, fremme lokale fødevaredistributionscentre og kortere forsyningskæder og forbedre markedsadgangen for smålandbrugere, fiskere med begrænset aftryk og akvakulturproducenter«. Samtidig er bæredygtige landbrugsfødevarekæder afgørende for at forbedre fødevaresikkerheden globalt for en voksende verdensbefolkning.

4.4. EØSU mener, at de nye klimamål for landbruget i Next Generation EU-genopretningsfonden må afspejles den delegerede retsakt i henhold til klassificeringsforordningen, så der sikres en gradvis omstilling. Som forslaget foreligger nu, indeholder den delegerede retsakt kun bestemmelser om omstillingsværktøjer til nicheproduktion. Kun en helhedspræget omstilling til klimavenligt landbrug vil sikre en bæredygtig fødevaresektor i fremtiden. Fødevarekæden skal øge de bæredygtige investeringer og støtten for at give omstillingen et løft. For at nå klimamålene er det af afgørende betydning at gennemføre tiltag, der er enkle, omkostningseffektive og tilgængelige, f.eks. biogasanlæg, vandforvaltning og kulstofkreditering (levende hegn, kulstofbinding i jorden).

4.5. EØSU støtter et EU-regelsæt for kulstofkrediteringsordninger, der kan bruges til at styre opfyldelsen af klimamålene som beskrevet i Parlamentets betænkning om klimaloven. Kulstof skal også have en pris i bioøkonomien. Endvidere bør forskning og innovation støttes med henblik på i videst muligt omfang at finde tekniske og bæredygtige løsninger med henblik på at reducere drivhusgasemissionerne og tilskynde til kulstofbinding i landbruget.

4.6. For nærværende afspejler den måde, hvorpå metan indregnes, ikke den nyeste viden. Det er vigtigt at anvende den nyeste videnskabelige metode, når man vurderer fødevarernes klimapåvirkning. En emissionsreduktion til kulstofneutralitet i 2050 skal indregne metanens klimaeffekt som en kortlivet drivhusgas, der ikke behøver at være kulstofneutral for at opnå klimaneutralitet eller for ikke at have nogen yderligere opvarmningseffekt.

4.7. Rimelig forsknings- og innovationsfinansiering til klimatilpasning og -modvirkning inden for landbrugssektoren skal prioriteres. Investeringer i innovative fremgangsmåder og omkostningseffektive bæredygtige produktionsteknologier og -metoder skal fremmes med bl.a. incitamenter for at reducere drivhusgasemissionerne, samtidig med at der skal være plads til forbedringer med hensyn til EU's potentiale for husdyrproduktion, så befolkningen sikres en afbalanceret kost. Der vil være endnu større behov for vandforvaltning og kunstvanding af jorden i fremtiden. Der bør tilskyndes til nye investeringer i systemer, der er mere effektive og forebygger vandforurening.

4.8. Ny teknologi og innovation skal anerkendes, når klimamål skal nås. EU's fødevarekæde er allerede klimamæssigt konkurrencedygtig på verdensplan. Hvis sektoren tilpasses til klimaændringerne og gøres modstandsdygtig over for de negative virkninger heraf, sikres det, at CO_2-fodaftrykket i EU's fødevareproduktion fortsætter med at falde. I denne henseende er anvendelsen af f.eks. nye avlsteknikker, et skift i produktion fra animalske proteiner til vegetabilske proteiner, intelligente og digitale landbrugsteknologier og innovation nøglen til at gøre EU's fødevaresystem modstandsdygtigt.

4.9. EØSU opfordrer til gennemførelse af et særligt EU-bioøkonomiprogram, der fremmer investeringer og etablerer fællesskabs- og landbrugsbaserede forsyningskæder. Fremme af synergier mellem vedvarende energi via biogasproduktion og anvendelse af husdyrgødning er af største vigtighed for decentraliseret vedvarende energiproduktion, hvilket også understøtter erhvervene i landdistrikterne.

5. **Industri, materialer, energi og transport**

5.1. EØSU glæder sig over konklusionen i konsekvensanalysen, hvorefter opnåelsen af en reduktion af drivhusgasemissionerne på 55 % inden 2030 ikke blot vil bringe EU på rette spor mod at opnå klimaneutralitet, men også gøre EU's virksomheder og industri til globale pionerer. Dette inkluderer bæredygtigt stål produceret med brint i stedet for kul, hvor brinten fremstilles med bæredygtig elektricitet. En første pilotfabrik er for nylig åbnet i Sverige til dette formål.

5.2. Som anført i tidligere udtalelser, f.eks. i den nylige udtalelse »Mellem et transeuropæisk supernet og lokale energiøer«, har EØSU påpeget, hvor vigtigt det er at erkende, at energiomstillingen ikke kun er et teknologisk spørgsmål, men også en social og politisk udfordring. Ikke kun virksomheder, men også arbejdstagere, fagforeninger og forbrugere skal involveres i energiomstillingen, som lovet af de politiske beslutningstagerne, og som EØSU stærkt har efterlyst. Men også på dette område lader Kommissionen og medlemsstaterne flere spørgsmål stå ubesvarede hen, end de besvarer. De nuværende energipolitiske initiativer vil ovenikøbet snarere lægge hindringer i vejen for en bred inddragelse af borgerne, end de vil tilskynde til øget deltagelse. Den europæiske energiomstilling kræver nemlig først og fremmest investeringssikkerhed — for både den offentlige og den private sektor. Dette kan kun sikres, hvis der træffes klare politiske valg.

5.3. Udvalget støtter Kommissionens hensigt, som den beskrives i meddelelsen »En EU-strategi for integration af energisystemet«, om, at det er afgørende, at der sker en integration af elektricitetssystemet med varme- og transportsystemet for at opfylde målet om klimaneutralitet, målet om forsyningssikkerhed, herunder nedbringelse af importen af energi, og målet om overkommelige priser for de europæiske forbrugere og den europæiske økonomi. Det er uden videre klart, at der i de kommende år skal afsættes tilstrækkelige offentlige og private økonomiske ressourcer til, at man kan foretage de nødvendige investeringer.

5.4. Med henblik på de økonomiske og socialpolitiske konsekvenser gentager EØSU sit synspunkt om, at decentrale energisystemer giver vigtige impulser til den regionale udvikling og kan skabe nye og kvalificerede arbejdspladser af høj kvalitet i regionerne.

5.5. Udvalget er helt enig med Kommissionen i, at der i byggesektoren, der i øjeblikket tegner sig for 40 % af det endelige energiforbrug og 36 % af drivhusgasemissionerne i EU, er et stort omkostningseffektivt potentiale til at reducere emissionerne. Udvalget vil behandle dette mere indgående i udtalelsen om *En renoveringsbølge for Europa — grønnere bygninger, flere arbejdspladser, bedre levevilkår*.

5.6. EØSU bifalder Kommissionens holdning (s. 16) om, at luftfarts- og søfartssektoren hører ind under de økonomiske foranstaltninger for økonomien som helhed, der er nødvendige med henblik på Parisaftalens opfyldelse. Sammen med visse industrielle emissioner er det disse globale transportformer, der i øjeblikket er længst væk fra omkostningseffektive, nye ikkefossile brændstoffer, skønt der pågår lovende test. Luftfart og skibsfart er også vanskelige at regulere gennem national lovgivning, ja selv gennem EU-lovgivning, og en stor del af emissionerne derfra sker uden for EU's territorium. Eftersom EU's internationale emissioner fra søfart og luftfart er forøget med mere end 50 % siden 1990, støtter udvalget Kommissionens fokus på at finde konstruktive måder, hvorpå luftfart og skibsfart kan inddrages i EU's klimapolitik. Luftfart i og mellem EU's medlemsstater er allerede omfattet af det europæiske emissionshandelssystem, og Kommissionen vurderer i øjeblikket, om skibsfart også kan indgå i emissionshandelssystemet på samme måde. For så vidt angår emissioner uden for EU's territorium støtter udvalget Kommissionens mål om at være proaktiv i arbejdet i FN-organisationer som IMO og ICAO for at finde effektive og bindende globale ordninger for emissionsreduktioner.

5.7. Udvalget støtter Kommissions nyligt offentliggjorte strategi for bæredygtig og intelligent mobilitet, for transportsektoren er stadig bagud, hvad angår emissionsreduktion. På trods af mere effektive køretøjer og indførelsen af brændstoffer og motorer med lavt udslip er emissionerne fra vejtransporten blevet forøget med over en fjerdedel siden 1990, hovedsageligt gennem stigende efterspørgsel efter transport. Strategien omfatter et bredt spektrum af aktioner og initiativer, der er nødvendige for at fremskynde omstillingen fra afhængighed af fossile brændstoffer til bæredygtig mobilitet. Borgerengagement er afgørende for en intelligent omstilling, da biler har været og stadig er et vigtigt symbol på frihed.

5.8. For så vidt angår bioenergi og biomateriale er en fuld anerkendelse af besparelser på drivhusgasemissioner, der er gjort inden for landbrug og skovbrug takket være biogene kilder, nødvendig for at yde anerkendelse for den fulde kulstofsænkning. Erstatning af fossile brændstoffer og materialer kan generere emissionsbesparelser på mere end 100 % afhængigt af de fossile og de ikkefossile CO_2-substitutionsvirkninger.

6. **Offentlig deltagelse, borgere og forbrugere**

6.1. EØSU støtter kraftigt Kommissionens udsagn om, at borgerne er »partnere i kampen mod klimaændringer og kan styrke den gennem politisk mobilisering og forbrugervalg«, fordi udvalget mener, at aktiv deltagelse af »alle dele af samfundet« er en nødvendig betingelse for, at klimapolitikken bliver en succes i EU, når man tager i betragtning, at det er civilsamfundets aktører (virksomheder, arbejdstagere, forbrugere og borgere og deres organisationer), der implementerer klimamålene i praksis.

6.2. EØSU glæder sig derfor over, at Kommissionen den 29. oktober indledte offentlige høringer med henblik på at høre synspunkter om en ændring af de politikker, der er nødvendige for at øge emissionsreduktionsmålene for 2030.

6.3. Det er grunden til, at udvalget også gentager sit forslag om at oprette en europæisk interessentplatform for klimapagten som foreslået i udtalelsen om klimapagten med henblik på at organisere og fremme aktiv deltagelse fra alle dele af samfundet ([3]).

([3]) EUT C 364 af 28.10.2020, s. 67.

6.4. EØSU mener, at der bør være særlig fokus på borgere med lavere indkomster. De er ofte forsigtige med hensyn til energiomstillinger, fordi de frygter, at det vil gøre livet dyrere. Derfor er Kommissionens udsagn derom af afgørende vigtighed: »For at undgå negative konsekvenser for sårbare forbrugere er sociale politikker og energieffektivitetspolitikker vigtige for at sikre, at deres boliger renoveres, og for at holde deres varme- og elregninger nede«. Udvalget vil behandle dette mere indgående i udtalelsen om *En renoveringsbølge for Europa — grønnere bygninger, flere arbejdspladser, bedre levevilkår* ([4]).

6.5. EØSU opfordrer endvidere til indførelse af fælles kriterier og fælles indikatorer på EU-niveau som et første skridt mod bedre måling af energifattigdom i overensstemmelse med Kommissionens henstilling af 14. oktober 2020 vedrørende energifattigdom (C(2020) 9600 final ([5])). For at tilpasse denne definition til forskellige nationale forhold skal medlemsstaterne udvikle flere statistiske værktøjer, der muliggør effektiv målretning mod sårbare husstande.

6.6. Udvalget er enig med Kommissionen i, at vedvarende energikilder vil føre til en høj grad af decentralisering, idet forbrugerne får muligheder for at engagere sig, producent-forbrugerne for selv at producere, bruge og dele energi og lokal- og især landsbysamfund for at fremme lokale investeringer i vedvarende energi. Det vil også skabe nye arbejdspladser lokalt. Udvalget påpeger dog, at man skal være opmærksom på borgernes legitime bekymringer over f.eks. skader på landskabet eller forstyrrelsen af deres livsudfoldelse. Aktiv deltagelse og direkte fordel af det økonomiske og/eller energimæssige udbytte af de vedvarende energianlæg, der skal bygges, kan mindske disse bekymringer. Endvidere skal der træffes foranstaltninger til at sikre, at nye beskæftigelsesmuligheder fører til flere arbejdspladser med anstændige lønninger og gode arbejdsforhold.

6.7. Kommissionen opfordrer med rette til, at den nødvendige omstilling af vores økonomi bliver ledsaget af investeringer i omskoling og videreuddannelse samt vedvarende uddannelse af mange faggrupper. EØSU understreger, at det vil være ønskeligt, hvis de unge igen tør vælge landbrugsfaget, for aldringen i landbruget udgør en langsigtet trussel mod en bæredygtig fødevareforsyning. Gode forudsætninger og økonomiske ressourcer er nødvendige på europæisk og nationalt plan.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([4]) COM(2020) 662 final.
([5]) https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2020/DA/C-2020-9600-F1-DA-MAIN-PART-1.PDF.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 af 6. september 2006 om anvendelse af Århuskonventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer

(COM(2020) 642 final — 2020/0289 (COD))

(2021/C 123/10)

Ordfører: **Arnaud SCHWARTZ**

Medordfører: **Isabel CAÑO AGUILAR**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 19.10.2020
	Rådet, 20.10.2020
Retsgrundlag	Artikel 192, stk. 1, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Præsidiets afgørelse	28.10.2020
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	11.1.2021
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	254/2/7
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag ([1]) om at styrke mekanismen for intern prøvelse, som er indeholdt i Århusforordningen ([2]), og værdsætter dens potentiale.

1.2. EØSU støtter de fire prioriterede foranstaltninger, der er kortlagt i Kommissionens meddelelse, nemlig medlemsstaternes forpligtelse til at sikre en fuld og korrekt gennemførelse af bestemmelserne om adgang til klage og domstolsprøvelse med udgangspunkt i den afledte EU-ret, behovet for at medlovgiverne medtager bestemmelserne om adgang til klage og domstolsprøvelse i ny og revideret EU-lovgivning på miljøområdet, medlemsstaternes gennemgang af deres egne nationale lovgivningsmæssige og lovmæssige bestemmelser, der hindrer eller underminerer adgangen til klage og domstolsprøvelse, og nationale domstoles pligt til at sikre enkeltpersoners og NGO'ers ret til effektive retsmidler i henhold til EU-retten.

1.3. Ikke desto mindre påpeger EØSU over for Kommissionen, at dens forslag indeholder smuthuller, der kan udnyttes af institutionerne med henblik på at undgå at blive draget til ansvar.

1.4. Derfor støtter EØSU for eksempel ikke Kommissionens forslag om at udelukke EU-retsakter, der kræver »nationale gennemførelsesforanstaltninger«, fordi der er en reel mulighed for, at denne udelukkelse kan ophæve eller udvande virkningerne af Kommissionens forslag.

1.5. EØSU er også bekymret for, at hvis man først lader civilsamfundsorganisationer foretage en prøvelse, når gennemførelsesforanstaltningerne er blevet vedtaget, vil det beskytte mange (om ikke de fleste) af EU's retsakter og undladelser mod intern prøvelse.

1.6. Trods Kommissionens argumenter bemærker EØSU, at ikke juridisk bindende EU-retsakter kan have betydelige konsekvenser, både for gennemførelsen af EU-lovgivning og for EU-Domstolens fortolkning heraf.

([1]) (COM(2020) 642 final) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0642&qid=1608549505789&-from=DA.

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 af 6. september 2006 om anvendelse af Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer (EUT L 264 af 25.9.2006, s. 13).

1.7. Arbejdsmarkedets parter spiller en vigtig rolle i miljøspørgsmål, og EØSU opfordrer derfor indtrængende til, at de udtrykkeligt anerkendes, når det gælder adgangen til klage og domstolsprøvelse.

1.8. EØSU understreger, at den nye forordning bør give mulighed for intern prøvelse af Kommissionens afgørelser vedrørende statsstøtte.

1.9. Det bør efter EØSU's opfattelse sikres, at civilsamfundsorganisationer beskyttes ordentligt mod ekstra byrder (såsom ekstraomkostninger og bureaukratiske foranstaltninger) på både nationalt plan og EU-niveau, så de har reel adgang til domstolsprøvelse.

2. **Baggrund**

2.1. *Introduktion til Århuskonventionen og Kommissionens lovgivningsforslag*

2.1.1. UNECE's (De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europa) konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (Århuskonventionen) blev vedtaget den 25. juni 1998 ([3]). I konventionen fastlægges en række rettigheder for offentligheden (enkeltpersoner og deres sammenslutninger) på miljøområdet. Den består af tre søjler:

— **alles ret til at få adgang til de miljøoplysninger**, som offentlige myndigheder er i besiddelse af (»adgang til miljøoplysninger«). Dette kan omfatte oplysninger om miljøets tilstand, men også om iværksatte politikker eller foranstaltninger eller om menneskers sundheds- og sikkerhedstilstand, hvor denne bliver påvirket af miljøets tilstand. De informationssøgende har krav på at modtage disse oplysninger inden for en måned efter anmodningen og uden at skulle oplyse, hvorfor de anmoder herom. Hertil kommer, at de offentlige myndigheder i henhold til konventionen er forpligtede til aktivt at videreformidle miljøoplysninger, som de er i besiddelse af;

— **retten til at deltage i beslutningsprocesser på miljøområdet**. De offentlige myndigheder skal etablere ordninger, der sætter offentligheden og ikkestatslige miljøorganisationer i stand til f.eks. at kommentere forslag til projekter, der påvirker miljøet, eller planer og programmer vedrørende miljøet, skal tage behørigt hensyn til disse kommentarer i beslutningsprocessen og skal informere om de endelige afgørelser og begrundelserne herfor (»offentlig deltagelse i beslutningsprocesser på miljøområdet«);

— **retten vedrørende adgang til klage og domsprøvelse** med henblik på at anfægte offentlige afgørelser, som er truffet, uden at de to førnævnte rettigheder eller miljølovgivningen i almindelighed er blevet respekteret (»adgang til klage og domstolsprøvelse«).

2.1.2. EU er part i Århuskonventionen. Århusforordningen, der blev vedtaget i 2006 ([4]), bidrager til gennemførelsen af de forpligtelser for EU's institutioner og organer, der følger af konventionen.

2.1.3. I meddelelsen om den europæiske grønne pagt ([5]) gav Kommissionen tilsagn om at »overveje at ændre Århusforordningen for at forbedre adgangen til administrativ og retslig prøvelse på EU-plan for borgere og NGO'er, der har betænkeligheder ved lovligheden af beslutninger, der har indvirkning på miljøet«, og »træffe foranstaltninger for at forbedre deres adgang til domstolsprøvelse ved de nationale domstole i alle medlemsstaterne«.

2.1.4. Kommissionen vedtog den 14. oktober 2020 et lovgivningsforslag om ændring af Århusforordningen ([6]) med det erklærede mål at »forbedre gennemførelsen af Århuskonventionen« ved at revidere mekanismen for intern prøvelse »til støtte for NGO'er ved behandlingen af EU-institutionernes og EU-organernes forvaltningsakter og administrative undladelser«.

2.1.5. Med henvisning til EU-Domstolens domme vedrørende Århuskonventionens relevans i EU's retsorden understregede Kommissionen i sit forslag, at retlige og administrative procedurer i forbindelse med adgangen til klage og domstolsprøvelse på det miljøretlige område »i princippet« hører under medlemsstaternes lovgivning. Derfor vil forbedret adgang til administrativ prøvelse og domstolsprøvelse på EU-niveau fungere som supplement til adgangen til klage og domstolsprøvelse på EU-miljøområdet ved medlemsstaternes nationale domstole.

([3]) Teksten til Århuskonventionen: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf.
([4]) Forordning (EF) nr. 1367/2006.
([5]) Meddelelse fra Kommissionen *Den europæiske grønne pagt* (COM(2019) 640 final).
([6]) COM(2020) 642 final. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0642&qid=1608549505789&-from=DA.

2.1.6. De nationale domstole er underlagt en forpligtelse til at give adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet i henhold til konventionens artikel 9, stk. 2 og 3, også ved gennemførelsen af EU's miljølovgivning. Hvis de berørte NGO'er opdager mangler i de vedtagne administrative procedurer på nationalt niveau, skal de imidlertid først indbringe spørgsmålet for den kompetente nationale domstol i medlemsstaten. NGO'erne får så efterfølgende adgang til EU-Domstolen inden for rammerne af den præjudicielle procedure, som fastsat i EUF-traktatens artikel 267. Denne procedure kan også vedrøre gyldigheden af retsakter vedtaget af EU-institutionerne.

2.2. *Resumé af Kommissionens dokument*

2.2.1. De ændringer, som Kommissionen har foreslået, tjener navnlig til at forbedre mulighederne for, at ikkestatslige miljøorganisationer kan anmode EU-institutionerne om at prøve forvaltningsakter i tilfælde, hvor de ikkestatslige organisationer mener, at akterne muligvis er i strid med EU-lovgivningen på miljøområdet.

2.2.2. Dette burde fremme åbenhed og ansvarlighed, når det gælder miljøbeskyttelse, bidrage til større gennemsigtighed og til en mere effektiv opfyldelse af EU's miljømål og således bidrage til gennemførelsen af de systemiske samfundsændringer, der kræves i den europæiske grønne pagt.

2.2.3. Forslaget ændrer forordning (EF) nr. 1367/2006, der blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i 2006 efter EU's ratificering af Århuskonventionen i 2005.

2.2.4. I 2017 bemærkede Komitéen til overvågning af overholdelse af Århuskonventionen, at EU ikke havde levet op til sine forpligtelser vedrørende adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet. Kommissionens lovgivningsforslag har til formål at rette op på dette.

2.2.5. Lovgivningsforslaget ledsages af en meddelelse fra Kommissionen ([7]), der tager sigte på at lette adgangen til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet for enkeltpersoner og NGO'er i EU-medlemsstaterne.

2.2.6. Nationale og lokale myndigheder træffer mange vigtige beslutninger, når de anvender EU's miljølovgivning, f.eks. når de giver tilladelse til infrastrukturprojekter eller industrielle anlæg, der kan forurene natur og jord, luft eller vand.

2.2.7. Det er vigtigt at give offentligheden bedre indsigt i disse beslutninger. Kommissionen vil træffe foranstaltninger for at hjælpe medlemsstaterne med at forbedre deres systemer, f.eks. i form af uddannelse, informationsdeling og kapacitetsopbygning, men er også parat til at tage retlige skridt, hvis EU-lovgivningen overtrædes.

2.3. *De næste skridt*

2.3.1. Kommissionens forslag skal nu til forhandling og vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet. Kommissionen vil føre en konstruktiv dialog med begge institutioner for at fremme vedtagelsen af den reviderede Århusforordning, inden parterne i Århuskonventionen mødes i oktober 2021.

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. EØSU minder om konklusionerne fra sin tidligere udtalelse *Adgang til klage og domstolsprøvelse på nationalt niveau i forbindelse med foranstaltninger til gennemførelse af EU's miljølovgivning* ([8]), hvori EØSU:

3.1.1. anerkender, at konsekvens i adgangen til klage og domstolsprøvelse i hele EU er en afgørende faktor, der styrker det indre marked og er med til at sikre en ensartet gennemførelse af EU-rettens rettigheder i Unionen. Desuden skaber en sådan konsekvens den nødvendige klarhed og sikkerhed for markeder og investorer

3.1.2. **støtter Århuskonventionen og dens fulde gennemførelse af EU og internt i EU**. Det er derfor afgørende, at konklusionerne vedrørende overholdelse fra Komitéen til overvågning af overholdelse af konventionen, som er blevet udpeget af parterne, også bakkes 100 % op af disse parter

([7]) COM(2020) 643 final. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0643&qid=1608541984603&-from=EN.

([8]) EØSU's udtalelse om meddelelse fra Kommissionen om adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (EUT C 129 af 11.4.2018, s. 65).

3.1.3. opfordrer EU til at gå forrest med hensyn til at fremme adgangen til klage og domstolsprøvelse, i en situation der generelt er præget af chikane og forfølgelse af miljøforkæmpere

3.1.4. lægger vægt på, at man sammen med miljøorganisationer og civilsamfundet prioriterer en bred og ambitiøs tilgang til, hvordan og på hvilke områder EU kan forbedre gennemførelsen af konventionen og adgangen til klage og domstolsprøvelse internt i EU-institutionerne og den måde, disse agerer på. En sideløbende og supplerende tilgang til adgangen til klage og domstolsprøvelse i og af EU-institutionerne og en dertil hørende vejledning samt gennemførelsesaktiviteter bør også overvejes.

3.2. EØSU minder også om sin holdning i udtalelsen *EU-tiltag, der skal forbedre overholdelsen af miljøbestemmelser og forvaltningen af miljøet* ([9]), nemlig at **de aktuelle overtrædelser undergraver borgernes tillid til EU-lovgivningens effektivitet**. Udvalget opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at afsætte omfattende finansiering til ansættelse af ekstra personale, således at forvaltningen af miljøet og gennemførelsen af miljølovgivningen kan kontrolleres.

3.3. Under henvisning til sin udtalelse *En mere konstruktiv rolle til civilsamfundet i gennemførelsen af miljølovgivning* ([10]) opfordrer EØSU endnu en gang Kommissionen til:

3.3.1. at forsøge at forbedre civilsamfundets adgang til domstolene, f.eks. med civilsamfundsorganisationernes ret til at stille op ved EU-Domstolen og ved at have specialiserede dommere og anklagere på europæisk, nationalt og lokalt plan

3.3.2. at give enkeltpersoner direkte adgang til Den Europæiske Unions Domstol, således som det er tilfældet ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, når der er tale om gennemførelse af EU-lovgivning i national lovgivning, og de nationale retsmidler er udtømt

3.3.3. at overveje at indføre et miljøpåbud for andre spørgsmål end nødsituationer, som medlemsstaterne skal overholde, hvorved arbejdet indstilles, indtil Retten i første instans har truffet afgørelse, i tilfælde af at miljøet udsættes for fare

3.3.4. at oprette en hensigtsmæssig mekanisme, der skal sikre, at bøder for at forårsage skader på miljøet investeres i foranstaltninger, der har til formål at støtte miljøbeskyttelsen.

4. **Særlige bemærkninger**

4.1. EØSU glæder sig over Kommissionens forslag om at styrke mekanismen for intern prøvelse, som er indeholdt i Århusforordningen, og værdsætter dens potentiale.

4.2. EØSU støtter de fire prioriterede foranstaltninger, der er kortlagt i Kommissionens meddelelse, nemlig medlemsstaternes forpligtelse til at sikre en fuld og korrekt gennemførelse af bestemmelserne om adgang til klage og domstolsprøvelse med udgangspunkt i den afledte EU-ret, behovet for at medlovgiverne medtager bestemmelserne om adgang til klage og domstolsprøvelse i ny og revideret EU-lovgivning på miljøområdet, medlemsstaternes gennemgang af deres egne nationale lovgivningsmæssige og lovmæssige bestemmelser, der hindrer eller underminerer adgangen til klage og domstolsprøvelse, og nationale domstoles pligt til at sikre enkeltpersoners og NGO'ers ret til effektive retsmidler i henhold til EU-lovgivningen.

4.3. EØSU understreger imidlertid, at disse tiltag ikke erstatter passende adgang til Den Europæiske Unions Domstol gennem en anmodning om intern prøvelse eller behovet for et horisontalt direktiv om adgang til klage og domstolsprøvelse på medlemsstatsniveau.

4.4. EØSU er enig med Kommissionen i, at der er behov for at styrke medlemsstaternes og EU-institutionernes gennemførelse og håndhævelse af EU's miljølovgivning, da den grønne pagt skal kunne opfylde sine mål og levere de lovede resultater.

([9]) EØSU's udtalelse om EU-tiltag, der skal forbedre overholdelsen af miljøbestemmelser og forvaltningen af miljøet (EUT C 283 af 10.8.2018, s. 83).

([10]) EØSU's udtalelse om en mere konstruktiv rolle til civilsamfundet i gennemførelsen af miljølovgivning (EUT C 47 af 11.2.2020, s. 50).

4.5. EØSU advarer derfor Kommissionen om, at dette forslag indeholder **problematiske smuthuller**, der kan udnyttes af institutionerne for at undgå at blive draget til ansvar.

4.6. EØSU minder Kommissionen om, at civilsamfundsorganisationerne, herunder alle arbejdsmarkedets parter, anmoder EU om stærke håndhævelsesmekanismer, der giver dem mulighed for at drage EU-institutionerne til ansvar, hvis og når disse ikke lever op til deres forpligtelser med hensyn til mål for miljø og menneskelig sundhed.

4.7. EØSU mener, at dette forslag uden de fornødne ændringer hverken vil drage EU-institutionerne til ansvar eller sikre, at EU overholder sine folkeretlige forpligtelser.

4.8. EØSU støtter ikke Kommissionens forslag om at udelukke EU-retsakter, der kræver »nationale gennemførelsesforanstaltninger«. Der er en reel mulighed for, at denne udelukkelse kan ophæve eller udvande virkningerne af Kommissionens forslag.

4.9. Da det ofte er uklart, hvilke EU-retsakter der vil ledsages af gennemførelsesforanstaltninger, mener EØSU, at forsinkelser og retsusikkerhed kunne undgås, hvis forslaget ikke først tillod civilsamfundsorganisationerne at anmode om prøvelse af sådanne retsakter, efter at gennemførelsesforanstaltningerne er blevet vedtaget. EØSU er bekymret for, at forslagets ordlyd vil beskytte mange (om ikke de fleste) af EU's retsakter og undladelser mod intern prøvelse. EØSU understreger i den forbindelse, at adgangen til nationale domstole med mulighed for en præjudiciel forelæggelse ikke kan erstatte adgangen til mekanismen for intern prøvelse.

4.10. EØSU er af den opfattelse, at definitionen af forvaltningsakter bør afstemmes med Den Europæiske Unions Domstols faste retspraksis, således at alle »retligt bindende« retsakter er omfattet af mekanismen for intern prøvelse. Det bør også gælde forberedende retsakter, som danner grundlag for forordningerne, så man overholder forsigtighedsprincippet, der er en grundlæggende forudsætning for miljøsøgsmål.

4.11. EØSU mener også, at definitionen af forvaltningsakter, der kan underkastes administrativ prøvelse og domstolsprøvelse, ikke er udtømmende, og at der er brug for en udtrykkelig præcisering i den forstand, at alle forvaltningsakter **på miljøområdet** kan undersøges.

4.12. EØSU mener desuden, at ikke juridisk bindende EU-retsakter kan have betydelige konsekvenser, både for gennemførelsen af EU-lovgivning og for EU-Domstolens fortolkning heraf. Disse typer af retsakter bør derfor også være omfattet af mekanismen for intern prøvelse.

4.13. EØSU understreger derudover, at forslaget bør give mulighed for intern prøvelse af Kommissionens afgørelser vedrørende statsstøtte. Som det er fastslået af Den Europæiske Unions Domstol ([11]), skal Kommissionen overholde EU's miljølovgivning, når den træffer afgørelser om statsstøtte, og det er derfor vigtigt, at sådanne afgørelser kan anfægtes af civilsamfundsorganisationerne i tilfælde, hvor de mener, at Kommissionen ikke har opfyldt dette krav.

4.14. Det bør efter EØSU's opfattelse sikres, at civilsamfundsorganisationer beskyttes ordentligt mod ekstra byrder (såsom ekstraomkostninger og bureaukratiske foranstaltninger) på både nationalt plan og EU-niveau, så der er reel adgang til domstolsprøvelse.

4.15. Det bør i Århusforordningen præciseres, at Den Europæiske Unions Domstols prøvelse af en afgørelse vedrørende en intern prøvelse skal omfatte afgørelsens materielle og proceduremæssige lovlighed.

4.16. EØSU understreger, at der er behov for en sammenhængende regulering i den forstand, at proceduremæssige frister for administrativ prøvelse og/eller domstolsprøvelse først finder anvendelse, når indholdet af den anfægtede forvaltningsakt, som er underlagt tvingende hensyn af almen interesse, der er beskyttet af miljølovgivningen, og kan indebære uigenkaldelige miljøskader, er kendt. Dette er nødvendigt, hvis man vil undgå praksis, som kan være i strid med artikel 9 i Århuskonventionen og EU-Domstolens retspraksis (jf. sag C-261/18, Kommissionen mod Irland ([12])) og dermed medføre vilkårlighed.

([11]) Domstolens dom af 22. september 2020, Østrig mod Kommissionen C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, præmis 42-46.
([12]) Domstolens dom af 12. november 2019, Kommissionen mod Irland (Derrybrien Wind Farm), C-261/18, ECLI:EU:C:2019:955, punkt 80 og 95.

4.17. Sidst men ikke mindst spiller arbejdsmarkedets parter en vigtig rolle i miljøspørgsmål, og EØSU opfordrer derfor til, at de udtrykkeligt anerkendes, når det gælder adgangen til klage og domstolsprøvelse. Efter EØSU's opfattelse er artikel 11 i Århusforordningen, som det ser ud nu, uforenelig med artikel 2, stk. 5, i Århuskonventionen. Den bør derfor ændres, så den ikke begrænser civilsamfundsorganisationernes adgang til klage og domstolsprøvelse, ved at det slås fast, at det for en NGO er tilstrækkeligt, at den blandt andre tiltag har en målsætning om miljøbeskyttelse.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et dokumentationsprogram for fangster af almindelig tun (Thunnus thynnus) og om ophævelse af Rådets forordning (EU) nr. 640/2010

(COM(2020) 670 final — 2020/0302 (COD))

(2021/C 123/11)

Ordfører uden studiegruppe: **Florian MARIN**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 11.11.2020
	Rådet, 11.11.2020
Retsgrundlag	Artikel 3, stk. 1, litra d), og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	11.1.2021
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	250/0/9
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Eftersom EU har været kontraherende part i ICCAT siden 1986 og skal sikre, at alle de foranstaltninger, som godkendes af ICCAT, gennemføres i EU-lovgivningen, er det efter EØSU's opfattelse vigtigt og relevant at indføre henstillingerne fra den internationale kommission om bevarelse af tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) i EU's regler.

1.2. EØSU anbefaler, at det også fremover kommer til at være en prioritet for Kommissionen og medlemsstaterne at fremme og sikre adgangen til informationskilder og teknisk bistand for fiskere og aktører i distributionskæden når det gælder anvendelsen af eBCD-systemet (elektronisk dokumentationssystem for fangster af almindelig tun).

1.3. De frister, der angives i ICCAT-henstilling 18-13, skal tage højde for konsekvenserne af covid-19-pandemien og den situation, der er opstået som følge heraf. Det gælder også mulige forsinkelser i opfyldelsen af de krav til rapportering, som er pålagt af ICCAT.

1.4. Efter EØSU's opfattelse bør der træffes alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der er overensstemmelse, nøjagtighed og synergi mellem BCD'er og eBCD'er samt en effektiv sporbarheds-, attesterings- og verifikationsproces.

1.5. Så vidt EØSU kan se, er artikel 4 delvis hentet fra henstilling 18-13, del II — Attestering af BCD'er, punkt 11, ifølge hvilket attesteringsprocessen for hvert ton der fanges, landes, overføres, anbringes i bur, høstes, omlades, handles internt eller eksporteres, skal gennemføres, hver gang der landes, overføres, høstes, omlades, handles internt eller eksporteres almindelig tun.

1.6. EØSU anbefaler, at forslaget udvides med udgangspunkt i henstilling 18-13, del II — Attestering af BCD'er, punkt 12, som regulerer situationer, hvor den relevante del af BCD'et ikke har tilstrækkelig plads til at sikre fuldstændig sporing af tunen fra fangst til afsætning. Der kan vedhæftes et bilag til den originale BCD i det oprindelige BCD-format og med det oprindelige BCD-nummer.

1.7. EØSU anbefaler, at udtrykket »et faststående tunfiskenet« tilføjes til artikel 2, stk. 5, litra b), ligesom i artikel 2, stk. 5, litra a). Ordlyden vil dermed blive som følger: »handel i en medlemsstat eller mellem to eller flere medlemsstater med opdrættet almindelig tun, der er fanget i konventionsområdet af et EU-fiskerfartøj eller et faststående tunfiskenet og anbragt i bur i et akvakulturbrug beliggende i Unionens område«.

1.8. EØSU anbefaler, at ordet »parti« tilføjes til artikel 3, stk. 2. Ordlyden vil dermed blive som følger: »Der udfyldes et BCD for hvert parti almindelig tun, der fanges af et fiskerfartøj eller et faststående tunfiskenet, landes eller omlades i havne af fiskerfartøjer eller faststående tunfiskenet, eller anbringes i bur eller høstes af akvakulturbrug.«

1.9. Kommissionen bør overveje konsekvenserne af at gennemføre artikel 5, stk. 3, litra b), for selv om det er en henstilling fra ICCAT, vil det kræve, at virksomhederne ændrer deres logistik og demonterer paller og genidentificerer hver enkelt pakke.

1.10. EØSU så gerne, at Kommissionen og medlemsstaterne overvejede registrering og attestering af fiskedele, selv uden attestering af anbringelse i bur, for at optimere værdien og undgå spild. I øjeblikket er det sådan, at når tun dør efter at være ankommet til akvakulturbruget, bliver de måske ikke solgt, fordi anbringelsen i bur endnu ikke er blevet attesteret. Anbringelse i bur afhænger af en vurdering foretaget med stereokameraer, som tager omkring to måneder, så disse eksemplarer må fryses eller destrueres. Dette strider mod Kommissionens initiativer vedrørende fødevaretab og madspild.

2. **Resumé af Kommissionens forslag**

2.1. Formålet med det foreliggende forslag ([1]) er at gennemføre de dokumentationsforanstaltninger for fangst af almindelig tun, der er vedtaget af den internationale konvention om bevarelse af tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), som Den Europæiske Union har været kontraherende part i siden 1986, i EU-retten.

2.2. ICCAT-konventionen fastsætter rammebestemmelser for det regionale samarbejde om bevarelse og forvaltning af bestandene af tun og beslægtede arter i Atlanterhavet og tilstødende farvande og for vedtagelsen af henstillinger, der finder anvendelse i ICCAT-konventionsområdet, og som bliver bindende for de kontraherende parter.

2.3. Den Europæiske Union har dermed pligt til at sikre, at alle de af ICCAT godkendte foranstaltninger gennemføres i EU-lovgivningen. Den foreslåede forordning ophæver forordning (EU) nr. 640/2010 af 7. juli 2010 ved at indføre nye ICCAT-foranstaltninger vedrørende obligatorisk anvendelse af det elektroniske dokumentationssystem for fangster af almindelig tun (eBCD) med henblik på at identificere alle almindelige tuns oprindelse, og den giver kun undtagelsesvist mulighed for at anvende BCD'er i papirform.

2.4. Forslaget indeholder bestemmelser om, at Kommissionen tillægges delegerede beføjelser i medfør af artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, så den hurtigt kan indarbejde kommende ændringer af ICCAT's henstillinger i EU-retten.

2.5. ICCAT's henstillinger bør gennemføres i EU-lovgivningen for at give EU-fiskere og fiskere fra tredjelande lige vilkår og sikre, at reglerne accepteres og gennemføres fuldt ud af alle.

2.6. De foranstaltninger, der er planlagt i forslaget, vedrører de tekniske specifikationer for fangstopgørelsen for almindelig tun og reeksportcertifikatet, medlemsstaternes attestering heraf, registrering og attestering af fangst og efterfølgende handler i eBCD-systemet, mærkningsbestemmelserne, medlemsstaternes verifikationer af information og årlige rapportering til ICCAT.

2.7. Fiskerfartøjsførere, tunfiskenetaktører, akvakulturbrugere, sælgere og eksportører skal ved hver fangst, landing, anbringelse i bur, høst og omladning af, intern handel med eller eksport af et parti almindelig tun udfylde et BCD. Alle handler skal registreres og attesteres i eBCD-systemet.

2.8. Hvert parti almindelig tun, der reeksporteres, skal ledsages af et reeksportcertifikatet for almindelig tun, der er attesteret af medlemsstaten. Den aktør, der er ansvarlig for reeksporten, udfylder reeksportcertifikatet for almindelig tun og anmoder om attestering heraf.

3. **Generelle bemærkninger**

3.1. Efter EØSU's opfattelse er det både relevant og vigtigt at gennemføre de foranstaltninger, der er vedtaget af den internationale kommission om bevarelse af tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), og som har en gavnlig rolle i forvaltningen af bestandene af almindelig tun, i EU-lovgivningen. EØSU glæder sig derfor over Kommissionens og medlemsstaternes indsats for at opfylde alle de betingelser og henstillinger, som ICCAT har fremsat, ved at omsætte dem til specifik lovgivning, da de har haft både økonomiske og sociale virkninger på medlemsstatsniveau.

([1]) . Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af de forvaltnings-, bevarelses- og kontrolforanstaltninger, der skal anvendes i området for Den Interamerikanske Kommission for Tropisk Tunfisk, og om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 520/2007 (COM(2020) 308 final): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1603701098515&uri=CELEX%3A52020PC0308.

3.2. EØSU sætter stor pris på de bestræbelser, som Kommissionen, medlemsstaterne og fiskerisektoren har gjort, og de ofre, de har bragt for at genoprette bestandene af almindelig tun gennem anvendelse af ICCAT's strenge regler. Forvaltningen af bestanden af almindelig tun i det østlige Atlanterhav og Middelhavet er en succeshistorie, da bestandene er på et historisk højt niveau.

3.3. EØSU tilslutter sig overordnet set forslaget til forordning, da det gennemfører en ICCAT-henstilling. Samtidig mener EØSU, at eksistensen og anvendelsen af et elektronisk dokumentationssystem har gjort det muligt at indsamle og anvende meget hurtigere data om sporbarhed af almindelig tun, et system som har været fuldt gennemført siden januar 2017. Anvendelsen af digitale løsninger til at sikre kontrollen med bestanden af almindelig tuns bæredygtighed fremmer en mere effektiv fortolkning af dataene.

3.4. EØSU anbefaler, at man sørger for at overholde ICCAT's regler og henstillinger og får dem omsat i EU's lovgivning for at sikre fair og lige vilkår for alle fiskere.

3.5. EØSU anbefaler, at Kommissionen og medlemsstaterne fremmer og sikrer adgangen til informationskilder og teknisk bistand for fiskere og aktører i distributionskæden, så eBCD-systemet anvendes korrekt og på en måde, som både er i overensstemmelse med reglerne og effektiv.

3.6. De frister, der angives i ICCAT-henstilling 18-13, skal tage højde for konsekvenserne af covid-19-pandemien, og man må erkende, at der kan forekomme forsinkelser i forbindelse med opfyldelse af de rapporteringskrav, som er pålagt af ICCAT.

3.7. EØSU anbefaler, at der træffes alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der er overensstemmelse, nøjagtighed og synergi mellem BCD'er og eBCD'er, så sporings- og rapporteringssystemet leverer ordentlig og fyldestgørende dokumentation, navnlig når der er tale om undtagelser og fritagelser, som nævnt i henstilling 18-13.

4. **Særlige bemærkninger**

4.1. Så vidt EØSU kan se, er artikel 4 delvis hentet fra henstilling 18-13, del II — Attestering af BCD'er, punkt 11, ifølge hvilket attesteringsprocessen for hvert ton der fanges, landes, overføres, anbringes i bur, høstes, omlades, handles internt eller eksporteres, skal gennemføres, hver gang der landes, overføres, høstes, omlades, handles internt eller eksporteres almindelig tun.

4.2. EØSU anbefaler, at forslaget udvides med udgangspunkt i henstilling 18-13, del II — Attestering af BCD'er, punkt 12, som regulerer situationer, hvor den relevante del af BCD'et ikke har tilstrækkelig plads til at sikre fuldstændig sporing af tunen fra fangst til afsætning. Der kan vedhæftes et bilag til den originale BCD i det oprindelige BCD-format og med det oprindelige BCD-nummer i de sjældne tilfælde, hvor det måtte være nødvendigt.

4.3. EØSU anbefaler, at udtrykket »et faststående tunfiskenet« tilføjes til artikel 2, stk. 5, litra b), ligesom i artikel 2, stk. 5, litra a), så ordlyden bliver som følger: »handel i en medlemsstat eller mellem to eller flere medlemsstater med opdrættet almindelig tun, der er fanget i konventionsområdet af et EU-fiskerfartøj eller et faststående tunfiskenet og anbragt i bur i et akvakulturbrug beliggende i Unionens område«.

4.4. EØSU anbefaler, at ordet »parti« tilføjes til artikel 3, stk. 2., så ordlyden bliver som følger: »Der udfyldes et BCD for hvert parti almindelig tun, der fanges af et fiskerfartøj eller et faststående tunfiskenet, landes eller omlades i havne af fiskerfartøjer eller faststående tunfiskenet, eller anbringes i bur eller høstes af akvakulturbrug.«

4.5. Kommissionen bør overveje konsekvenserne af at gennemføre artikel 5, stk. 3, litra b), for selv om det er en henstilling fra ICCAT, vil det kræve, at virksomhederne ændrer deres logistik og demonterer paller og genidentificerer hver enkelt pakke.

4.6. EØSU så gerne, at Kommissionen og medlemsstaterne overvejede registrering og attestering af fiskedele, selv uden attestering af anbringelse i bur, for at optimere værdien og undgå spild. I øjeblikket er det sådan, at når tun dør efter at være ankommet til akvakulturbruget, bliver de måske ikke solgt, fordi anbringelsen i bur endnu ikke er blevet attesteret. Anbringelse i bur afhænger af en vurdering foretaget med stereokameraer, som tager omkring to måneder, så disse eksemplarer må fryses eller destrueres. Dette strider mod Kommissionens initiativer vedrørende fødevaretab og madspild.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030

(COM(2020) 652 final — 2020/0300 (COD))

(2021/C 123/12)

Hovedordfører: **Lutz RIBBE**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 11.11.2020
	Rådet, 5.11.2020
Retsgrundlag	Artikel 192, stk. 1, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Præsidiets beslutning	1.12.2020
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	227/4/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) ser en yderst marginal merværdi i det aktuelle forslag til et ottende miljøhandlingsprogram. Denne merværdi ligger i annonceringen af en bedre overvågningsmodel og et bedre rapporteringssystem. Derudover er forslaget mere præget af generelle situationsbeskrivelser og hensigtserklæringer end af indholdsmæssig substans og handling. Bedre forvaltning forudsætter dog ikke i sig selv noget »handlingsprogram«.

1.2. EØSU sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af et sådant ottende handlingsprogram for at sætte fornyet skub i EU's miljøpolitik, som senest med den europæiske grønne pagt er kommet til at stå i centrum for EU's politik.

1.3. Kommissionens forslag bekræfter EØSU's opfattelse af, at der ikke mangler viden om, hvad der bør gøres, hvilket udvalget gentagne gange har gjort opmærksom på i mange år. Det, der mangler, er derimod at gennemføre de foranstaltninger, der ofte er blevet truffet for lang tid siden, samt politisk vilje.

1.4. EØSU ville kunne se nytteværdien, hvis f.eks. de strategiske initiativer til gennemførelse af den europæiske grønne pagt, som Kommissionen har fremlagt, herunder biodiversitetsstrategien, fra jord til bord-strategien eller handlingsplanen for cirkulær økonomi med deres respektive detaljerede krav blev integreret i og vedtaget sammen med det ottende miljøhandlingsprogram. Desuden kunne Rådet og Europa-Parlamentet gennem det ottende miljøhandlingsprogram også forpligte Kommissionen til at konsolidere og uddybe den europæiske grønne pagt ved udtrykkeligt at pålægge denne inden den nye mandatperiode at fremsætte et lovforslag til en »EU-dagsorden for 2050« (som en ændret og udvidet »europæisk grøn pagt 2«), der tilføjer et bilag til det ottende miljøhandlingsprogram i form af en konkret og udførlig liste over foranstaltninger. Der er dog ingen planer herom.

1.5. EØSU efterlyser derfor en grundlæggende debat om hensigten med og nytten af miljøhandlingsprogrammerne og gentager sin opfordring til, at der udarbejdes en særskilt »EU-dagsorden for bæredygtig udvikling frem til 2050«. Udvalget mener, at den europæiske grønne pagt kan danne et godt og solidt grundlag for dette.

2. **Baggrund for udtalelsen**

EU-miljøhandlingsprogrammer

2.1. Siden begyndelsen af 1970'erne har der eksisteret miljøhandlingsprogrammer på EU-plan. Det syvende miljøhandlingsprogram udløb den 31. december 2020.

2.2. Kommissionen anfører i sit forslag til det ottende miljøhandlingsprogram, at miljøhandlingsprogrammerne »har været ledetråden for udviklingen af EU's miljøpolitik«. Den indrømmer dog også indirekte, at disse programmer i sidste ende nok ikke har haft den virkning, som man havde håbet på. Kommissionen konkluderer således, »at fremskridt vedrørende naturbeskyttelse, sundhed og politisk integration ikke var tilstrækkelige«. Kommissionen henviser desuden til Det Europæiske Miljøagenturs rapport af 4. december 2019 med titlen »The European Environment — state and outlook 2020« (SOER), ifølge hvilken »de nuværende udfordringer med hensyn til miljø, klima og bæredygtighed er af hidtil uset omfang og kræver en øjeblikkelig og samordnet indsats og systemiske løsninger«. For »med den nuværende vækstmodel forventes miljøbelastningerne at stige yderligere, hvilket medfører direkte og indirekte skadelige virkninger for menneskers sundhed og trivsel. Dette gælder især for de sektorer, der har den største miljøpåvirkning — fødevarer, mobilitet, energi samt infrastruktur og bygninger«.

2.3. Dette udsagn er i overensstemmelse med rapporten om bæredygtig udvikling i Europa fra 2020 (Europe Sustainable Development Report), som FN's Sustainable Development Solution Network og Instituttet for europæisk miljøpolitik fremlagde i december sidste år. En af de vigtigste konklusioner i denne rapport er, at Europa på områderne bæredygtigt landbrug, ernæring, klima og biodiversitet står over for de største udfordringer med hensyn til gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling.

2.4. Kommissionen understreger, at den med den europæiske grønne pagt, som blev offentliggjort den 11. december 2019, vedtog en ambitiøs dagsorden for EU om at a) blive det første klimaneutrale kontinent inden 2050, b) beskytte, bevare og forbedre EU's naturkapital samt c) beskytte borgernes sundhed og velfærd mod miljømæssige risici og påvirkninger.

2.5. Rådet, Europa-Parlamentet og Regionsudvalget har ikke desto mindre opfordret Kommissionen til at fremsætte et forslag til et ottende miljøhandlingsprogram, som efterfølgende skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet. Kommissionen fremlagde sit *forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030* (ottende miljøhandlingsprogram), som er genstand for denne udtalelse, den 14. oktober 2020, dvs. næsten et år efter fremlæggelsen af den europæiske grønne pagt og blot to en halv måned før udløbet af det syvende miljøhandlingsprogram.

Indholdet i det ottende miljøhandlingsprogram

2.6. Det ottende miljøhandlingsprogram består af blot seks artikler.

2.7. Artikel 2 indeholder en liste over EU's allerede kendte miljømål, som også Rådet og Europa-Parlamentet bakker op om, herunder nedbringelse af drivhusgasser, klimaneutralitet inden 2050, tilpasning til klimaforandringerne, ambitionen om nulforurening for et giftfrit miljø, beskyttelse, bevarelse og genopretning af den biologiske mangfoldighed osv., og erklærer disse for tematiske prioriterede mål i det ottende miljøhandlingsprogram. I modsætning til det syvende miljøhandlingsprogram foreslås der imidlertid ingen konkrete instrumenter, foranstaltninger eller miljøtiltag for at nå disse mål. Dette kan undre, især da der på nogle områder opstilles særligt høje ambitioner. Således erklæres det, at »fremskridt hen imod en regenerativ vækstmodel, der giver mere tilbage til planeten, end der tages« ([1]) er et af de prioriterede mål.

2.8. I artikel 3 nævnes ligeledes kun »betingelser«, som har været kendt længe, og som er nødvendige for at nå programmets prioriterede mål. Disse omfatter bl.a.:

— en effektiv og virkningsfuld gennemførelse af EU-lovgivningen om miljø og klima

— at integrere de prioriterede mål i alle relevante strategier, lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige initiativer, programmer, investeringer og projekter på EU-plan samt på nationalt, regionalt og lokalt plan og

— udfasning af miljøskadelige subsidier på EU-plan og nationalt plan.

2.9. Artikel 4 beskriver det ottende miljøhandlingsprograms egentlige fokus. Dette ligger i løftet om at skabe en bedre ramme for overvågning og rapportering, som skal gøre det muligt at give såvel de politiske beslutningstagere som offentligheden et bedre overblik over fremskridt (eller mangler). Der henvises bl.a. til, at f.eks. Rådet og EØSU har opfordret til at måle de økonomiske resultater og samfundsmæssige fremskridt »ud over BNP«. Der skal også udvikles »overordnede indikatorer« for en bedre overvågning af f.eks. biodiversiteten og den cirkulære økonomi. Det Europæiske Miljøagentur og Det Europæiske Kemikalieagentur tildeles i den forbindelse en central rolle, og deres personale skal derfor udvides.

([1]) https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2020:0652:FIN:DA:PDF, artikel 2, stk. 2, litra c).

2.10. Endelig fastlægger artikel 5, at Kommissionen skal foretage en evaluering af det ottende miljøhandlingsprogram inden den 31. marts 2029. Der er således ikke planer om nogen midtvejsevaluering.

2.11. Artikel 6 regulerer programmets ikrafttræden.

3. **Bemærkninger**

3.1. EØSU er enig med Kommissionen i, at miljøhandlingsprogrammerne længe har været ledetråden for udviklingen af EU's miljøpolitik. Miljøpolitikken i 1970'erne, 1980'erne eller 1990'erne kan imidlertid ikke længere sammenlignes med miljøpolitikken i dag, og dermed rejses spørgsmålet om miljøhandlingsprogrammernes rolle og funktion.

3.2. EØSU sætter derfor spørgsmålstegn ved, om det virkelig er nødvendigt med et ottende miljøhandlingsprogram for at sætte fornyet skub i EU's miljøpolitik, som senest med den europæiske grønne pagt er kommet til at stå i centrum for EU's politik. Dette skal navnlig ses i lyset af, at forslaget til det ottende miljøhandlingsprogram i højere grad er præget af generelle beskrivelser af situationen og hensigtserklæringer end af indholdsmæssig substans og handling. Det er faktisk et handlingsprogram uden handling.

3.3. EØSU er naturligvis ikke i tvivl om, at de prioriterede mål i artikel 2 er gode, og at »betingelserne for at gennemføre de prioriterede mål« i artikel 3 er rigtige. Men hvad skal det gavne miljøpolitikken, når man i det ottende miljøhandlingsprogram stort set kun gentager de mål, der findes i den europæiske grønne pagt, uden blot tilnærmelsesvis at foreslå instrumenter eller foranstaltninger til at gennemføre dem, som ville blive bindende ved Rådets og Europa-Parlamentets afgørelse? Og hvilken reel nytte gør en liste over velkendte »betingelser«, når der ikke foreslås og vedtages nogen bindende plan for, hvordan disse betingelser skal opfyldes?

3.4. Kommissionens forslag bekræfter EØSU's opfattelse af, at der ikke mangler viden om, hvad der bør gøres, hvilket udvalget gentagne gange har gjort opmærksom på i mange år. Det, der mangler, er derimod at gennemføre de foranstaltninger, der ofte er blevet truffet for lang tid siden, samt politisk vilje. Selv Kommissionen og til dels også EU-Domstolen har i årevis kritiseret medlemsstaternes ofte mangelfulde gennemførelse af mange gældende miljøregler. Intet miljøhandlingsprogram kan opveje den manglende gennemførelse af lovgivningen eller manglende politisk vilje.

3.5. Selv uden et miljøhandlingsprogram har EU-institutionerne og medlemsstaterne tilstrækkeligt med muligheder for at omsætte allerede afgivne løfter til virkelighed. Som et eksempel herpå kan biodiversitetspolitikken nævnes.

3.6. Beskyttelse, bevarelse og genopretning af naturen har udtrykkeligt været nævnt som et »prioriteret mål« i alle (!) miljøhandlingsprogrammer siden det andet miljøhandlingsprogram (1977-1981) og nævnes nu igen i det ottende miljøhandlingsprogram. Det er ikke noget godt vidnesbyrd for de hidtidige miljøhandlingsprogrammer, at biodiversiteten har været i fokus for disse programmer i over 40 (!) år, men at Kommissionen alligevel i sin biodiversitetsstrategi fra maj 2020 må konstatere, at naturen befinder sig »i en nødsituation«.

3.7. Ved siden af alle miljøhandlingsprogrammerne findes der imidlertid klare ideer om og forslag til, hvordan situationen kan afhjælpes. F.eks. indeholder Kommissionens biodiversitetsstrategi ([2]) en lang liste over tiltag. Såvel Rådet som Europa-Parlamentet har haft tilstrækkelig mulighed for, bl.a. i forbindelse med reformen af den fælles landbrugspolitik, at gennemføre konkrete krav fra strategien. Denne mulighed blev ikke udnyttet. EØSU kan ikke se, hvad der nu kunne blive bedre med den ottende miljøhandlingsplan, som skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet.

3.8. Dermed står det også klart, hvordan den ottende miljøhandlingsplan kan få en merværdi, nemlig ved at man formelt integrerer biodiversitetsstrategien og fra jord til bord-strategien (og andre lignende strategidokumenter), som Kommissionen har fremlagt med henblik på at gennemføre den europæiske grønne pagt, og deres konkrete, detaljerede krav kunne tilskynde Rådet og Europa-Parlamentet til at gennemføre de konkrete forslag.

3.9. Desuden kunne Rådet og Europa-Parlamentet gennem det ottende miljøhandlingsprogram også forpligte Kommissionen til at konsolidere og uddybe den europæiske grønne pagt ved udtrykkeligt at pålægge denne inden den nye mandatperiode at fremsætte et lovforslag til en »EU-dagsorden for 2050« (som en ændret og udvidet »europæisk grøn pagt 2«), der tilføjer et bilag til den ottende miljøhandlingsplan i form af en konkret og udførlig liste over foranstaltninger.

([2]) EU's biodiversitetsstrategi for 2030, COM(2020) 380 final.

3.10. Alt dette lægges der imidlertid ikke op til i forslaget, og merværdien i det ottende miljøhandlingsprogram i den foreliggende form består derfor blot i at annoncere en forbedret overvågningsmodel og et bedre rapporteringssystem. Og selv om bedre overvågning og forvaltning er vigtige emner, forudsætter de ikke i sig selv noget »handlingsprogram«.

4. **Afsluttende bemærkninger**

4.1. Det er tydeligt, at Kommissionen tillægger de seneste miljøhandlingsprogrammer og det forestående ottende miljøhandlingsprogram større betydning og effekt, end EØSU gør. Udvalget er eksempelvis helt uenig med Kommissionen i, at det syvende miljøhandlingsprogram »foregreb FN's 2030-dagsorden«. FN's 2030-dagsorden er alt for kompleks til at kunne afspejles i en nok så innovativ europæisk miljøpolitik. Enhver miljøpolitik bør naturligvis også tage hensyn til fattigdoms-, sult-, uddannelses- og kønsspørgsmål, men disse kan ikke behandles udtømmende i denne politik.

4.2. Netop derfor har EØSU gjort sig til talsmand for, at EU udarbejder en selvstændig »EU-dagsorden for 2050«, som naturligvis også skal have en stærk miljøpolitisk dimension. Selv den nuværende europæiske grønne pagt er ikke tilstrækkelig til at gennemføre FN's 2030-dagsorden, da de sociale spørgsmål ikke behandles tilstrækkeligt, hverken i en europæisk eller global kontekst. EØSU finder det vigtigt at understrege, at det anser den europæiske grønne pagt for et godt og solidt grundlag for en omfattende bæredygtighedsstrategi, en »EU-dagsorden for 2050«.

4.3. EØSU anbefaler desuden, at de politiske ambitioner i Kommissionens tekster formuleres på en sådan måde, at de europæiske borgere får en forståelse af, hvordan de kan gennemføres. I det ottende miljøhandlingsprogram tales der om »fremskridt hen imod en regenerativ vækstmodel, der giver mere tilbage til planeten, end der tages«. Det vil nok være uklart for mange borgere og også politikere, hvad der gemmer sig bag begrebet »en regenerativ vækstmodel«, og hvad det vil betyde i det virkelige hverdagsliv at give mere tilbage til planeten, end der tages.

4.4. Afslutningsvis anbefaler EØSU udtrykkeligt, at der lanceres en generel debat om, hvilken rolle eventuelle fremtidige miljøhandlingsprogrammer skal spille. I den forbindelse ville det være hensigtsmæssigt, hvis der ikke først blev foretaget en evaluering, ni måneder inden det ottende miljøhandlingsprogram udløber.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om minimumsuddannelsesniveauet for søfartserhverv (kodifikation)

(COM(2020) 739 final — 2020/0329 (COD))

(2021/C 123/13)

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 23.11.2020
	Rådet for Den Europæiske Union, 27.11.2020
Retsgrundlag	Artikel 100, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles regler til sikring af basal konnektivitet i gods- og passagertransport ad vej efter udløbet af den overgangsperiode, der er fastsat i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab

(COM(2020) 826 final — 2020/0362 (COD))

(2021/C 123/14)

Anmodning om udtalelse	Rådet for Den Europæiske Union, 11.12.2020
	Europa-Parlamentet, 14.12.2020
Retsgrundlag	Artikel 91, stk. 1, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles regler til sikring af basale luftfartsforbindelser efter udløbet af den overgangsperiode, der er nævnt i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab

(COM(2020) 827 final — 2020/0363 (COD))

(2021/C 123/15)

Anmodning om udtalelse	Rådet for Den Europæiske Union, 11.12.2020
	Europa-Parlamentet, 14.12.2020
Retsgrundlag	Artikel 100, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse luftfartssikkerhedsaspekter for at tage højde for udløbet af den overgangsperiode, der er nævnt i aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab

(COM(2020) 828 final — 2020/0364 (COD))

(2021/C 123/16)

Anmodning om udtalelse	Rådet for Den Europæiske Union, 11.12.2020
	Europa-Parlamentet, 14.12.2020
Retsgrundlag	Artikel 100, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige og midlertidige foranstaltninger i lyset af covid-19-udbruddet vedrørende fornyelse eller forlængelse af visse certifikater, licenser og godkendelser eller tilladelser samt udsættelse af visse periodiske kontroller og efteruddannelser inden for visse områder af transportlovgivningen for referenceperioder, der følger dem, som omhandles i forordning (EU) 2020/698

(COM(2021) 25 final — 2021/0012 (COD))

(2021/C 123/17)

Anmodning om udtalelse	Rådet for Den Europæiske Union, 28.1.2021
	Europa-Parlamentet, 8.2.2021
Retsgrundlag	Artikel 91, artikel 100, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2017/2403 for så vidt angår fiskeritilladelser til EU-fiskerfartøjer i Det Forenede Kongeriges farvande og fiskeri, der udøves af Det Forenede Kongeriges fiskerfartøjer i EU-farvande

(COM(2020) 830 final — 2020/0366 (COD))

(2021/C 123/18)

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 14.12.2020
	Rådet: 11.12.2020
Retsgrundlag	Artikel 43, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2008/971/EF for så vidt angår ligestilling af forstligt formeringsmateriale produceret i Det Forenede Kongerige med forstligt formeringsmateriale produceret i Unionen

(COM(2020) 852 final — 2020/0378 (COD))

(2021/C 123/19)

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 18.1.2021
	Rådet, 8.1.2021
Retsgrundlag	Artikel 43, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2003/17/EF og 2005/834/EF for så vidt angår ligestilling af markinspektioner og kontrol med vedligeholdelsesavl af landbrugsplantearter foretaget i Det Forenede Kongerige

(COM(2020) 853 final — 2020/0379 (COD))

(2021/C 123/20)

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 18.1.2021
	Rådet, 8.1.2021
Retsgrundlag	Artikel 43, stk. 2, og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget på plenarforsamlingen	27.1.2021
Plenarforsamling nr.	557
Resultat af afstemningen	Enstemmigt vedtaget
(for/imod/hverken for eller imod)	

Da EØSU fuldt ud går ind for forslagets indhold, som ikke giver anledning til bemærkninger, besluttede det på sin 557. plenarforsamling den 27.-28. januar 2021, mødet den 27. januar, enstemmigt at afgive en udtalelse til støtte for det fremsatte forslag.

Bruxelles, den 27. januar 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions
Publikationskontor
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA